ഡി സി ബുക്സ്

റഫറൻസ്

ISBN 81-264-1465-0 00002

9 788126 414659

2750 രൂപ (3 വാല്യങ്ങൾ)

ലോക രാഷ്ട്രങ്ങൾ

1

dcb

ലോക രാഷ്ട്രങ്ങൾ

1

ഏഷ്യ, ഒഷ്യാനിയ

dcb

College of Avian Sciences & Management
LIBRARY
KVASU Thiruvazhamkunnu-678 601

COLLEGE OF AVIAN SCIENCES & MANAGEMENT
KVASU CAMPUS, THIRUVAZHAMKUNNU

Acc. No.............................. Call No. 1295

This book should be returned on or before the date last given below.

95

Malayalam Language
Lokarāshtrangal (Vol. I)
Asia, Oceania
Reference in 3 Volumes

Chief Editor
Ravi Deecee

General Editor
Dr. P.K. Rajasekharan

Editor
Dr. Radhika C. Nair

Rights Reserved

First Published April 2007
3rd edition September 2007

Cover Design and Art Direction
N. Ajayan

Printed in India at
D C Press (P) Ltd., Kottayam 686 012
Lovely Offset Printers (P) Ltd., Sivakasi

Publishers
D C Books
Kottayam 686 001
Kerala State, India
website : www.dcbooks.com
e-mail : info@dcbooks.com
Online Bookstore : www.dcbookstore.com

Although utmost care has been taken in the preparation of this book, neither the publishers nor the editors/compilers can accept any liability for any consequence arising from the information contained therein. The publisher will be grateful for any information, which will assist them in keeping future editions up to date. No part of this publication may be reproduced, or transmitted in any form or by any means, without prior written permission of the publisher.

D C BOOKS - The first Indian Book Publishing House to get ISO Certification

Rs. 2750.00 (3 Vol. Set)

426/07-08-Sl.No. 7760-dcb 3474-(3)5000-09-07

D C Books Cataloguing in Publication Data
Lokarashtrangal. 3rd ed. – Kottayam: D C Books, 2007.
3 v., 2500 p. cm., illus., col.
CONTENT: - v.1. Asia and Oceania. – v.2. Europe, North America and Caribbean – v.3. Latin America and Africa.
Includes index.
ISBN 81-264-1465-0
1. World Geography. 2. World History. 3. Nations – reference books.
I. Rajasekharan P. K. Gen. Ed. II. Ravi D.C. Chief. Ed.
910 – dc22

സമർപ്പണം

മലയാളികളുടെ വായനയെയും വിജ്ഞാനത്തെയും എന്നും പ്രോത്സാഹിപ്പിച്ച,
സാംസ്കാരിക നവോത്ഥാന മുന്നണി പ്രവർത്തകനും ഞങ്ങളുടെ മാർഗ്ഗദർശിയും ആയിരുന്ന
ഡി സി കിഴക്കെമുറി (1914-'99) യുടെ സ്മരണയ്ക്ക്

ലോക രാഷ്ട്രങ്ങൾ

ഉപദേശകസമിതി

ശശി തരൂർ
സുകുമാർ അഴീക്കോട്
ടി.ജെ.എസ്. ജോർജ്
പി. ഗോവിന്ദപ്പിള്ള
ഡോ. ബി. ഇക്ബാൽ

ചീഫ് എഡിറ്റർ
രവി ഡി സി

എഡിറ്റർ
ഡോ. രാധിക സി. നായർ

അസോസിയേറ്റ് എഡിറ്റർ
പി.എസ്. ജയൻ

കോ-ഓർഡിനേറ്റർ
എ. വിജയലക്ഷ്മി

Advisory Board

Shashi Tharoor
Sukumar Azheekode
T. J. S. George
P. Govinda Pillai
Dr. B. Ekbal

Chief Editor
Ravi Deecee

Editor
Dr. Radhika C. Nair

Associate Editor
P. S. Jayan

Co-ordinator
A. Vijayalekshmi

പ്രസാധകക്കുറിപ്പ്

(ഒന്നാം പതിപ്പിനെഴുതിയത്)

ലോകവിജ്ഞാനം ഏവർക്കും ലഭ്യമാക്കുക എന്ന ഉദ്ദേശ്യത്തോടുകൂടി ലോകത്ത് ഇന്ന് നിലവിലുള്ള 241 പൊളിറ്റിക്കൽ എന്റിറ്റികളെയാണ് 'ലോകരാഷ്ട്രങ്ങൾ' (മൂന്നു വാല്യം) പ്രോജക്ടിലൂടെ ഡി സി ബുക്സ് അവതരിപ്പിക്കുന്നത്. ഒരേ സമയം വിജ്ഞാനകോശവും ചരിത്രഗ്രന്ഥവും കറന്റ് അഫയേഴ്സ് ഗൈഡും യാത്രാവിവരണവുമായി വർത്തിക്കുന്നു 'ലോകരാഷ്ട്രങ്ങൾ.' ഏഷ്യ-ഒഷ്യാനിയ, യൂറോപ്പ്-വടക്കേ അമേരിക്ക-കരീബിയൻ, ലാറ്റിനമേരിക്ക-ആഫ്രിക്ക എന്നിങ്ങനെ രാഷ്ട്രങ്ങളെ വിഭജിച്ചിരിക്കുന്ന മൂന്നു വാല്യങ്ങളിൽ യു.എൻ. അംഗീകൃതമായ 192 രാജ്യങ്ങൾ കൂടാതെ അധീനപ്രദേശങ്ങളും പ്രത്യേക ഭരണമേഖലകളും ഉൾപ്പെടുത്തി 241 രാജ്യങ്ങളായി വിപുലീകരിച്ചിരിക്കുന്നു. അദ്ധ്യാപകർ, വിദ്യാർത്ഥികൾ, ഗവേഷകർ തുടങ്ങി വിജ്ഞാനകുതുകികളായ ഏവർക്കും പ്രയോജനപ്പെടുന്ന തരത്തിലാണ് ഇതിന്റെ അവതരണം. ഓരോ വാല്യത്തിലും 48 കളർ പേജുകൾ വീതമാണ് ഉദ്ദേശിച്ചിരുന്നത്. എന്നാൽ പ്രത്യേക പേജുകളിലുള്ള പതാകകളടക്കം 450-ഓളം പേജുകളിലായാണ് ബഹുവർണ്ണ ചിത്രങ്ങൾ ഇപ്പോൾ ഉൾപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നത്.

1977-ൽ ഡി സി ബുക്സ് 'ലോകരാഷ്ട്രങ്ങൾ' പരമ്പര പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിരുന്നു. ആ പ്രോജക്ടിന്റെ ചീഫ് എഡിറ്റർ എൻ.വി. കൃഷ്ണവാരിയർ ആയിരുന്നു. അതിൽനിന്നും വ്യത്യസ്തമായി ഒരു വിജ്ഞാനകോശത്തിന്റെ കെട്ടിലും മട്ടിലുമുള്ള ഒരു പുതിയ പരീക്ഷണമാണ് ഇതിന്റെ അവതരണം. ലോകത്തെക്കുറിച്ചുള്ള കൂടുതൽ അറിവുകൾ വ്യത്യസ്തമായ രീതിയിൽ യാത്രാനുഭവങ്ങളായുള്ള സഞ്ചാരരേഖയിൽനിന്നും ലഭിക്കുന്നു. ഒരുപക്ഷേ, ഇതിനു പകരം വയ്ക്കാൻ രാജ്യങ്ങളെക്കുറിച്ചുള്ള ഒരു വിജ്ഞാനകോശവും ലോകത്ത് എവിടെയും കാണില്ല. അനേകം പുസ്തകങ്ങളിൽനിന്നും ലഭിക്കുന്ന ഒട്ടനവധി വിവരങ്ങളുടെ ഒരു കൂട്ടമാണിത്. ഭാവിയിൽ ഈ മാതൃക മറ്റു പല പ്രസാധകരും അനുകരിക്കുന്നതിൽ ഞങ്ങൾക്ക് സന്തോഷമേയുള്ളു.

രാജ്യങ്ങളോടൊപ്പം അവയുടെ ഭൂപടങ്ങളും ലഭ്യമാക്കുന്നതിനായി ഈ പുസ്തകം പ്രി പബ്ലിക്കേഷൻ വ്യവസ്ഥയിൽ ഒന്നിച്ചു പണമടച്ച് ബുക്ക് ചെയ്തവർക്ക് 3999 രൂപ വില വരുന്ന നാഷണൽ ജിയോഗ്രഫിക്കിന്റെ (The Complete Collection of Maps) എട്ട് സി.ഡി.കൾ സൗജന്യമായി പുസ്തകത്തോടൊപ്പം നല്കുന്നു.

ലോകത്ത് ഒരു റഫറൻസ് ഗ്രന്ഥവും പൂർണമല്ല, ഈ പുസ്തകം തീർത്തും കുറ്റമറ്റതെന്ന് ഞങ്ങൾ അവകാശപ്പെടുന്നുമില്ല. ഇത് തികച്ചും കുറ്റമറ്റതാക്കാൻ ഞങ്ങൾ ശ്രമിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഏതെങ്കിലും രാജ്യങ്ങളുമായി ബന്ധപ്പെട്ട വിവരങ്ങളിൽ തെറ്റുകളോ മാറ്റങ്ങളോ ഉണ്ടെങ്കിൽ സദയം അറിയിക്കുമല്ലോ.

മൂന്ന് വർഷം മുൻപ് ലോകരാഷ്ട്രങ്ങൾ എന്ന ആശയം ഞങ്ങൾ ചർച്ചചെയ്ത് പ്രഗല്ഭരായ ഒരു എഡിറ്റോറിയൽ ടീമിനെ തന്നെയാണ് ഏല്പിച്ചത്. ലോകരാഷ്ട്രങ്ങൾ ബൃഹദ്പദ്ധതിയുടെ ഉപദേശക സമിതിയിൽ അംഗമായിരുന്ന് ആമുഖലേഖനം തയ്യാറാക്കി തന്ന ശശി തരൂരിന് പ്രത്യേകം നന്ദി. ഉപദേശകസമിതി അംഗമായി വേണ്ട നിർദ്ദേശങ്ങൾ തന്ന സുകുമാർ അഴീക്കോട്, ടി.ജെ.എസ്. ജോർജ്, പി. ഗോവിന്ദപ്പിള്ള, ഡോ. ബി. ഇക്ബാൽ എന്നിവർക്ക് നന്ദി. എഡിറ്റോറിയൽ ടീമിന് വേണ്ട ഉപദേശങ്ങൾ തരുകയും തന്റെ ലേഖനങ്ങൾ ചേർക്കാൻ അനുവാദം നല്കുകയും ചെയ്ത ജനറൽ എഡിറ്റർ ഡോ. പി.കെ. രാജശേഖരന് നന്ദി. ഈ പ്രോജക്ടിന്റെ എഡിറ്റർ ഡോ. രാധിക സി. നായർ ആണ്. ലേഖന സഹായം പി.എസ്. ജയൻ ആണ്. രണ്ടു പേർക്കും നന്ദി. എസ്.കെ. പൊറ്റെക്കാട്ട്, സക്കറിയ, അനിതാപ്രതാപ് തുടങ്ങി പ്രമുഖർ രചിച്ച യാത്രാവിവരണങ്ങളിൽനിന്നും തിരഞ്ഞെടുത്ത ചില ഭാഗങ്ങൾ അതാത് രാജ്യത്തോടൊപ്പം ചേർത്തിരിക്കുന്നു. അവ ഉൾപ്പെടുത്താൻ അനുമതി തന്നതിന് നന്ദി. ഇതിന്റെ വിജയത്തിന്റെ പിന്നിൽ പ്രവർത്തിച്ച നിരവധി ആളുകളുണ്ട്. എഡിറ്റോറിയൽ, പ്രി പബ്ലിക്കേഷൻ, പ്രൊമോഷൻ, സെയിൽസ് & മാർക്കറ്റിങ്, ഡി.റ്റി.പി., പ്രൂഫ്, പ്രിന്റിങ്, അഡ്മിനിസ്ട്രേഷൻ തുടങ്ങിയ ഡിപ്പാർട്ടുമെന്റുകളിലെ, അഹോരാത്രം പ്രയത്നിച്ച ഓരോരുത്തർക്കും വാക്കുകൾക്കതീതമായ നന്ദി.

23.04.'07

രവി ഡി സി

INTRODUCTION

In a post-national age, we have all become subjects of global governance. As we look towards our own multiple realities being globalised by the minute, we also need to turn outwards and look at what is happening elsewhere in the world. *Lokarashtrangal* will help foster this kind of a world view and open a new window to the world. Looking at India's diversity and eclectic variety, while at the same time seeking to map a fast changing world, *Lokarashtrangal* will indeed be of great value to Malayali readers.

The more one studies world affairs these days, the more one hears about "global governance". The origins of the concept, though not the term itself, go back to 1945, when the Allies that won the World War II wanted to convert their wartime alliance into a more permanent mechanism to prevent war and promote development and human rights.

In the preceding four decades, the world had known almost nothing but war and strife, bookended by two savage World Wars, civil conflict, mass expulsions of populations, and the horrors of the Holocaust and Hiroshima. The record of the next six, by contrast, is one of amazing advances almost everywhere — economic expansion, technological progress, reduction of child mortality, gains in literacy, the end of colonialism, and the spread of political freedom. Democracy and human rights are not yet universal, but they are now much more the norm than the exception.

This did not happen by accident. It happened because, in and after 1945, a group of far-sighted leaders were determined to make the second half of the 20th century different from the first. They consciously drew up rules to govern international behaviour, and they founded institutions in which different nations could cooperate for the common good. That was the idea of what we now call "global governance" — to foster international cooperation, to elaborate consensual global norms and to establish predictable, universally applicable rules, to the benefit of all.

For global governance is unavoidable in our globalising world. Today, whether you are in Chennai or in Charleston, it is simply not realistic to think only in terms of your own country. Global forces press in from every conceivable direction. People, goods and ideas cross borders and cover vast distances with ever greater frequency, speed and ease. We are increasingly connected: what happens in South America or Southern Africa — from democratic advances to deforestation

to the fight against AIDS — can affect your lives in South India. And your choices in India — what you buy, how you vote — can resound in Indiana. As someone once said about water pollution, we all live downstream.

I have spent 27 years with the UN, and I am devoted to it. I have given a full commitment to the UN through my life and work. But India is also fundamental to who I am, and I don't see a contradiction between them two. In fact, India and the UN are both about different people, having different languages, customs, colours, costumes, living together and dreaming the same dreams. Indian-ness and internationalism are entirely compatible.

Affinities between Indians span one set of identities and cross into another I am simultaneously Keralite (my state of origin), Malayali (my linguistic affiliation), Hindu (my religious faith), Nair (my caste), Calcuttan (by marriage), Stephanian (because of my education at Delhi's St. Stephen's College) and so on, and in my interactions with other Indians, each or several of these identities may play a part. Each, while affiliating me to a group with the same label, sets me apart from others; but even within each group, few would share the other identities I also claim, and so I find myself again in a minority within each minority.

And so the Indian identity that I believe in celebrates diversity: if America is a melting-pot, then to me India is a "thali", a selection of sumptuous dishes in different bowls. Each tastes different, and does not necessarily mix with the next, but they belong together on the same plate, and they complement each other in making the meal a satisfying repast.

Indians are comfortable with multiple identities and multiple loyalties, all coming together in allegiance to a larger idea of India, an India which safeguards the common space available to each identity, an India that remains safe for diversity.

By bridging the gap between Kerala and India as also the rest of the world, *Lokarashtrangal* will help readers traverse the vast distances and differences that exist around the globe, conscious of what unites us rather than what divides us.

Shashi Tharoor

DCBks-Loka-Vol 1

ആമുഖം

ലോകരാഷ്ട്രങ്ങളിലൂടെയുള്ള ഒരു സ്വപ്നയാത്രയാണ് ഈ പുസ്തകം. യാത്രയുടെ മടുപ്പും ക്ഷീണവുമില്ലാതെ ഭൂമിയുടെ അനന്ത വൈവിധ്യങ്ങളിലേക്കും മനുഷ്യജീവിതത്തിന്റെ പ്രതിജനഭിന്നമായ വൈചിത്ര്യങ്ങളിലേക്കും സംസ്കാരത്തിന്റെ നാനാത്വത്തിലേക്കും രസകരമായ ഒരു മാനസികസഞ്ചാരം 'ലോകരാഷ്ട്രങ്ങൾ' വാഗ്ദാനം ചെയ്യുന്നു. ദേശാന്തരങ്ങളെയും ദേശാടനങ്ങളെയും സ്നേഹിക്കുന്നവർക്കും വിജ്ഞാനതത്പരരായ വിദ്യാർത്ഥികൾക്കും സ്വദേശത്തിലെന്നപോലെ പരദേശങ്ങളിലും കൗതുകമുള്ള വായനക്കാർക്കും ഒരുപോലെ പ്രയോജനം ലഭിക്കത്തക്കവിധമാണ് ഈ വാല്യങ്ങളുടെ സംവിധാനം. ഒരേസമയം വിജ്ഞാനകോശവും ചരിത്രഗ്രന്ഥവും യാത്രാസഹായിയും കറന്റ് അഫയേഴ്സ് ഗൈഡുമാണ് 'ലോകരാഷ്ട്രങ്ങൾ.' എന്നാൽ ഇവയിലൊന്നും കിട്ടാത്ത സുപ്രധാന വിവരങ്ങൾ കൊണ്ട് വ്യത്യസ്തവും. സാമ്പ്രദായികവിജ്ഞാനകോശങ്ങളിലും ചരിത്രപുസ്തകങ്ങളിലും യാത്രാസഹായികളിലും ഒഴിവാക്കപ്പെടുന്ന അസംഖ്യം നിത്യജീവിതചിത്രങ്ങൾ 'ലോകരാഷ്ട്രങ്ങൾ' പിന്തുടരുന്നു. സംസ്കാരത്തിന്റെയും ജീവിതശൈലികളുടെയും വൈവിധ്യത്തിന് ഈ പുസ്തകത്തിൽ നല്കിയിരിക്കുന്ന പ്രാധാന്യം അതിന്റെ ഫലമാണ്. വൈജ്ഞാനിക ഗ്രന്ഥങ്ങൾക്കു പൊതുവെ വന്നുപെടുന്ന യാഥാസ്ഥിതികത്വവും യാത്രാസഹായികളുടെയും പൊതുവിജ്ഞാനപുസ്തകങ്ങളുടെയും ഉപരിപ്ലവതയും യാത്രാവിവരണങ്ങളുടെ വ്യക്തികേന്ദ്രിതത്വവും ചരിത്ര-രാഷ്ട്രീയ ഗ്രന്ഥങ്ങളുടെ വിരസതയും മറികടക്കുന്ന രചനാസമ്പ്രദായമാണ് ഇവിടെ സ്വീകരിച്ചിട്ടുള്ളത്. മനുഷ്യമുഖമുള്ള വൈജ്ഞാനികത എന്നു വിശേഷിപ്പിച്ചാലും തെറ്റില്ല.

ഐക്യരാഷ്ട്രസഭ നല്കുന്ന ക്രമം (Composition of Macro Geographical—Continental Regions, Geographical Subregions) അനുസരിച്ചാണ് ഭൂഖണ്ഡങ്ങളെയും രാജ്യങ്ങളെയും വിഭജിച്ച് വാല്യം തിരിച്ചിട്ടുള്ളത്. ഐക്യരാഷ്ട്രസഭയിൽ അംഗത്വമുള്ള രാജ്യങ്ങൾ, അംഗത്വമില്ലെങ്കിലും നിരീക്ഷണപദവിയുള്ള രാജ്യങ്ങൾ, ഭാഗികമായ അന്താരാഷ്ട്ര അംഗീകാരം മാത്രമുള്ള രാജ്യങ്ങൾ, ഐക്യരാഷ്ട്രസഭയുടെ മേൽനോട്ടത്തിലുള്ള പ്രദേശങ്ങൾ, വൻശക്തി രാഷ്ട്രങ്ങളുടെ അധീനപ്രദേശങ്ങൾ, ഒരു രാജ്യത്തിന്റെ പ്രത്യേക ഭരണമേഖലകൾ എന്നിവയെയെല്ലാം 'ലോകരാഷ്ട്രങ്ങളി'ൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. വൻകരകളും ദ്വീപസമൂഹങ്ങളും നിർജനദ്വീപുകളും ആർക്കും അവകാശമില്ലാത്ത ധ്രുവമേഖലകളുമെല്ലാം ഈ സഞ്ചാരത്തിന്റെ പരിധിയിൽ വരുന്നു. വിശദമായ ആമുഖലേഖനങ്ങളും ചാർട്ടുകളും പട്ടികകളും ഭൗമരാഷ്ട്രീയത്തെയും സമകാലിക ലോകാവസ്ഥയെയും കുറിച്ച് വിശദമായ ചിത്രം അവതരിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ഓരോ നാട്ടിലെയും ശ്രേഷ്ഠ വ്യക്തിത്വങ്ങളെപ്പറ്റിയും ഭക്ഷണ, കായിക, വിശ്വാസ സംസ്കാരങ്ങളെപ്പറ്റിയും ആഹാരാനുഷ്ഠാനങ്ങളെപ്പറ്റിയുമൊക്കെ 'ലോകരാഷ്ട്രങ്ങൾ' നഖചിത്രങ്ങൾ കോറിയിടുന്നുണ്ട്.

കവിയും പണ്ഡിതാഗ്രേസരനുമായിരുന്ന എൻ.വി. കൃഷ്ണവാരിയരുടെ മേൽനോട്ടത്തിലാണ് ഡി.സി. ബുക്സ് ആദ്യമായി 'ലോകരാഷ്ട്രങ്ങൾ' പ്രസിദ്ധീകരിച്ചത്. 1977-ൽ ആയിരുന്നു അത്. ഒറ്റയൊറ്റ പുസ്തകങ്ങളായി പുറത്തുവന്ന ആ ഗ്രന്ഥപരമ്പര മലയാളികൾക്ക് ഒരു ലോകവാതായനം തുറന്നുകൊടുത്തു. അന്നത്തേതിൽനിന്ന് ലോകം എത്രയോ മാറിയിരിക്കുന്നു. ആഗോളരാഷ്ട്രീയം കലങ്ങിമറിഞ്ഞു. ശീതയുദ്ധത്തിന്റെ ആ കാലയളവിലെ ശാക്തികച്ചേരികൾതന്നെ ചരിത്രപുസ്തകത്തിലേക്കു മറഞ്ഞു. സോവിയറ്റ് യൂണിയൻ എന്ന മഹാരാഷ്ട്രസ്വരൂപം വേർപിരിഞ്ഞു പലതായി. അവിടെ മാത്രമല്ല കിഴക്കൻ യൂറോപ്പിലും കമ്യൂണിസ്റ്റ് ഭരണകൂടങ്ങൾ കൊഴിഞ്ഞുവീണു. രാജ്യങ്ങൾ പിളർന്ന് പുതുതായി എത്രയോ രാജ്യങ്ങൾ പിറന്നുവീണു.

യൂഗോസ്ലാവിയ, ചെക്കസ്ലോവാക്യ എന്നിവ ഉദാഹരണം. യൂറോപ്യൻ രാജ്യങ്ങൾ മിക്കവയും ഇന്ന് യൂറോ എന്ന ഒറ്റ നാണയവുമായി യൂറോപ്യൻ യൂണിയന്റെ കൊടിക്കീഴിലാണ്. ആഫ്രിക്കയിലും മാറ്റങ്ങൾ വന്നു. ദക്ഷിണാഫ്രിക്ക വർണവിവേചനം വെടിഞ്ഞ് ലോകത്തിന്റെ മുഖ്യധാരയിൽ എത്തി. വെള്ളക്കാർ നൂറ്റാണ്ടുകളായി സ്വന്തമാക്കിവെച്ച അധികാരം ഇന്ന് കറുത്തവരുടെ കൈയിലാണവിടെ. മൂന്നു പതിറ്റാണ്ടോളം തടവറയിൽക്കിടന്ന നെൽസൺ മൺഡേല സ്വതന്ത്രനായി. നമീബിയ സ്വതന്ത്ര രാഷ്ട്രമായി. ഇനിയുമെത്രയോ മാറ്റങ്ങൾ.

ആഗോള ശാക്തിക രാഷ്ട്രീയത്തിന്റെ ബലപരീക്ഷണവേദിയായി ഏഷ്യ മാറുന്നതിനും കഴിഞ്ഞ വർഷങ്ങൾ സാക്ഷിയായി. ഇറാൻ-ഇറാഖ് യുദ്ധം, ഗൾഫ് യുദ്ധം, അഫ്ഗാൻ യുദ്ധം, ഇറാഖ് യുദ്ധം, സദ്ദാംഹുസൈന്റെ പതനവും വധവും — എത്രയെത്ര സംഗരങ്ങൾക്കാണ് ഏഷ്യ വേദിയായത്. ലാറ്റിനമേരിക്കയിലെ ഇടതുപക്ഷ ഭരണകൂടങ്ങളെ അട്ടിമറിക്കാൻ അമേരിക്കയും സി.ഐ.എ.യും നടത്തിയ അക്രമങ്ങളായിരുന്നു എൺപതുകളിലെ രാഷ്ട്രീയത്തിന്റെ ഒരു മുഖം. ശീതയുദ്ധം അവസാനിച്ചതോടെ ആ രാഷ്ട്രീയവും തിരോഭവിച്ചു.

മറ്റു പ്രശ്നങ്ങളാണ് ഇന്ന് ലോകത്തെ തുറിച്ചുനോക്കുന്നത്. അവയിൽ യുദ്ധവും മതതീവ്രവാദവും കണ്ണിൽച്ചോരയില്ലാത്ത കച്ചവടതാത്പര്യവും ലാഭക്കൊതിയും രോഗവും അതിർത്തിത്തർക്കവുമെല്ലാമുണ്ട്. മാറിയ ലോകമാണിത്. മാറ്റത്തിന്റെ അനുദിനം വലുതാകുന്ന തിരമാലകളിൽ ആടിയുലഞ്ഞു മുന്നോട്ടു നീങ്ങിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന ബൃഹത്തായ ഒരു കപ്പലാണ് ഈ ലോകം. ആ മാറ്റങ്ങളെ അവതരിപ്പിക്കുകയാണ് 'ലോകരാഷ്ട്രങ്ങൾ.'

എത്രയോ പുതിയ വാക്കുകൾ നിത്യജീവിതത്തിന്റെ നിഘണ്ടുവിലേക്കു പ്രവേശിച്ചു കഴിഞ്ഞു കഴിഞ്ഞ രണ്ടു ദശകംകൊണ്ട്. ആഗോളീകരണം, ഉദാരീകരണം, സ്വതന്ത്രകമ്പോളം, സ്വതന്ത്രവ്യാപാരമേഖല, ഇൻഫർമേഷൻ ടെക്നോളജി, ഇന്റർനെറ്റ്, ഇ-മെയിൽ, എസ്.എം.എസ്., ഓൺലൈൻ, ഇ-കൊമേഴ്സ്, എയ്ഡ്സ്, ആഗോളതാപനം തുടങ്ങിയ എത്രയോ വാക്കുകൾ, ആശയങ്ങൾ. കഴിഞ്ഞ കാലത്തിനിടയ്ക്ക് ഗതാഗതരംഗത്തും ആശയവിനിമയരംഗത്തുമുണ്ടായ മാറ്റങ്ങൾ ആഗോളസഞ്ചാരത്തെയും ടൂറിസത്തെയും വൻതോതിലുള്ള പരിവർത്തനത്തിനാണു വിധേയമാക്കിയത്. ബജറ്റ് എയർലൈനുകൾ കൂടിയായതോടെ ലോകയാത്ര ഇന്നൊരു വിദൂരസ്വപ്നമല്ല. ഇന്റർനെറ്റിന്റെ വരവാകട്ടെ അറിയാത്ത ലോകങ്ങളെ നമ്മുടെ വിരൽത്തുമ്പിൽ കൊണ്ടുവന്നു നിർത്തുന്നു.

നാമിപ്പോൾ മറ്റൊരു ലോകത്തിലെ പൗരനാണ്. മുൻതലമുറകൾ വിദൂരമായി കണ്ട നാടുകൾ നമുക്കിപ്പോൾ സമീപസ്ഥമാണ്. ദൂരം മരിച്ചിരിക്കുന്നു!

എങ്കിലും അകംകാഴ്ചകൾ, ആധികാരികമായ വിവരങ്ങൾ, ജനജീവിതവൈവിധ്യങ്ങൾ—അവയാണു പ്രധാനം. ആ സൂക്ഷ്മതലങ്ങളിലേക്കു പോകാനാണ് 'ലോകരാഷ്ട്രങ്ങൾ' ശ്രമിക്കുന്നത്. വൈജ്ഞാനിക സാഹിത്യരചനയിലെ സാമ്പ്രദായികരീതികൾ പലതും വെടിഞ്ഞ് ലോകരാജ്യങ്ങളെ സൂക്ഷ്മമായി പിന്തുടരാനാണ് ഇവിടത്തെ ശ്രമം. മുതിർന്നവരായ യാത്രികർക്കും വിജ്ഞാനദാഹികൾക്കും അധ്യാപകർക്കും മാത്രമല്ല സ്കൂൾ വിദ്യാർത്ഥികൾക്കുവരെ ഉപയുക്തമാകുന്ന രീതിയിലാണ് ഈ പുസ്തകത്തിന്റെ സംവിധാനം. മുഖം കടുപ്പിച്ചു ഗൗരവഭാവത്തിലിരിക്കുന്ന വിജ്ഞാനമല്ല, ചങ്ങാതിച്ചന്തമുള്ള വിജ്ഞാനമാണ് ലോകരാഷ്ട്രങ്ങൾ നൽകുന്നത്. വൃഥാസ്ഥൂലതയ്ക്കു പകരം അവശ്യം വേണ്ടവയുടെ സൂചീസൂക്ഷ്മത. വിരസമായ വിവരണം, യൂറോകേന്ദ്രിതമായ നിലപാടുകളുടെ അന്ധമായ ആവർത്തനം (ഇരുണ്ട ഭൂഖണ്ഡമെന്ന് നരജാതിയുടെ ഈറ്റില്ലമായ ആഫ്രിക്കയെ വിശേഷിപ്പിക്കുന്നതും, കൊളംബസ് അമേരിക്ക 'കണ്ടുപിടിച്ചു' എന്ന് ആവർത്തിക്കുന്നതും റെഡ് ഇന്ത്യൻ, നീഗ്രോ അപരിഷ്കൃതർ എന്നൊക്കെ വിവേചനപരമായി ജനവംശങ്ങളെ വിളിക്കുന്നതും ഉദാഹരണം), ജീവിത പ്രത്യേകവശങ്ങൾക്കു പ്രതിനിധാനമില്ലായ്മ (ഭക്ഷണസാധനങ്ങൾ, ജനകീയ ഉത്സവങ്ങൾ തുടങ്ങിയവ വിട്ടുകളയുക), ഏറ്റവും പുതിയ വിവരങ്ങളുടെ അഭാവം തുടങ്ങിയ ഒട്ടേറെ പ്രശ്നങ്ങൾ മലയാളത്തിലെ മിക്ക വൈജ്ഞാനിക ഗ്രന്ഥങ്ങളിലും കാണാം. തത്ത്വചിന്ത എന്നാൽ പാശ്ചാത്യ തത്ത്വചിന്തയാണ് എന്ന മട്ടിലുള്ള യൂറോകേന്ദ്രിതചിന്ത എത്രയോ വിജ്ഞാനഗ്രന്ഥങ്ങൾ ആവർത്തിച്ചിട്ടുണ്ട്. രാഷ്ട്രങ്ങളുടെ ചരിത്രവും ഭൂപ്രകൃതിയും സമ്പദ്ഘടനയും മാത്രമല്ല 'ലോകരാഷ്ട്രങ്ങളി'ലുള്ളത്. ഭക്ഷണവും വിവാഹവും ആചാരങ്ങളും വ്യവസായങ്ങളും സുപ്രധാനമായ മറ്റു സൂക്ഷ്മവിവരങ്ങളും ഈ പുസ്തകം പിന്തുടരുന്നു.

മറ്റെല്ലാ സാഹിത്യജനുസ്സുകളുമെന്നപോലെ വൈജ്ഞാനിക സാഹിത്യവും മനുഷ്യജീവിതരംഗങ്ങളെയും പ്രകൃതിയെയും രാഷ്ട്രീയത്തെയും വിനിമയബന്ധങ്ങളെയും ആശ്രയിച്ചു മാത്രമാണു നിലകൊള്ളുന്നത്. അതുകൊണ്ടുതന്നെ ഒരു ജീവിതരംഗവും വൈജ്ഞാനികരംഗത്തിന് അന്യമല്ല. ഭരണവ്യവസ്ഥപോലെ ഭക്ഷണത്തിനും ചരിത്രംപോലെ ഉത്സവത്തിനും വാണിജ്യവ്യവസായങ്ങൾക്കുമൊക്കെ പ്രാധാന്യമുണ്ട്. ഈ നിലപാടാണ് 'ലോകരാഷ്ട്രങ്ങളി'ൽ സ്വീകരിച്ചിട്ടുള്ളത്. വിരസമായ തുടർവായന എന്ന ആശയത്തെ, വിവരങ്ങളുടെ ബൃഹദാഖ്യാനത്തെ പിളർക്കുക എന്നതാണ് ഈ ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ ആഖ്യാനരീതി. പകരം വിവരങ്ങളുടെ ലഘു ആഖ്യാനങ്ങളിലൂടെ വിജ്ഞാനാർജ്ജനം ആസ്വാദ്യമാക്കി മാറ്റുകയാണ് ഇതിന്റെ ലക്ഷ്യം. സവിശേഷമായ രൂപകല്പനാരീതി സ്വീകരിച്ചിരിക്കുന്നതിനു കാരണവുമിതാണ്. പുതിയ പഠനസമ്പ്രദായങ്ങൾക്കു സഹായകമാവുന്ന തരത്തിൽ കൂടിയാണ് 'ലോകരാഷ്ട്രങ്ങൾ' സംവിധാനം ചെയ്തിട്ടുള്ളത്.

ഏറ്റവും പുതിയ വിവരങ്ങൾ ഇന്റർനെറ്റിൽനിന്നോ വമ്പൻ ഗ്രന്ഥാലയങ്ങളിൽനിന്നോ നേടാൻ കഴിയാത്ത കേരളത്തിലെ ആയിരക്കണക്കിനു സാധാരണ വിദ്യാർത്ഥികളും അധ്യാപകരും 'ലോകരാഷ്ട്രങ്ങൾ' തയ്യാറാക്കുമ്പോൾ ഞങ്ങളുടെ മനസ്സിലുണ്ടായിരുന്നു. സ്കൂൾ പ്രൊജക്ട് തയ്യാറാക്കുന്ന കുട്ടികൾക്കുകൂടി പ്രയോജനകരമായ രീതിയിൽ രചനയും രൂപകല്പനയും നിർവഹിച്ചിരിക്കുന്നത് അതുകൊണ്ടാണ്. ഭൂപ്രകൃതി, സമ്പദ്ഘടന തുടങ്ങിയവയെക്കുറിച്ചുള്ള വിവരസൂചകങ്ങളും (ഡാറ്റാ ഇൻഡിക്കേറ്റേഴ്സ്) ഓരോ രാജ്യത്തിന്റെ തുടക്കത്തിലുള്ള ഒറ്റ നോട്ടത്തിലുള്ള അടിസ്ഥാന വിവരങ്ങളും അതിനു സഹായകമാവും. സവിശേഷവിവരങ്ങൾ പ്രത്യേകമായും നൽകിയിട്ടുണ്ട്. പ്രിപബ്ലിക്കേഷനിൽ ലോകരാഷ്ട്രങ്ങൾ ബുക്ക് ചെയ്തവർക്ക് സൗജന്യമായി ലഭിക്കുന്ന നാഷണൽ ജിയോഗ്രഫിക്കിന്റെ ഭൂപടങ്ങൾ (എട്ട് സിഡികളിലായി) അപൂർവമായൊരു സമ്മാനമാണ്. അവ ഭൗമവിജ്ഞാനത്തിന്റെ ഗഹനതയിലേക്കു കൊണ്ടുപോകും. സാധാരണ വിജ്ഞാനഗ്രന്ഥങ്ങൾ വിട്ടുകളയുന്ന എത്രയോ വിവരങ്ങൾ 'ലോകരാഷ്ട്രങ്ങളി'ൽ ചേർത്തിട്ടുണ്ട്. ആഗോളരാഷ്ട്രസംഘടനകൾ, സർക്കാർ ഇതര സംഘടനകൾ തുടങ്ങിയവയെപ്പറ്റിയും ധ്രുവങ്ങളെയും നദികളെയും തടാകങ്ങളെയും പർവതങ്ങളെയും കുറിച്ചുമുള്ള വിവരങ്ങൾ, പ്രാചീനസംസ്കാരങ്ങളെക്കുറിച്ചുള്ള വിശദലേഖനങ്ങൾ തുടങ്ങിയവ ഉദാഹരണം.

ലോകരാഷ്ട്രങ്ങളുടെ മറ്റൊരു സവിശേഷത ഇന്ത്യൻ കുടിയേറ്റത്തിന്റെ വിവരണമാണ്. ഇന്ത്യക്കാർ മറുനാടുകളിൽ കുടിയേറിയതിന് ദീർഘമായ ചരിത്രമുണ്ട്. ഇന്ത്യൻവംശജരുടെ ശക്തമായ സമൂഹങ്ങളുള്ള രാജ്യങ്ങളിലെല്ലാം അത് പ്രത്യേകമായി (ഉദാഹരണം 'ബ്രിട്ടനിലെ ഇന്ത്യ', 'ഫിജിയിലെ ഇന്ത്യ') നൽകിയിട്ടുണ്ട്. ലോകസഞ്ചാരത്തിന്റെ സുദീർഘചരിത്രമുണ്ട് മലയാളിക്ക്. 'വർത്തമാനപ്പുസ്തക'മെഴുതിയ പാറേമ്മാക്കൽ തോമാക്കത്തനാരിൽ (പാറേമ്മാക്കൾ ഗവർണദോർ) നിന്നു തുടങ്ങുന്നു മലയാളത്തിലെ സഞ്ചാരസാഹിത്യത്തിന്റെ ചരിത്രം. പ്രാചീന സന്ദേശകാവ്യങ്ങളും ഒരർത്ഥത്തിൽ സഞ്ചാരസാഹിത്യകൃതികൾതന്നെ. എസ്.കെ. പൊറ്റെക്കാട്ട് സഞ്ചാരസാഹിത്യത്തെ ഉന്നതപദവിയിൽ പ്രതിഷ്ഠിച്ചു. ദശകങ്ങൾക്കുമുമ്പ് അദ്ദേഹം വളരെ ക്ലേശിച്ച്, ഇന്നത്തെ നിലയിൽ 'പ്രാകൃത'മെന്നു പറയാവുന്ന ഗതാഗതമാർഗങ്ങളുപയോഗിച്ച് എത്തിച്ചേർന്നു വിവരിച്ച നാടുകൾ എത്രയോ മാറിപ്പോയിരിക്കുന്നു. എങ്കിലും പൊറ്റെക്കാട്ടിന്റെ യാത്രാവിവരണങ്ങൾ ഇന്നും മധുരതരമാണ്. മലയാളികൾ എഴുതിയ യാത്രാവിവരണങ്ങളിൽനിന്നുള്ള ചെറുഭാഗങ്ങൾ, 'സഞ്ചാരരേഖ' എന്ന പേരിൽ 'ലോകരാഷ്ട്രങ്ങളി'ൽ നൽകാൻ കാരണം മലയാളിയുടെ ലോകയാത്രാഭിമുഖ്യമാണ്. മറുനാടൻ മലയാളി കേരളത്തിനു നൽകിയ സംഭാവനകൾ നാം ഇനിയും വേണ്ടത്ര രേഖപ്പെടുത്തിയിട്ടില്ല. മലയാളിയുടെ ഡിയസ്പൊറ (diaspora)യുടെ ചരിത്രം എഴുതപ്പെടേണ്ടതാണ്. മലയാളിയുടെ സഞ്ചാരങ്ങളുടെയും സഞ്ചാരസാഹിത്യത്തിന്റെയും ഒരു നാൾവഴിരേഖയാണ് 'ലോകരാഷ്ട്രങ്ങളി'ലെ സഞ്ചാരരേഖ.

വിവിധ വിവരസ്രോതസ്സുകൾ ആധാരമാക്കിയാണ് 'ലോകരാഷ്ട്രങ്ങൾ' തയ്യാറാക്കിയിട്ടുള്ളത്. 'സ്റ്റേറ്റ്സ്മാൻസ് ഇയർബുക്ക്', 'എൻസൈക്ലോപീഡിയ ബ്രിട്ടാനിക്ക', 'വേൾഡ് ബുക്ക്', 'ഓക്സ്ഫഡ് ഡിക്ഷ്ണറി ഓഫ് ദ വേൾഡ്', 'ഹച്ചിൻസൺ എൻസൈക്ലോപീ

ഡിയ', 'ഫിലിപ്സ് വേൾഡ് അറ്റ്ലസ്', 'ദി ഇക്കണോമിസ്റ്റ് വേൾഡ് ഇൻ ഫിഗേഴ്സ്' തുടങ്ങിയ ആധികാരിക ഗ്രന്ഥങ്ങൾക്കു പുറമേ ഇന്റർനെറ്റിലെ ആധികാരിക വിവര സ്രോതസ്സുകളായ ഐക്യരാഷ്ട്രസഭയുടെ വെബ്സൈറ്റ് (www.un.org), ഐക്യരാഷ്ട്ര സഭാ സെക്രട്ടേറിയറ്റിന്റെ ഇക്കണോമിക് ആൻഡ് സോഷ്യൽ അഫയേഴ്സിന്റെ സ്റ്റാറ്റി സ്റ്റിക്സ് വിഭാഗം, സിഐഎ ഫാക്ട് ബുക്ക്, അമേരിക്കൻ ഡിപ്പാർട്ട്മെന്റ് ഓഫ് സ്റ്റേറ്റിന്റെ വെബ്സൈറ്റ്, ഭാഷകളെക്കുറിച്ചുള്ള എത്നോലോഗ്, വിക്കിപീഡിയ തുടങ്ങിയവയെ 'ലോക രാഷ്ട്രങ്ങളു'ടെ ആധികാരികതയ്ക്കുവേണ്ടി ആശ്രയിച്ചിട്ടുണ്ട്. പുറമേ അതതു രാഷ്ട്രങ്ങ ളുടെ ഔദ്യോഗിക വെബ്സൈറ്റുകളിൽനിന്നും വിവരങ്ങൾ സ്വീകരിച്ചിരിക്കുന്നു. ഇന്ത്യ യ്ക്കും കേരളത്തിനും ഇതു ബാധകമാണ്. രാഷ്ട്രീയം, ചരിത്രം, സംസ്കാരം, ഭക്ഷണം തുടങ്ങിയവയുടെ വിശദാംശങ്ങൾക്കായി ആധികാരികമായ ചരിത്രഗ്രന്ഥങ്ങളും സഹായ കമായിട്ടുണ്ട്. ജി.ഡി.പി., പ്രതിശീർഷവരുമാനം, വളർച്ചനിരക്ക്, കയറ്റുമതി, ഇറക്കുമതി, വിദേശകടം തുടങ്ങിയവയെക്കുറിച്ചുള്ള കണക്കുകളെല്ലാം അടങ്കൽക്കണക്കുകളാണ്. ഏറ്റവും പുതിയ, അതായത് ലോകരാഷ്ട്രങ്ങളുടെ വാല്യങ്ങൾ അന്തിമരൂപം പ്രാപിച്ച 2007 ഫെബ്രുവരി 28 വരെയുള്ള അടങ്കൽക്കണക്കുകൾ. മിക്ക രാജ്യങ്ങളുടെയും ഔദ്യോഗിക സെൻസസ് നടന്നത് വളരെ വർഷം മുമ്പായതിനാൽ ശാസ്ത്രീയമായി തയ്യാറാക്കിയ ഏറ്റവും പുതിയ അടങ്കൽക്കണക്കു സൂചിപ്പിക്കുന്നതാണ് അഭികാമ്യം. ജനസംഖ്യാക്കണക്കുകൾക്കും ഇതു ബാധകമാണ്.

വൈജ്ഞാനിക ഗ്രന്ഥനിർമ്മാണത്തിലെ വലിയ പ്രശ്നങ്ങളിലൊന്നാണ് ഉച്ചാരണം. ഇംഗ്ലിഷിലൂടെ മറ്റു സംസ്കാരങ്ങളെയും ഭാഷകളെയും കാണുന്നതുകൊണ്ടുള്ള അപകട ങ്ങൾ ഏറെയാണ്. എന്നാൽ അത് ഒഴിവാക്കാനുമാവില്ല. കഴിയുന്നത്ര മൂലഭാഷയോട് അടു പ്പമുള്ള ഉച്ചാരണമാണ് സ്ഥലനാമങ്ങൾക്കും വ്യക്തിനാമങ്ങൾക്കും 'ലോകരാഷ്ട്രങ്ങളി'ൽ നല്കിയിട്ടുള്ളത്. ചില സന്ദർഭങ്ങളിലെങ്കിലും വായനക്കാർക്ക് ഇത് അപരിചിതത്വം സൃഷ്ടി ച്ചെന്നു വരാം. മലയാളത്തിൽ പൊതുവേ എഴുതിക്കാണുന്നതിൽനിന്നു വ്യത്യസ്തമായ മറ്റൊരു ഉച്ചാരണം പ്രത്യക്ഷപ്പെടുമ്പോൾ അപരിചിതത്വം അനുഭവപ്പെടുന്നതു സ്വാഭാവി കമാണല്ലോ. ഇംഗ്ലീഷ് വാക്കുകളും സ്ഥല-വ്യക്തിനാമങ്ങളുമൊക്കെ തെറ്റായി ഉച്ചരിക്കു കയും എഴുതുകയും ചെയ്യുന്ന രീതിയാണ് നമ്മുടെ സ്കൂൾ പാഠപുസ്തകങ്ങൾപോലും വർഷങ്ങളായി തുടരുന്നത്. ഇന്ത്യയിലെ മറ്റു ഭാഷകളിലെ പദങ്ങൾ എഴുതുമ്പോൾപോലും തെറ്റുകൾ കടന്നുകൂടുന്നു. ഉച്ചാരണത്തിൽ അന്താരാഷ്ട്രമാനദണ്ഡങ്ങളാണ് സ്വീകരിച്ചിട്ടു ള്ളത്. പരഭാഷാ പദങ്ങൾക്ക് കഴിയുന്നത്ര ബ്രാക്കറ്റിൽ ലാറ്റിൻ ലിപി നല്കിയിട്ടുണ്ട്. സ്ഥല നാമോച്ചാരണത്തിൽ കേംബ്രിജ് അഡ്വാൻസ്ഡ് ലേണേഴ്സ് ഡിക്ഷ്ണറിയുടെ സി.ഡി. പതിപ്പും ഓക്സ്ഫഡ് ഡിക്ഷ്ണറി ഓഫ് ദ വേൾഡുമാണ് പ്രധാന ആധാരങ്ങൾ.

ഒരു വലിയ സംഘത്തിന്റെ കഠിനപരിശ്രമമാണ് 'ലോകരാഷ്ട്രങ്ങൾ'ക്കു പിന്നിലുള്ളത്. തന്റെ ലോകയാത്രാനുഭവങ്ങളുടെകൂടി വെളിച്ചത്തിൽ ഓരോ വിവരവും കുറ്റമറ്റതാക്കാൻ സഹായിച്ച പത്രപ്രവർത്തകസുഹൃത്ത് ശ്രീ പി.എസ്. ജയനോടുള്ള നന്ദി നിസ്സീമമാണ്. 'ലോകരാഷ്ട്രങ്ങളു'മായി ബന്ധപ്പെട്ട എല്ലാ എഡിറ്റോറിയൽ പ്രവർത്തനങ്ങളിലും സഹ കരിക്കുകയും ക്ഷമാപൂർവം കാത്തുനില്ക്കുകയും ചെയ്ത രവി ഡി സി, ഡി. ശ്രീകുമാർ, ബി. സുജിൽകുമാർ, ആശാ തോമസ്, ആർ. രാമദാസ്, എ.വി. ശ്രീകുമാർ, എൻ. രാജേഷ്, ദിവ്യ പി.സി., അരുൺകുമാർ എൻ.എസ്., എൻ. അജയൻ (www.artistajayan.com), ജെയിംസ് സെബാസ്റ്റ്യൻ, പ്രിന്റിങ് സ്കൂൾ അദ്ധ്യാപക-വിദ്യാർത്ഥികൾ എന്നിവർക്കു നന്ദി. ഡി സി ബുക്സിലെ എഡിറ്റോറിയൽ വിഭാഗത്തിലെ എ. വിജയലക്ഷ്മിയുടെ അർപ്പണ ബുദ്ധിയും സൗമ്യതയുമാണ് ഈ ബൃഹദ്പദ്ധതിയെ വിജയകരമാക്കിയ മറ്റൊരു പ്രധാന ഘടകം. വിജയലക്ഷ്മിക്കു നന്ദി.

23.4.2007

ഡോ. രാധിക സി. നായർ

വാല്യം - 1

ഏഷ്യ - Asia

അഫ്ഗാനിസ്ഥാൻ	Afghanistan	86
അസർബയ്ജാൻ	Azerbaijan	97
ആർമീനിയ	Armenia	107
ഇൻഡൊനീഷ്യ	Indonesia	115
ഇന്ത്യ	India	129
ഇസ്രായേൽ	Israel	225
ഇറാക്ക്	Iraq	239
ഇറാൻ	Iran	253
ഉത്തര കൊറിയ	North Korea	263
ഉസ്ബെക്കിസ്ഥാൻ	Uzbekistan	270
ഒമാൻ	Oman	278
കസാഖ്സ്ഥാൻ	Kazakhstan	285
കിഴക്കൻ ടിമോർ	East Timor	294
കിർഗിസ്ഥാൻ	Kyrgyzstan	299
കുവൈറ്റ്	Kuwait	305
കംബോഡിയ	Cambodia	313
ഖത്തർ	Qatar	323
ചൈന	China	327
ഹോങ് കോങ്	Hong Kong	
മക്കാവു	Macao	
ജപ്പാൻ	Japan	347
ജോർജിയ	Georgia	363
ജോർദാൻ	Jordan	373
തയ്വാൻ	Taiwan	379

താജിക്കിസ്ഥാൻ	Tajikistan	384
തായ്‌ലാൻഡ്	Thailand	389
തുർക്കി	Turkey	397
തുർക്ക്മെനിസ്ഥാൻ	Turkmenistan	411
ദക്ഷിണ കൊറിയ	South Korea	418
നേപ്പാൾ	Nepal	426
പലസ്തീൻ	Palestine	433
പാക്കിസ്ഥാൻ	Pakistan	440
ഫിലിപ്പീൻസ്	Philippines	450
ബംഗ്ലാദേശ്	Bangladesh	461
ബഹ്റൈൻ	Bahrain	470
ബ്രൂണൈ	Brunei	477
ഭൂട്ടാൻ	Bhutan	482
മംഗോളിയ	Mangolia	487
മലേഷ്യ	Malaysia	494
മാലദ്വീപുകൾ	Maldives	505
മ്യാൻമർ	Myanmar	510
യു.എ.ഇ.	United Arab Emirates	519
യെമെൻ	Yemen	530
ലാവോസ്	Laos	537
ലെബനൻ	Lebanon	544
വിയറ്റ്നാം	Vietnam	550
ശ്രീലങ്ക	Srilanka	561
സിംഗപ്പൂർ	Singapore	573
സിറിയ	Syria	583
സൗദി അറേബ്യ	Saudi Arabia	591

ഒഷ്യാനിയ - Oceania

ഓസ്ട്രേലിയ	Australia	607
കിരിബാസ്	Kiribati	616
ടോങ്ഗ	Tonga	619

തുവാലു	Tuvalu	622
നൗറു	Nauru	625
ന്യൂസീലൻഡ്	New Zealand	628
പലാവു	Palau	634
പാപ്പുവ ന്യൂഗിനി	Papua New Guinea	637
ഫിജി	Fiji	644
മാർഷൽ ദ്വീപുകൾ	Marshall Islands	648
മൈക്രൊനീഷ്യ	Micronesia	651
വനുവാതു	Vanuatu	654
സമോവ	Samoa	658
സോളമൻ ദ്വീപുകൾ	Solomon Islands	661

പസിഫിക് ദ്വീപുകൾ
(ഒഷ്യാനിയയിലെ അധീനപ്രദേശങ്ങൾ) **Dependent Territories**

ക്രിസ്മസ് ദ്വീപ്	Christmas Islands	665
കൊക്കോസ് (കീലിങ്) ദ്വീപുകൾ	Cocos (Kealing) Islands	665
നോർഫോക്ക് ദ്വീപുകൾ	Norfolk Island	666
ഗ്വാം	Guam	666
വടക്കൻ മറിയാനാ ദ്വീപുകൾ	Northern Mariana Islands	666
അമേരിക്കൻ സമോവ	American Samoa	666
ന്യൂ കാലിഡോണിയ	New Caledonia	667
ഫ്രെഞ്ച് പോളിനീഷ്യ	French Polynesia	667
വാലിസ് & ഫെറ്റുണ ദ്വീപുകൾ	Wallis and Futuna Islands	667
കുക്ക് ദ്വീപുകൾ	Cook Islands	667
നിയു	Niue	667
തൊക്കെലാവു	Tokelau	668
പിറ്റ്കെയ്ൻ ദ്വീപുകൾ	Pitcairn Islands	668

* ഓരോ രാജ്യത്തിന്റെയും ഐ എസ് ഡി കോഡ്/ഇന്റർനാഷണൽ കോളിങ് കോഡി നൊപ്പം ചേർത്തിട്ടുള്ള അധിക (+) ചിഹ്നത്തിനർത്ഥം 00 ചേർത്ത് ഡയൽ ചെയ്യണമെ ന്നാണ്. ഇന്റർനാഷണൽ ടെലികമ്യൂണിക്കേഷൻ യൂണിയൻ-ടെലികമ്യൂണിക്കേഷൻ സ്റ്റാൻഡേഡൈസേഷൻ സെക്ടറി(ITU-T)ന്റെ E. 164 എന്ന നിർദ്ദേശമനുസരിച്ചുള്ളവ യാണ് ഓരോ കോളിങ് കോഡും.
* ഓരോ രാജ്യത്തിന്റെയും സമയവ്യത്യാസത്തിനൊപ്പം ചേർത്തിട്ടുള്ള അധിക (+), ന്യൂന (–) ചിഹ്നങ്ങൾക്കർത്ഥം കോ ഓർഡിനേറ്റഡ് യൂണിവേഴ്സൽ ടൈമി (UTC)ൽനിന്ന് എത്ര മണിക്കൂർ കൂടിയും (+) കുറഞ്ഞും (–) ഇരിക്കുന്നു എന്നാണ്. ഗ്രീനിച്ച് മീൻ ടൈം (Greenwich Mean Time) എന്നാണ് വിവിധ സമയമേഖലകളെ സൂചിപ്പിക്കു മ്പോൾ സാധാരണ പറയാറുള്ളത്. യു.ടി.സി.യും ജി.എം.ടി.യും ഏകദേശം സമാനംതന്നെയാണ്. അത്യന്തസൂക്ഷ്മമായ അറ്റോമിക സമയമാനക (high precision atomic time standard)മാണ് കോ ഓർഡിനേറ്റഡ് യൂണിവേഴ്സൽ ടൈം അഥവാ യു. ടി.സി. ഇതിൽനിന്നുള്ള പോസിറ്റീവ്, നെഗറ്റീവ് അക്കങ്ങളായാണ് ലോകത്തെ സമയ മേഖലകൾ സൂചിപ്പിക്കുന്നത്.
* ഈ ഗ്രന്ഥത്തിൽ കൊടുത്തിട്ടുള്ള കണക്കുകൾ അടങ്കൽ കണക്കുകളാണ്. ഔദ്യോ ഗിക സെൻസസ് കണക്കുകളാണെങ്കിൽ അത് പ്രത്യേകം എടുത്തു പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്.
* ഗ്രന്ഥത്തിൽ ഉടനീളം ചേർത്തിട്ടുള്ള ചുരുക്കെഴുത്തുകളുടെ പൂർണരൂപം:
  GDP : Gross Domestic Production
  ppp: purchasing power parity

ഒരു ലോകം പല രാജ്യം

സവിശേഷസ്വഭാവമുള്ള ഭൂപ്രദേശമാണ് ഒരു രാജ്യം (Country). സ്വതന്ത്രമായ ഭരണകൂടമുള്ള പ്രദേശ മെന്നും ഒരാൾ ജനിച്ച, പൗരത്വമുള്ള, താമസിക്കുന്ന ഇട മെന്നും മനുഷ്യാവാസംകൊണ്ടു നിർവചിക്കാവുന്ന പ്രദേ ശമെന്നുമൊക്കെ രാജ്യത്തെ നിർവചിക്കാം. രാജ്യം പോലെതന്നെ 'നേഷൻ', 'സ്റ്റേറ്റ്' എന്നീ സംജ്ഞകളുമുണ്ട്. രാഷ്ട്രം (Nation) ഒരു സാംസ്കാരികസത്തയും സ്റ്റേറ്റ് (State) രാഷ്ട്രീയസത്തയുമാണ്. എന്നാൽ സാമാന്യമായി മൂന്നു സംജ്ഞകളും ഒരേ അർത്ഥത്തിലാണ് പ്രയോഗിക്കപ്പെടു ന്നത്. ഒരു രാജ്യത്തിന് സ്വന്തം സർക്കാരും ഭരണഘടനയും ഭരണസമ്പ്രദായവും നിയമവും നീതിനിർവഹണ സമ്പ്രദാ യവും നികുതിനിയമങ്ങളും സൈന്യവും ഉണ്ടായിരിക്കും. അവിടത്തെ ജനങ്ങൾ മറ്റൊരു രാജ്യത്തെ ജനങ്ങൾക്ക് അന്യരാജ്യജനതയാണ്. പൊതുവായ സ്വത്വമുള്ള ഒരു ജന ഗണത്തിന്റെ രൂപത്തിലാണ് രാജ്യത്തെ രാഷ്ട്രമായി മന സ്സിലാക്കാനാവുക. വിശാലമായ അർത്ഥങ്ങൾ രാഷ്ട്രം എന്ന പരികല്പനയ്ക്കുണ്ട്. വംശം, ഭാഷ, മതം, സംസ്കാരം തുടങ്ങിയ ഘടകങ്ങൾ പൊതുവായി പങ്കുവയ്ക്കുന്ന ജന സമൂഹമാണ് രാഷ്ട്രത്തിലുള്ളത്. ഭൂമിശാസ്ത്രപരമെന്നതി നെക്കാൾ ചരിത്രപരവും സാംസ്കാരികവുമായ ഘടകങ്ങ ളാണ് രാഷ്ട്രസങ്കല്പം രൂപപ്പെടുത്തുന്നത്. സ്റ്റേറ്റ് എന്ന സംജ്ഞ ഒരു രാജ്യത്തിന്റെ സ്വാതന്ത്ര്യം, ഭരണം, പരമാധി കാരം എന്നിവയെക്കൂടി ഉൾക്കൊള്ളുന്നു. ഇത്തരം രാഷ്ട്ര ങ്ങളുടെ സംയുക്തമാണ് നമ്മുടെ ലോകം. ഭൂമിയിലെ ധ്രുവ പ്രദേശങ്ങൾ ഒഴികെയുള്ള കരഭാഗമത്രയും ഈ രാജ്യങ്ങൾ ക്കായി വിഭജിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു.

സ്വതന്ത്ര, പരമാധികാര രാഷ്ട്രങ്ങൾ മാത്രം ചേർന്ന തല്ല ലോകത്തിന്റെ രാഷ്ട്രീയ ഭൂപടം. അത്തരം രാജ്യ ങ്ങളുടെ അധീനപ്രദേശങ്ങളും അധീനതയിലുള്ള സ്വയം ഭരണ പ്രദേശങ്ങളും അന്താരാഷ്ട്രീയമായ അംഗീകാര മില്ലാത്ത രാജ്യങ്ങളും ഏതാനും രാജ്യങ്ങളുടെമാത്രം അംഗീകാരമുള്ള രാജ്യങ്ങളും അംഗീകാരവും മറ്റു രാജ്യ ങ്ങളുമായുള്ള നയതന്ത്രബന്ധവും ഇല്ലെങ്കിലും ഒരു രാജ്യ ത്തിൽനിന്നു വിഘടിച്ച് ഫലത്തിൽ സ്വതന്ത്രമായി പ്രവർ ത്തിക്കുന്ന അനംഗീകൃതരാജ്യങ്ങളും പ്രത്യേക ഭരണ മേഖലകളും തർക്കപ്രദേശങ്ങളുമെല്ലാം ചേർന്നാലേ ആ ഭൂപടം പൂർണമാകുന്നുള്ളൂ. സ്വതന്ത്ര രാഷ്ട്രങ്ങളുടെ സംഘടനയായ ഐക്യരാഷ്ട്രസഭയിൽ അംഗത്വമുള്ളത് 192 രാജ്യങ്ങൾക്കാണ്. ഒരു രാഷ്ട്രത്തിന്റെ നിലനില്പിനെ സംബന്ധിച്ച് സുപ്രധാനമാണ് ഐക്യരാഷ്ട്രസഭയുടെ അംഗീകാരവും അംഗത്വവും.

സപ്ത ഭൂഖണ്ഡങ്ങൾ

ലോകത്ത് എത്ര ഭൂഖണ്ഡങ്ങൾ (Continents) ഉണ്ട് എന്നതിനെപ്പറ്റി വ്യത്യസ്താഭിപ്രായങ്ങൾ ഉണ്ടെങ്കിലും ഏഴ് ഭൂഖണ്ഡങ്ങൾ എന്ന വിഭജനത്തിനാണ് പൊതുവായ അംഗീകാരം. വലിപ്പമനുസരിച്ച് ഏഷ്യ (Asia), ആഫ്രിക്ക (Africa), വടക്കേ അമേരിക്ക (North America), തെക്കേ അമേരിക്ക (South America), അന്റാർട്ടിക്ക (Antarctica), യൂറോപ്പ് (Europe), ഓസ്ട്രേലിയ (Australia) എന്നിവയാണവ. എൻസൈക്ലോപീഡിയ ബ്രിട്ടാനിക്ക, ഹച്ചിൻസൺ എൻസൈക്ലോപീഡിയ, ഓക്സ്ഫഡ് ഡിക്ഷ്ണറി ഓഫ് ദ വേൾഡ് തുടങ്ങിയ മിക്ക ആധികാരിക സ്രോതസ്സുകളും ഈ വിഭജനമാണ് അംഗീകരിച്ചിട്ടുള്ളത്. ചുറ്റുമുള്ള ദ്വീപുകളും ഈ സപ്ത ഭൂഖണ്ഡങ്ങളുടെ ഭാഗമാണ്. യൂറോപ്പും ഏഷ്യയും ചേർന്നുകിടക്കുന്നതുകൊണ്ട് അവയെ യൂറേഷ്യ (Eurasia) എന്ന ഒറ്റ ഭൂഖണ്ഡമായി ചിലർ പരിഗണിക്കാറുണ്ട്. തെക്കും വടക്കും അമേരിക്കകളെയും ഒറ്റ ഭൂഖണ്ഡമായി പരിഗണിക്കുന്നു. അന്റാർട്ടിക്കയിൽ മനുഷ്യവാസമില്ലാത്തതിനാൽ ഭൂഖണ്ഡപരിഗണനയിൽ നിന്ന് ഒഴിവാക്കുകയും ചെയ്യാറുണ്ട്. ഈ വിഭജനമല്ല, ഏഴു ഭൂഖണ്ഡങ്ങൾ എന്ന വിഭജനമാണ് 'ലോകരാഷ്ട്രങ്ങൾ' പിന്തുടരുന്നത്. ഇംഗ്ലീഷ് ഭാഷയ്ക്ക് വിദ്യാഭ്യാസത്തിൽ പ്രാധാന്യമുള്ള മിക്ക രാജ്യങ്ങളിലും ഇംഗ്ലീഷ് മാതൃഭാഷയായുള്ള രാജ്യങ്ങളിലും പടിഞ്ഞാറൻ യൂറോപ്പിലും ചൈനയിലും ഏഴു ഭൂഖണ്ഡം എന്ന സങ്കല്പമാണ് പഠിപ്പിക്കുന്നത്. ഓസ്ട്രേലിയ ഭൂഖണ്ഡത്തിനു പകരം ചില രാജ്യങ്ങൾ ഒഷ്യാനിയ എന്ന വാക്കുപയോഗിക്കുന്നു.

'കോണ്ടിനെന്റ്' എന്ന ഗ്രീക്കോ-റോമൻ വാക്കിനർത്ഥം വൻകര (Mainland) എന്നാണ്. വൻകരമാത്രമല്ല ചുറ്റുമുള്ള ദ്വീപുകളും അതിന്റെ പരിധിയിൽപ്പെടും. എല്ലാം ചേരുമ്പോൾ ലോകം ഏഴു ഭൂഖണ്ഡങ്ങളുടെ സംയുക്തമായിത്തീരുന്നു.

ഭൂഖണ്ഡങ്ങളും അവയിലെ രാജ്യങ്ങളും ചേർന്ന ലോകത്തെ ഐക്യരാഷ്ട്രസഭ ഭൂമിശാസ്ത്ര(ഭൂഖണ്ഡ) മേഖലകളായും ഉപമേഖലകളായും വിഭജിച്ചിട്ടുണ്ട്. യു.എന്നിന്റെ വെബ്സൈറ്റിൽ http://millenniumindicators.un.org എന്ന മേൽവിലാസത്തിൽ ഈ പട്ടിക ലഭ്യമാണ്. ആ മേഖലാവിഭജനം ഇങ്ങനെയാണ്:

ഐക്യരാഷ്ട്രസഭ അംഗീകരിച്ചിട്ടുള്ള ഭൂമിശാസ്ത്ര (ഭൂഖണ്ഡ) മേഖലകളും ഭൂമിശാസ്ത്ര ഉപമേഖലകളും

(Geographical (Continental) regions, Geographical sub-regions)
http://millenniumindicators.un.org/unsd/methods/m49/m49regin.htm

ആഫ്രിക്ക	**Africa**
പൂർവാഫ്രിക്ക	Eastern Africa
മധ്യാഫ്രിക്ക	Middle Africa
ഉത്തരാഫ്രിക്ക	Northern Africa
ദക്ഷിണാഫ്രിക്ക	Southern Africa
പശ്ചിമാഫ്രിക്ക	Western Africa
അമേരിക്കകൾ	**Americas**
ലാറ്റിൻ അമേരിക്കയും കരീബിയനും	Latin America and the Caribbean
കരീബിയൻ	Caribbean
മധ്യഅമേരിക്ക	Central America
തെക്കേ അമേരിക്ക	South America
വടക്കേ അമേരിക്ക	Northern America
ഏഷ്യ	**Asia**
മധ്യേഷ്യ	Central Asia
പൂർവേഷ്യ	Eastern Asia
ദക്ഷിണേഷ്യ	Southern Asia
ദക്ഷിണപൂർവേഷ്യ	South-Eastern Asia
പശ്ചിമേഷ്യ	Western Asia
യൂറോപ്പ്	**Europe**
പൂർവ യൂറോപ്പ്	Eastern Europe
ഉത്തര യൂറോപ്പ്	Northern Europe
ദക്ഷിണ യൂറോപ്പ്	Southern Europe
പശ്ചിമ യൂറോപ്പ്	Western Europe
ഒഷ്യാനിയ	**Oceania**
ഓസ്ട്രേലിയ & ന്യൂസീലൻഡ്	Australia & New Zealand
മെലനീഷ്യ	Melanesia
മൈക്രൊനീഷ്യ	Micronesia
പോളിനീഷ്യ	Polynesia

ഈ ഭൂഖണ്ഡമേഖലകളിലും ഉപമേഖലകളിലുമുള്ള സ്വതന്ത്രരാജ്യങ്ങളെയും അധീനപ്രദേശങ്ങളെയും ഐക്യരാഷ്ട്രസഭ രേഖപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. ആ പട്ടിക ഇപ്രകാരമാണ്:

ഐക്യരാഷ്ട്രസഭയുടെ വിഭജനമനുസരിച്ച് ഓരോ മേഖലയിലെയും രാജ്യങ്ങൾ

ആഫ്രിക്ക	**Africa**
പൂർവാഫ്രിക്ക	**Eastern Africa**
ബുറൺഡി	Burundi
കൊമറൂസ്	Comoros
ജിബൂട്ടി	Djibouti
എറിത്രിയ	Eritrea
ഇത്യോപ്പിയ	Ethiopia
കെനിയ	Kenya
മഡഗാസ്കർ	Madagascar
മലാവി	Malawi
മൗറിഷ്യസ്	Mauritius
മയോട്ട്	Mayotte
മൊസാംബിക്ക്	Mozambique
റീയൂണിയൻ	Reunion
റുവാൺഡ	Rwanda
സെയ്ഷെൽസ്	Seychelles
സോമാലിയ	Somalia
യുഗാൺഡ	Uganda
ടാൻസാനിയ	United Republic of Tanzania
സാംബിയ	Zambia
സിംബാബ്‌വേ	Zimbabwe
മധ്യാഫ്രിക്ക	**Middle Africa**
അംഗോള	Angola
കാമറൂൺ	Cameroon
മധ്യാഫ്രിക്കൻ റിപ്പബ്ലിക്ക്	Central African Republic
ചാഡ്	Chad
കോംഗോ റിപ്പബ്ലിക്ക്	Congo Republic
കോംഗോ ജനാധിപത്യ റിപ്പബ്ലിക്ക്	Democratic Republic of the Congo
ഇക്വറ്റോറിയൽ ഗിനി	Equatorial Guinea
ഗാബോൺ	Gabon
സാവോ ടോം & പ്രിൻസിപ്പി	Sao Tome and Principe
ഉത്തരാഫ്രിക്ക	**Northern Africa**
അൽജീരിയ	Algeria
ഈജിപ്ത്	Egypt
ലിബിയ	Libyan Arab Jamahiriya
മൊറോക്കോ	Morocco
സുഡാൻ	Sudan
ടുണീഷ്യ	Tunisia
പശ്ചിമ സഹാറ	Western Sahara
ദക്ഷിണാഫ്രിക്ക	**Southern Africa**
ബോട്സ്വാന	Botswana
ലെസൂത്തു	Lesotho
നമീബിയ	Namibia
ദക്ഷിണാഫ്രിക്ക	South Africa
സ്വാസിലൻഡ്	Swaziland
പശ്ചിമാഫ്രിക്ക	**Western Africa**
ബെനിൻ	Benin
ബർക്കിന ഫാസോ	Burkina Faso
കേപ് വെർദ്	Cape Verde
ഐവറി കോസ്റ്റ്	Cote d'Ivoire
ഗാംബിയ	Gambia
ഘാന	Ghana
ഗിനി	Guinea
ഗിനി ബിസാവു	Guinea-Bissau
ലൈബീരിയ	Liberia
മലി	Mali
മൗറിറ്റാനിയ	Mauritania
നൈജർ	Niger
നൈജീരിയ	Nigeria
സെയ്ന്റ് ഹെലീന	Saint Helena
സെനഗാൾ	Senegal
സിയറാ ലിയോൺ	Sierra Leone
ടോഗോ	Togo
അമേരിക്കകൾ	**Americas**
ലാറ്റിൻ അമേരിക്കയും കരീബിയനും	**Latin America and the Caribbean**
കരീബിയൻ	Caribbean
ആങ്ഗ്വില	Anguilla
ആന്റിഗ്വ & ബാർബുഡ	Antigua and Barbuda
അറൂബ	Aruba
ബഹാമാസ്	Bahamas
ബാർബഡോസ്	Barbados
ബ്രിട്ടീഷ് വെർജിൻ ദ്വീപുകൾ	British Virgin Islands

കെയ്മൻ ദ്വീപുകൾ	Cayman Islands
ക്യൂബ	Cuba
ഡൊമിനിക്ക	Dominica
ഡൊമിനിക്കൻ റിപ്പബ്ലിക്ക്	Dominican Republic
ഗ്രനഡ	Grenada
ഗ്വാദലൂപ്	Guadeloupe
ഹെയ്തി	Haiti
ജമൈക്ക	Jamaica
മാർട്ടിനീക്	Martinique
മോണ്ട്സെറാറ്റ്	Montserrat
നെദർലൻഡ്സ് ആന്റിലീസ്	Netherlands Antilles
പോർട്ടോ റീക്കോ	Puerto Rico
സെയ്ന്റ് കിറ്റ്സ് & നീവിസ്	Saint Kitts and Nevis
സെയ്ന്റ് ലൂസിയ	Saint Lucia
സെയ്ന്റ് വിൻസെന്റ് &ഗ്രനഡീൻ	Saint Vincent and the Grenadines
ട്രിനിഡാഡ് &ടൊബാഗോ	Trinidad and Tobago
ടർക്ക്സ് & കയ്ക്കോസ് ദ്വീപുകൾ	Turks and Caicos Islands
യു.എസ്. വെർജിൻ ദ്വീപുകൾ	United States Virgin Islands

മധ്യഅമേരിക്ക — Central America

ബെലീസ്	Belize
കോസ്റ്റ റീക്ക	Costa Rica
എൽ സാൽവഡോർ	El Salvador
ഗ്വാട്ടിമാല	Guatemala
ഹോൺഡൂറസ്	Honduras
മെക്സിക്കോ	Mexico
നിക്കരാഗ്വ	Nicaragua
പാനമ	Panama

തെക്കേ അമേരിക്ക — South America

ആർജന്റീന	Argentina
ബൊളിവിയ	Bolivia
ബ്രസിൽ	Brazil
ചിലി	Chile
കൊളംബിയ	Colombia
എക്വഡോർ	Ecuador
ഫാക്‌ലൻഡ് ദ്വീപുകൾ	Falkland Islands (Malvinas)
ഫ്രഞ്ച് ഗയാന	French Guiana
ഗയാന	Guyana
പാരഗ്വായ്	Paraguay
പെറു	Peru
സുരിനാം	Suriname
യുറഗ്വായ്	Uruguay
വെനസ്വേല	Venezuela (Bolivarian Republic of)

വടക്കേ അമേരിക്ക — Northern America

ബെർമുഡ	Bermuda
കാനഡ	Canada
ഗ്രീൻലൻഡ്	Greenland
സെയ്ന്റ് പിയർ & മിക്കലോ	Saint Pierre and Miquelon
അമേരിക്കൻ ഐക്യനാടുകൾ	United States of America

ഏഷ്യ — Asia

മധ്യേഷ്യ — Central Asia

കസാഖ്സ്ഥാൻ	Kazakhstan
കിർഗിസ്ഥാൻ	Kyrgyzstan
താജിക്കിസ്ഥാൻ	Tajikistan
തുർക്മെനിസ്ഥാൻ	Turkmenistan
ഉസ്ബെക്കിസ്ഥാൻ	Uzbekistan

പൂർവേഷ്യ — Eastern Asia

ചൈന	China
ഹോങ്കോങ്	Hong Kong Special Administrative Region of China
മക്കാവു	Macao Special Administrative Region of China
ഉത്തര കൊറിയ	Democratic People's Republic of Korea
ജപ്പാൻ	Japan
മംഗോളിയ	Mongolia
ദക്ഷിണ കൊറിയ	Republic of Korea
ദക്ഷിണേഷ്യ	Southern Asia
അഫ്ഗാനിസ്ഥാൻ	Afghanistan
ബംഗ്ലാദേശ്	Bangladesh
ഭൂട്ടാൻ	Bhutan
ഇന്ത്യ	India
ഇറാൻ	Iran, Islamic Republic of
മാലദ്വീപുകൾ	Maldives
നേപ്പാൾ	Nepal
പാകിസ്ഥാൻ	Pakistan
ശ്രീലങ്ക	Sri Lanka

ദക്ഷിണപൂർവേഷ്യ — South - Eastern Asia

ബ്രൂണൈ	Brunei Darussalam
കംബോഡിയ	Cambodia
ഇൻഡൊനീഷ്യ	Indonesia
ലാവോസ്	Lao People's Democratic Republic
മലേഷ്യ	Malaysia
മ്യാൻമർ	Myanmar
ഫിലിപ്പീൻസ്	Philippines
സിങ്കപ്പൂർ	Singapore
തായ്‌ലാൻഡ്	Thailand
കിഴക്കൻ ടിമോർ	Timor-Leste
വിയറ്റ്നാം	Viet Nam

പശ്ചിമേഷ്യ — Western Asia

ആർമീനിയ	Armenia
അസർബയ്ജാൻ	Azerbaijan
ബഹ്റൈൻ	Bahrain
സൈപ്രസ്	Cyprus
ജോർജിയ	Georgia
ഇറാഖ്	Iraq
ഇസ്രായേൽ	Israel
ജോർദാൻ	Jordan
കുവൈത്ത്	Kuwait
ലെബനൻ	Lebanon
പലസ്തീൻ	Occupied Palestinian Territory
ഒമാൻ	Oman
ഖത്തർ	Qatar
സൗദി അറേബ്യ	Saudi Arabia
സിറിയ	Syrian Arab Republic
തുർക്കി	Turkey
യു. എ. ഇ. (യുണൈറ്റഡ് അറബ് എമിറേറ്റ്സ്)	United Arab Emirates
യെമെൻ	Yemen

യൂറോപ്പ് — Europe

പൂർവ യൂറോപ്പ് — Eastern Europe

ബെലാറസ്	Belarus
ബൾഗേറിയ	Bulgaria
ചെക്ക് റിപ്പബ്ലിക്ക്	Czech Republic
ഹംഗറി	Hungary
പോളണ്ട്	Poland
മോൾഡോവ	Republic of Moldova
റൊമാനിയ	Romania
റഷ്യ	Russian Federation
സ്ലൊവാക്യ	Slovakia
യുക്രൈൻ	Ukraine

ഉത്തര യൂറോപ്പ് — Northern Europe

ആലാൻഡ് ദ്വീപുകൾ	Aland Islands
ചാനൽ ദ്വീപുകൾ	Channel Islands
ഡെൻമാർക്ക്	Denmark
എസ്റ്റോണിയ	Estonia
ഫാറോ ദ്വീപുകൾ	Faeroe Islands
ഫിൻലൻഡ്	Finland
ഗേൺസി	Guernsey
ഐസ്‌ലൻഡ്	Iceland
അയർലൻഡ്	Ireland
ഐൽ ഓഫ് മാൻ	Isle of Man
ജെഴ്സി	Jersey
ലാത്വിയ	Latvia
ലിത്വാനിയ	Lithuania
നോർവെ	Norway
സ്വാൽബാഡ് & യാൻ മായെൻ ദ്വീപുകൾ	Svalbard and Jan Mayen Islands
സ്വീഡൻ	Sweden
യുണൈറ്റഡ് കിങ്ഡം (ബ്രിട്ടൻ)	United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland

ദക്ഷിണ യൂറോപ്പ് — Southern Europe

അൽബേനിയ	Albania
അൻഡോറ	Andorra
ബോസ്നിയ & ഹെർസഗോവിന	Bosnia and Herzegovina
ക്രൊയേഷ്യ	Croatia
ജിബ്രാൾട്ടർ	Gibraltar
ഗ്രീസ്	Greece
ഹോളി സീ (വത്തിക്കൻ സിറ്റി)	Holy See (Vatican City)
ഇറ്റലി	Italy
മാൾട്ട	Malta
മോണ്ടിനെഗ്രോ	Montenegro
പോർച്ചുഗൽ	Portugal
സാൻ മാരിനോ	San Marino
സെർബിയ	Serbia
സ്ലൊവീനിയ	Slovenia
സ്പെയിൻ	Spain
മാസിഡോണിയ	The former Yugoslav Republic of Macedonia

പശ്ചിമ യൂറോപ്പ് — Western Europe

ഓസ്ട്രിയ	Austria
ബെൽജിയം	Belgium
ഫ്രാൻസ്	France
ജർമനി	Germany
ലിക്റ്റെൻസ്റ്റൈൻ	Liechtenstein
ലക്സംബെർഗ്	Luxembourg

മൊണാക്കോ	Monaco
നെദർലൻഡ്സ്	Netherlands
സ്വിറ്റ്സർലൻഡ്	Switzerland

ഒഷ്യാനിയ Oceania

ഓസ്ട്രേലിയ & ന്യൂസീലൻഡ്	**Australia and New Zealand**
ഓസ്ട്രേലിയ	Australia
ന്യൂസീലൻഡ്	New Zealand
നോർഫോക്ക് ദ്വീപുകൾ	Norfolk Islands
മെലനീഷ്യ	Melanesia
ഫിജി	Fiji
ന്യൂ കാലിഡോണിയ	New Caledonia
പാപ്പുവ ന്യൂഗിനി	Papua New Guinea
സോളമൻ ദ്വീപുകൾ	Solomon Islands
വനുവാതു	Vanuatu
മൈക്രൊനീഷ്യ	**Micronesia**
ഗ്വാം	Guam
കിരിബാസ്	Kiribati
മാർഷൽ ദ്വീപുകൾ	Marshall Islands
മൈക്രൊനീഷ്യ	Micronesia, Federated States of
നൗറു	Nauru
വടക്കൻ മരിയാനാ ദ്വീപുകൾ	Northern Mariana Islands
പലാവു	Palau
പോളിനീഷ്യ	**Polynesia**
അമേരിക്കൻ സമോവ	American Samoa
കുക്ക് ദ്വീപുകൾ	Cook Islands
ഫ്രഞ്ച് പോളിനീഷ്യ	French Polynesia
നിയു	Niue
പിറ്റ്കെയ്ൻ ദ്വീപുകൾ	Pitcairn
സമോവ	Samoa
തൊക്കെലാവു	Tokelau
ടോങ്ഗ	Tonga
തുവാലു	Tuvalu
വാലിസ് & ഫെറ്റ്യൂണ ദ്വീപുകൾ	Wallis and Futuna Islands

ഐക്യരാഷ്ട്രസഭയുടെ വിഭജനക്രമം 'ലോകരാഷ്ട്രങ്ങൾ' പിന്തുടരുന്നു. എന്നാൽ ഏതാനും ചില വ്യത്യാസങ്ങൾ കൂടിയുണ്ട്. ലോകരാഷ്ട്രീയത്തിന്റെ വർത്തമാനകാലസ്ഥിതിയനുസരിച്ച് യു.എൻ. അംഗത്വമില്ലാത്ത ചില രാജ്യങ്ങളെക്കൂടി ഈ ഗ്രന്ഥത്തിൽ ഉൾക്കൊള്ളിച്ചിരിക്കുന്നു. സൈപ്രസിനെ ഭൂമിശാസ്ത്രപരമായ കിടപ്പിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ഏഷ്യയിലാണ് യു.എൻ. ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ളത്. എന്നാൽ ആ രാജ്യം 2004 മേയിൽ യൂറോപ്യൻ യൂണിയനിൽ അംഗത്വം നേടി. സാംസ്കാരികമായി യൂറോപ്യൻ ഏഷ്യൻ സ്വഭാവങ്ങൾ സൈപ്രസിനുണ്ട്. 'ലോകരാഷ്ട്രങ്ങൾ' സൈപ്രസിനെ യൂറോപ്പിലാണ് ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ളത്. 'ലോകരാഷ്ട്രങ്ങളി'ലെ മൂന്നു വാല്യങ്ങളിലായി ശീർഷകങ്ങളായി ഉൾപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്ന രാജ്യങ്ങൾ താഴെപ്പറയുന്നവയാണ്.

192	യു.എൻ. അംഗരാജ്യങ്ങൾ
2	യു.എൻ. അംഗത്വമില്ലെങ്കിലും നിരീക്ഷകപദവിയുള്ള രാജ്യങ്ങൾ (വത്തിക്കൻ സിറ്റിയും പലസ്തീനും)
2	യു.എൻ. അംഗത്വമില്ലെങ്കിലും ഒട്ടേറെ അംഗരാജ്യങ്ങൾ അംഗീകരിച്ചിട്ടുള്ള രാജ്യങ്ങൾ.
36	അധീന പ്രദേശങ്ങൾ (dependent territories)
4	വിദേശ പ്രവിശ്യകൾ (overseas departments). (ഫ്രാൻസിന്റെ വകയായ ഫ്രഞ്ച് ഗയാന, ഗ്വാദലൂപ്, മാർട്ടിനിക്, റീയൂണിയൻ എന്നിവ)
5	പ്രത്യേക ഭരണമേഖലകൾ (Special Administrative regions) ചൈനയിലെ ഹോങ്കോങ്, മക്കാവു, നോർവെയിലെ സ്വാൽബാഡ്, ഫിൻലൻഡിലെ ആലാൻഡ്, സെർബിയയിലെ യു.എൻ. നിയന്ത്രണത്തിലുള്ള കൊസോവോ.

ഇറ്റലിയിലെ സൗത്ത് ടിറോളിനും പ്രത്യേക ഭരണമേഖലയുടെ സ്വഭാവമാണുള്ളത്. രണ്ടാം ലോകയുദ്ധാന്ത്യം വരെ ഓസ്ട്രോ-ഹംഗേറിയൻ സാമ്രാജ്യത്തിന്റെ ഭാഗമായിരുന്ന ഈ ജർമൻ ഭൂരിപക്ഷപ്രദേശം 1945-ൽ ഇറ്റലിയോടു ചേർത്തു. ഓസ്ട്രിയയോടു ചേരാനാണ് ജനങ്ങൾ ആഗ്രഹിച്ചത്. യു.എൻ. മധ്യസ്ഥതയിൽ പിന്നീട് ഇറ്റലിയും ഓസ്ട്രിയയും ഒപ്പുവച്ച കരാർപ്രകാരം സൗത്ത് ടിറോളിന് വിശേഷമായ സ്വയംഭരണാധികാരമുണ്ട്. എന്നാൽ സൗത്ത് ടിറോളിനെ പ്രത്യേക ശീർഷകമായി 'ലോകരാഷ്ട്രങ്ങളി'ൽ ഉൾക്കൊള്ളിച്ചിട്ടില്ല. മറ്റു പ്രത്യേക ഭരണമേഖലകളുടെ സ്വഭാവം അതിനില്ലാത്തതാണു കാരണം.

ഇവയ്ക്കുപുറമേ പല രാജ്യങ്ങളുടെയും കൈവശമുള്ള ഒട്ടേറെ നിർജനദ്വീപുകളും ആർക്കും ഉടമസ്ഥാവകാശമില്ലാത്ത അന്റാർട്ടിക് പ്രദേശവും ഭൂമിയിലുണ്ട്. നിർജനദ്വീപുകൾ ശാസ്ത്രപരീക്ഷണങ്ങൾക്കും സൈനികാസ്ഥാനങ്ങൾക്കും മറ്റും വേണ്ടിയാണ് ഉപയോഗിക്കപ്പെടുന്നത്. ചില ദ്വീപുകൾ സംരക്ഷിത വനപ്രദേശങ്ങളാണ്. താഴെപ്പറയുന്നവയാണ് ഓരോ രാജ്യത്തിന്റെയും കീഴിലുള്ള നിർജനദ്വീപുകൾ.

ഓസ്ട്രേലിയ: ആഷ്മോർ ആൻഡ് കാർട്ടിയർ ഐലൻഡ്സ് (Ashmore and Cartier Islands/Indian Ocean), ഗ്രേറ്റ് ബാരിയർ റീഫ് ഉൾപ്പെടുന്ന കോറൽ സീ ഐലൻഡ്സ്(Coral See Islands/Western Pacific), ഹേഡ് ആൻഡ് മക്ഡോണൾഡ് ഐലൻഡ്സ്(Heard and Mc Donald Islands/S. Pacific)

ഫ്രാൻസ്: ബാസസ് ഡാ ഇന്ത്യ (Bassas da India), യൂറോപ്പ ഐലൻഡ് (Europa Island), ഗ്ലോറിയോസോ ഐലൻഡ് (Glorioso Island), ഹുവാൻ ഡി നോവ ഐലൻഡ് (Juan de Nova Island)—എല്ലാം ഇന്ത്യൻ മഹാസമുദ്രത്തിലെ മൊസാംബിക് ചാനൽ. ക്ലിപ്പെർട്ടൺ ഐലൻഡ് (Clipperton Island/Eastern Pacific), ട്രോമെലിൻ ഐലൻഡ് (Tromelin Island/Indian Ocean), ഫ്രഞ്ച് സതേൺ ടെറിറ്ററീസ് (French Southern Territories/Antarctica. It comprises the Kerguelan and Crozet archepelagos).

നോർവേ: ബൂവെർ ഐലൻഡ് (Bouvert Island/South Atlantic), യാൻ മായെൻ ഐലൻഡ് (Jan Mayen Island/Arctic Ocean)

ബ്രിട്ടൻ: ബ്രിട്ടീഷ് ഇന്ത്യൻ ഓഷൻ ടെറിറ്ററി (British Indian Ocean Territory/Indian Ocean; comprising Chagos archepelago) ഇന്ത്യയിൽനിന്ന് 1000 കിലോമീറ്റർ അകലെ ഈ മേഖലയിലുള്ള ഡീഗോ ഗാർസിയ (Diego Garcia)ദ്വീപിൽ ബ്രിട്ടീഷ്-അമേരിക്കൻ പട്ടാളത്താവളമുണ്ട്. സൗത്ത് ജോർജിയ, സൗത്ത് സാൻഡ്‌വിച്ച് ഐലൻഡ്സ് (South Georgia & South Sandwich Islands/South Atlantic)

യു.എസ്.: ബേക്കർ ഐലൻഡ്, ഹൗലൻഡ് ഐലൻഡ് (Baker, Howland Islands/North Pacific), ജാർവിസ് ഐലൻഡ് (Jarvis Island/South Pacific), ജോൺസ്റ്റൺ ഐലൻഡ്സ്, വെയ്ക് ഐലൻഡ്, മിഡ്‌വേ ഐലൻഡ് (Johnston Islands, Wake Island, Midway Island/Central Pacific), കിങ്മാൻ റീഫ് (Kingman Reef/North Pacific), നവാസാ ഐലൻഡ് (Navassa Island/Caribbean), പാൽമിറ ആറ്റോൾ(Palmyra Atoll).

ഐക്യരാഷ്ട്രസഭയിലെ 192 അംഗരാഷ്ട്രങ്ങൾ

(ബ്രാക്കറ്റിൽ അംഗത്വം കിട്ടിയ തീയതി)

1. അംഗോള Angola-(1 Dec. 1976)
2. അൻഡോറ Andorra-(28 July 1993)
3. അഫ്ഗാനിസ്ഥാൻ Afghanistan-(19 Nov. 1946)_
4. അമേരിക്കൻ ഐക്യനാടുകൾ United States of America-(24 Oct. 1945)
5. അയർലൻഡ് Ireland-(14 Dec. 1955)
6. അൽജീരിയ Algeria-(8 Oct. 1962)
7. അൽബേനിയ Albania-(14 Dec. 1955)
8. അസർബയ്ജാൻ Azerbaijan-(2 Mar. 1992)
9. ആന്റിഗ്വ & ബാർബുഡ Antigua & Barbuda-(11 Nov. 1981)
10. ആർജന്റീന Argentina-(24 Oct. 1945)
11. ആർമീനിയ Armenia-(2 Mar. 1992)
12. ഇക്വറ്റോറിയൽ ഗിനി Equatorial Guinea-(12 Nov. 1968)
13. ഇത്യോപ്പിയ Ethiopia-(13 Nov. 1945)
14. ഇൻഡൊനീഷ്യ Indonesia-(28 Sep. 1950)
15. ഇന്ത്യ India-(30 Oct. 1945)
16. ഇസ്രായേൽ Israel-(11 May 1949)
17. ഇറ്റലി Italy-(14 Dec. 1955)
18. ഇറാഖ് Iraq-(21 Dec. 1945)
19. ഇറാൻ Iran(Islamic Republic of)-(24 Oct. 1945)
20. ഈജിപ്ത് Egypt-(24 Oct. 1945)
21. ഉത്തര കൊറിയ Korea(Democratic People's Republic of)-(17 Sep. 1991)
22. ഉസ്ബെക്കിസ്ഥാൻ Uzbekistan-(2 Mar. 1992)
23. എക്വഡോർ Ecuador-(21 Dec. 1945)
24. എൽ സാൽവഡോർ El Salvador-(24 Oct. 1945)
25. എസ്റ്റോണിയ Estonia-(17 Sep. 1991)
26. എറിത്രിയ Eritrea-(28 May 1993)
27. ഐവറി കോസ്റ്റ് Cote d'Ivoire/Ivory Coast-(20 Sep. 1960)
28. ഐസ്‌ലൻഡ് Iceland-(19 Nov. 1946)
29. ഒമാൻ Oman-(7 Oct. 1971)
30. ഓസ്ട്രിയ Austria-(14 Dec. 1955)
31. ഓസ്ട്രേലിയ Australia-(1 Nov. 1945)
32. കംബോഡിയ Cambodia-(14 Dec. 1955)
33. കസാഖ്സ്ഥാൻ Kazakhstan-(2 Mar. 1992)
34. കാനഡ Canada-(9 Nov. 1945)
35. കാമറൂൺ Cameroon-(20 Sep. 1960)
36. കിരിബാസ് Kiribati-(14 Sept. 1999)
37. കിഴക്കൻ ടിമോർ Timor-Leste-(27 Sept. 2002)
38. കിർഗിസ്ഥാൻ Kyrgyzstan-(2 Mar. 1992)
39. കുവൈത്ത് Kuwait-(14 May 1963)
40. കെനിയ Kenya-(16 Dec. 1963)
41. കേപ് വെർദ് Cape Verde-(16 Sept. 1975)
42. കൊമറൂസ് Comoros-(12 Nov. 1975)
43. കൊളംബിയ Colombia-(5 Nov. 1945)
44. കോംഗോ ജനാധിപത്യ റിപ്പബ്ലിക്ക് Congo (Democratic Republic of the)-(20 Sep. 1960)
45. കോംഗോ റിപ്പബ്ലിക്ക് Congo (Republic of the)-(20 Sept. 1960)
46. കോസ്റ്ററീക്ക Costa Rica-(2 Nov. 1945)
47. ക്യൂബ Cuba-(24 Oct. 1945)
48. ക്രൊയേഷ്യ Croatia-(22 May 1992)
49. ഖത്തർ Qatar-(21 Sept. 1971)
50. ഗയാന Guyana-(20 Sept. 1966)
51. ഗാംബിയ Gambia-(21 Sept. 1965)
52. ഗാബോൺ Gabon-(20 Sept. 1960)
53. ഗിനി Guinea-(12 Dec. 1958)
54. ഗിനി ബിസാവു Guinea-Bissau-(17 Sept. 1974)
55. ഗ്വാട്ടിമാല Guatemala-(21 Nov. 1945)
56. ഗ്രനഡ Grenada-(17 Sept. 1974)
57. ഗ്രീസ് Greece-(25 Oct. 1945)
58. ഘാന Ghana-(8 Mar. 1957)
59. ചാഡ് Chad-(20 Sept. 1960)
60. ചിലി Chile-(24 Oct. 1945)
61. ചെക്ക് റിപ്പബ്ലിക്ക് Czech Republic-(19 Jan. 1993)
62. ചൈന China-(24 Oct. 1945)
63. ജപ്പാൻ Japan-(18 Dec. 1956)
64. ജർമനി Germany-(18 Sep. 1973)
65. ജമൈക്ക Jamaica-(18 Sep. 1962)
66. ജിബൂട്ടി Djibouti-(20 Sep. 1977)
67. ജോർജിയ Georgia-(31 July 1992)
68. ജോർദാൻ Jordan-(14 Dec. 1955)
69. ടാൻസാനിയ United Republic of Tanzania-(14 Dec. 1961)

70. ടുണീഷ്യ Tunisia-(12 Nov. 1956)
71. ടോങ്ഗ Tonga-(14 Sep. 1999)
72. ടോഗോ Togo-(20 Sep. 1960)
73. ട്രിനിഡാഡ് & ടൊബാഗോ Trinidad and Tobago-(18 Sept. 1962)
74. ഡെൻമാർക്ക് Denmark-(24 Oct. 1945)
75. ഡൊമിനിക്ക Dominica-(18 Dec. 1978)
76. ഡൊമിനിക്കൻ റിപ്പബ്ലിക്ക് Dominican Republic-(24 Oct. 1945)
77. താജിക്കിസ്ഥാൻ Tajikistan-(2 Mar. 1992)
78. തായ്‌ലൻഡ് Thailand-(16 Dec. 1946)
79. തുവാലു Tuvalu-(5 Sep. 2000)
80. തുർക്കി Turkey-(24 Oct. 1945)
81. തുർക്‌മെനിസ്ഥാൻ Turkmenistan-(2 Mar. 1992)
82. ദക്ഷിണ കൊറിയ Korea, Republic of-(17 Sep. 1991)
83. ദക്ഷിണാഫ്രിക്ക South Africa-(7 Nov. 1945)
84. നമീബിയ Namibia-(23 Apr. 1990)
85. നിക്കരാഗ്വ Nicaragua-(24 Oct. 1945)
86. ന്യൂസീലൻഡ് New Zealand-(24 Oct. 1945)
87. നെദർലൻഡ്സ് Netherlands-(10 Dec. 1945)
88. നേപ്പാൾ Nepal-(14 Dec. 1955)
89. നൈജീരിയ Nigeria-(7 Oct. 1960)
90. നൈജർ Niger-(20 Sep. 1960)
91. നോർവേ Norway-(27 Nov. 1945)
92. നൗറു Nauru-(14 Sep. 1999)
93. പലാവു Palau-(15 Dec. 1994)
94. പാകിസ്ഥാൻ Pakistan-(30 Sep. 1947)
95. പാനമ Panama-(13 Nov. 1945)
96. പാപ്പുവ ന്യൂഗിനി Papua New Guinea-(10 Oct. 1975)
97. പാരഗ്വായ് Paraguay-(24 Oct. 1945)
98. പെറു Peru-(31 Oct. 1945)
99. പോളണ്ട് Poland-(24 Oct. 1945)
100. പോർച്ചുഗൽ Portugal-(14 Dec. 1955)
101. ഫിജി Fiji-(13 Oct. 1970)
102. ഫിൻലൻഡ് Finland-(14 Dec. 1955)
103. ഫിലിപ്പീൻസ് Philippines-(24 Oct. 1945)
104. ഫ്രാൻസ് France-(24 Oct. 1945)
105. ബംഗ്ലാദേശ് (Bangladesh-(17 Sep. 1974)
106. ബഹാമാസ് Bahamas-(18 Sep. 1973)
107. ബഹ്റൈൻ Bahrain-(21 Sep. 1971)
108. ബൾഗേറിയ Bulgaria-(14 Dec. 1955)
109. ബർക്കിന ഫാസോ Burkina Faso-(20 Sep. 1960)
110. ബാർബഡോസ് Barbados-(9 Dec. 1966)
111. ബുറൺഡി Burundi-(18 Sep. 1962)
112. ബെനിൻ Benin-(20 Sep. 1960)
113. ബെലാറസ് Belarus-(24 Oct. 1945)
114. ബെലീസ് Belize-(25 Sep. 1981)
115. ബെൽജിയം Belgium-(27 Dec. 1945)
116. ബൊളിവിയ Bolivia-(14 Nov. 1945)
117. ബോട്സ്വാന Botswana-(17 Oct. 1966)
118. ബോസ്നിയ & ഹെർസഗോവിന Bosnia and Herzegovina-(22 May 1992)
119. ബ്രസിൽ Brazil-(24 Oct. 1945)
120. ബ്രൂണൈ Brunei Darussalam-(21 Sep. 1984)
121. ഭൂട്ടാൻ Bhutan-(21 Sep. 1971)
122. മംഗോളിയ Mongolia-(27 Oct. 1961)
123. മഡഗാസ്കർ Madagascar-(20 Sep. 1960)
124. മധ്യാഫ്രിക്കൻ റിപ്പബ്ലിക്ക് Central African Republic-(20 Sep. 1960)
125. മലാവി Malawi-(1 Dec. 1964)
126. മലേഷ്യ Malaysia-(17 Sep. 1957)
127. മാലദ്വീപുകൾ Maldives-(21 Sep. 1965)
128. മാലി Mali-(28 sep. 1960)
129. മാസിഡോണിയ The Former Yugoslav Republic of Macedonia-(8 Apr. 1993)
130. മാൾട്ട Malta-(1 Dec. 1964)
131. മാർഷൽ ദ്വീപുകൾ Marshall Islands (17 Sep. 1991)
132. മെക്സിക്കോ Mexico-(7 Nov. 1945)
133. മൈക്രൊനീഷ്യ Micronesia (Federated States of)-(17 Sep. 1991)
134. മൊണാക്കോ Monaco-(28 May 1993)
135. മൊസാംബിക്ക് Mozambique-(16 Sep. 1975)
136. മൊറോക്കോ Morocco-(12 Nov. 1956)
137. മോണ്ടിനെഗ്രോ Montenegro-(28 June 2006)
138. മോൾഡോവ Moldova-(2 Mar. 1992)
139. മൗറിറ്റാനിയ Mauritania-(27 Oct. 1961)
140. മൗറിഷ്യസ് Mauritius-(24 Apr. 1968)
141. മ്യാൻമർ Myanmar-(19 Apr. 1948)
142. യുണൈറ്റഡ് അറബ് എമിറേറ്റ്സ് United Arab Emirates-(9 Dec. 1971)
143. യുക്രൈൻ Ukraine-(24 Oct. 1945)
144. യുഗാൺഡ Uganda-(25 Oct. 1962)
145. യുണൈറ്റഡ് കിങ്ഡം(ബ്രിട്ടൻ) (United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland -24 Oct. 1945)
146. യുറഗ്വായ് Uruguay-(18 Dec. 1945)
147. യെമെൻ Yemen-(30 Sep. 1947)
148. ലക്സംബെർഗ് Luxembourg -(24 Oct. 1945)
149. ലാത്വിയ Latvia-(17 Sep. 1991)
150. ലാവോസ് Lao People's Democratic Republic-(14 Dec. 1955)
151. ലിക്റ്റെൻസ്റ്റൈൻ Liechtenstein-(18 Sep. 1990)
152. ലിത്വാനിയ Lithuania-(17 Sep. 1991)
153. ലിബിയ Libyan Arab Jamahiriya-(14 Dec. 1955)
154. ലെബനൻ Lebanon- (24 Oct. 1945)
155. ലെസൂത്തൂ Lesotho-(17 Oct. 1966)
156. ലൈബീരിയ Liberia-(2 Nov. 1945)

157. വനുവാതു Vanuatu-(15 Sep. 1981)
158. വിയറ്റ്നാം Viet Nam-(20 Sep. 1977)
159. വെനസ്വേല Venezuela(Bolivarian Republic of)-(15 Nov. 1945)
160. ശ്രീലങ്ക Sri Lanka-(14 Dec. 1955)
161. സമോവ Samoa-(15 Dec. 1976)
162. സാംബിയ Zambia-(1 Dec. 1964)
163. സാൻ മാരിനോ San Marino-(2 Mar. 1992)
164. സാവോ ടോം & പ്രിൻസിപ്പി Sao Tome and Principe -(16 Sep. 1975)
165. സിങ്കപ്പൂർ Singapore-(21 Sep. 1965)
166. സിംബാബ്‌വേ Zimbabwe-(25 Aug. 1980)
167. സിയറാ Sierra Leone-(27 Sep. 1961)
168. സിറിയ Syrian Arab Republic-(24 Oct. 1945)
169. സുഡാൻ Sudan-(12 Nov. 1956)
170. സുരിനാം Suriname-(4 Dec. 1975)
171. സെനിഗൽ Senegal-(28 Sep. 1960)
172. സെയ്ന്റ് കിറ്റ്സ് നീവിസ് Saint Kitts and Nevis-(23 Sep. 1983)
173. സെയ്ന്റ് ലൂസിയ Saint Lucia-(18 Sep. 1979)
174. സെയ്ന്റ് വിൻസെന്റ് ഗ്രനഡൈൻസ് Saint Vincent and the Grenadines-(16 Sep. 1980)
175. സെയ്ഷെൽസ് Seychelles-(21 Sep. 1976)
176. സെർബിയ Serbia-(1 Nov. 2000)
177. സൈപ്രസ് Cyprus-(20 Sep. 1960)
178. സോമാലിയ Somalia-(20 Sep. 1960)
179. സോളമൻ ദ്വീപുകൾ Solomon Islands-(19 Sep. 1978)
180. സൗദി അറേബ്യ Saudi Arabia-(24 Oct. 1945)
181. സ്പെയിൻ Spain-(14 Dec. 1955)
182. സ്വാസിലൻഡ് Swaziland-(24 Sep. 1968)
183. സ്വിറ്റ്സർലൻഡ് Switzerland-(10 Sep. 2002)
184. സ്വീഡൻ Sweden-(19 Nov. 1946)
185. സ്ലൊവാക്യ Slovakia-(19 Jan. 1993)
186. സ്ലൊവീനിയ Slovenia-(22 May 1992)
187. ഹംഗറി Hungary-(14 Dec. 1955)
188. ഹയ്തി Haiti-(24 Oct. 1945)
189. ഹോൺഡുറസ് Honduras-(17 Dec. 1945)
190. റഷ്യ Russian Federation-(24 Oct. 1945)
191. റുവാൻഡ Rwanda-(18 Sep. 1962)
192. റൊമാനിയ Romania-(14 Dec. 1955)

ഒരു രാജ്യത്തിൽനിന്നു വിഘടിച്ച് ഫലത്തിൽ സ്വതന്ത്ര രാജ്യങ്ങളായി നില്ക്കുന്ന അനംഗീകൃതരാജ്യങ്ങളുമുണ്ട്. ഇത്തരം ആറു രാജ്യങ്ങൾ ചൂണ്ടിക്കാട്ടാം. ഒരു യു.എൻ. അംഗരാജ്യവും അവയെ അംഗീകരിച്ചിട്ടില്ല. എന്നാൽ ടർക്കിഷ് റിപ്പബ്ലിക്ക് ഓഫ് നോർത്ത് സൈപ്രസിനെ യു.എൻ. അംഗരാജ്യമായ തുർക്കി മാത്രം അംഗീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. ജോർജിയയിലെ അബ്ഖാസിയ (Abkhazia), സൗത്ത് ഒസെറ്റിയ(South Ossetia), അസർബയ്ജാനിലെ നഗോണോ-കരബാഖ് (Nagorno-Karabakh) എന്നിവയാണവ.

നയതന്ത്രപരിരക്ഷകൾ

ചില സ്ഥലങ്ങൾക്ക് എക്സ്ട്രാ ടെറിറ്റോറിയലിറ്റി (extra territoriality) എന്ന അവസ്ഥയുണ്ട്. ആ സ്ഥലം അതു നിലകൊള്ളുന്ന രാജ്യത്തിന്റെ നിയമത്തിന്റെ പരിധിക്കുപുറത്തു നില്ക്കുന്ന അവസ്ഥയാണത്. നയതന്ത്രബന്ധങ്ങളുടെ ഭാഗമായാണ് എക്സ്ട്രാ ടെറിറ്റോറിയലിറ്റി അംഗീകരിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നത്. യു.എൻ. പോലുള്ള കാര്യാലയങ്ങൾ, എംബസികൾ, കോൺസുലേറ്റുകൾ, സൈനികത്താവളങ്ങൾ തുടങ്ങിയവയ്ക്ക് ഇതു ബാധകമാണ്. ന്യൂയോർക്കിലെ യു.എൻ. ആസ്ഥാനം, ഹേഗിലെ അന്താരാഷ്ട്ര കോടതി, ജനീവ, വിയന്ന, നയ്റോബി എന്നിവിടങ്ങളിലെ യു. എൻ. കാര്യാലയങ്ങൾ, വത്തിക്കന്റെ ഉടമസ്ഥതയിലുള്ള സ്ഥാപനങ്ങൾ, പോപ്പിന്റെ വേനൽക്കാല വസതിയായ കാസ്റ്റൽ ഗാൻഡോൾഫോ, ക്രിസ്തുമതസംഘടനയായ സോവറിൻ മിലിറ്ററി ഓർഡർ ഓഫ് മാൾട്ടയുടെ റോമിലെ ആസ്ഥാനം, ബെൽജിയത്തിലെ ബ്രസൽസിലുള്ള നാറ്റോ(Nato)യുടെ രാഷ്ട്രീയ ആസ്ഥാനം, ബെൽജിയത്തിലെ മോൺസിലുള്ള നാറ്റോയുടെ സൈനികാസ്ഥാനം, സിറിയയിലെ 'തുർക്കിയുടെ ശവകുടീരം' (Turk's Tomb)എന്നറിയപ്പെടുന്ന സെമിത്തേരി, അന്താരാഷ്ട്ര അളവു-തൂക്ക സംഘടനയായ ജനറൽ കോൺഫറൻസ് ഓൺ വെയ്റ്റ്സ് ആൻഡ് മെഷേഴ്സിന്റെ (General Conference on Weights and Measures/Conference Generale des Poids et Mesures-CGPM) പാരീസിലെ സെവ്‌റി(Sevre)ലുള്ള ആസ്ഥാനമായ പവിലിയൻ ദ് ബ്രെറ്റിയുൽ (Pavillion de Breteuil) തുടങ്ങിയവയ്ക്ക് ഈ പദവിയുണ്ട്. അളവുകളുടെ അന്താരാഷ്ട്രസമ്പ്രദായം നിർണയിക്കുന്ന ഈ സംഘടന 4-6 വർഷങ്ങളിലൊരിക്കൽ വീതം യോഗം ചേരുന്നു. 51 രാജ്യങ്ങൾ അംഗങ്ങളായും 21 രാജ്യങ്ങൾ അസോഷിയേറ്റ് അംഗങ്ങളായും സംഘടനയിലുണ്ട്. 1957-ൽ ഇന്ത്യ സി.ജി.പി.എമ്മിൽ അംഗമായി. ഒട്ടോമൻ തുർക്കി സാമ്രാജ്യസ്ഥാപകനായ ഉസ്മാൻ ഒന്നാമന്റെ പിതാവ് എർത്രുഗ്രലിന്റെ പിതാവ്/ സുലൈമാൻ ഷായുടെ ശവകുടീരമാണ് 'ടർക്ക്സ് ടൂം' എന്നറിയപ്പെടുന്നത്. 1921-ൽ അങ്കാറാ കരാറനുസരിച്ച് ഫ്രാൻസാണ് അന്ന് തങ്ങളുടെ അധീനതയിലായിരുന്ന സിറിയയിലെ ഈ സ്ഥലം തുർക്കിക്കു നല്കിയത്. ഇവിടെ ഒരു പട്ടാളസംഘം നിലനിർത്താനും തങ്ങളുടെ ദേശീയപതാക ഉയർത്താനും തുർക്കിക്ക് അവകാശമുണ്ട്.

വിദേശ ഭരണാധികാരികളുമായി ബന്ധപ്പെട്ട വ്യക്തികൾ, വസ്തുക്കൾ, അംബാസഡർമാർ, അവരുമായി ബന്ധപ്പെട്ട വ്യക്തികൾ, വസ്തുക്കൾ, മറ്റ് നയതന്ത്രപ്രതിനിധികൾ തുടങ്ങിയവർക്ക് എക്സ്ട്രാ ടെറിറ്റോറിയലിറ്റിയുടെ പരിരക്ഷയുണ്ട്. നയതന്ത്രപ്രതിനിധികളുടെ സുരക്ഷ ഉറപ്പുവരുത്തുന്ന നിയമപരിരക്ഷയാണ് ഡിപ്ലൊമാറ്റിക് ഇമ്മ്യൂണിറ്റി. ആതിഥേയരാജ്യത്തിന്റെ നിയമനടപടികളിൽനിന്നും ശിക്ഷകളിൽനിന്നും നയതന്ത്രജ്ഞന് സുരക്ഷിതമായ രക്ഷാമാർഗം നല്കുന്നതാണ് ഈ സംവിധാനം. നയതന്ത്രപ്രതിനിധിയെ പുറത്താക്കുകയല്ലാതെ ശിക്ഷിക്കാനാവില്ല, ഡിപ്ലൊമാറ്റിക് ഇമ്യൂണിറ്റി ഉള്ളിടത്തോളം കാലം. എന്നാൽ നയതന്ത്രപ്രതിനിധി തന്റെ നയതന്ത്രധർമവുമായി ബന്ധപ്പെടാത്ത ഗുരുതരമായ കുറ്റം ചെയ്താൽ അയാളുടെ/അവളുടെ ഡിപ്ലൊമാറ്റിക് ഇമ്യൂണിറ്റി പിൻവലിക്കാൻ ആതിഥേയരാജ്യത്തിന് പ്രതിനിധിയുടെ മാതൃരാജ്യത്തോട് ആവശ്യപ്പെടാം. നയതന്ത്രപരിരക്ഷ പിൻവലിച്ചാൽ കുറ്റകൃത്യത്തിന്റെ പേരിൽ അറസ്റ്റു ചെയ്യാനാവും.

പ്രവാസഭരണകൂടങ്ങൾ

തങ്ങളാണ് സ്വരാജ്യത്തിന്റെ യഥാർത്ഥ ഭരണകൂടമെന്ന് അവകാശപ്പെട്ട് വിദേശരാജ്യങ്ങളിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്ന പ്രവാസസർക്കാരുകൾ (Government's in exile) ലോകരാഷ്ട്രീയ ഭൂപടത്തിന്റെ ഭാഗമാണ്. സ്വന്തം രാജ്യത്തെ ഭരണകൂടം നിയമവിരുദ്ധമാണെന്ന്

പ്രഖ്യാപിക്കുന്ന അവ വിദേശത്ത് ആസ്ഥാനമുറപ്പിച്ച് മറ്റു രാജ്യങ്ങളുടെ അംഗീകാരം നേടാൻ ശ്രമിക്കുന്നു.

ചില പ്രവാസഭരണകൂടങ്ങൾ:

* പശ്ചിമ സഹാറയിലെ സഹ്റവി അറബ് ഡിമൊക്രാറ്റിക് റിപ്പബ്ലിക്ക് (SADR). അൽജീരിയയിലെ ടിൻഡുഫി (Tindouf)ലാണ് ഈ ഭരണകൂടം ആസ്ഥാനമുറപ്പിച്ചിട്ടുള്ളത്.
* ഇൻഡൊനീഷ്യയിലെ ആച്ചേ (Aceh) പ്രവിശ്യയിലെ വിഘടനവാദികളുടെ സർക്കാരായ ഫ്രീ ആച്ചേ മൂവ്മെന്റ്. സ്വീഡൻ ആസ്ഥാനം.
* ബെലാറസിലെ ബെലാറഷ്യൻ നാഷണൽ റിപ്പബ്ലിക്ക്. 1920 മുതൽ പ്രവാസത്തിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്ന ഈ ഭരണകൂടം കാനഡയിൽ ആസ്ഥാനമുറപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു.
* ഗവൺമെന്റ് ഓഫ് ടിബറ്റ്. ദലായ് ലാമ നയിക്കുന്ന ഈ ടിബറ്റൻ സർക്കാരിന്റെ ആസ്ഥാനം ഇന്ത്യയാണ്.
* റിപ്പബ്ലിക്ക് മലുക്കു സെലാത്തൻ. ഇൻഡൊനീഷ്യയിലെ സൗത്ത് മൊളുക്കാസ് ദ്വീപിലെ ഈ ഭരണകൂടം 1950 മുതൽ നെദർലൻഡ്സിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്നു.
* മൊണാർക്കി ഓഫ് ഇറാൻ. ഇറാനിലെ ഷായുടെ മകൻ റിസാ സൈറസ് പഹ്‌ലവി നയിക്കുന്ന ഈ ഭരണകൂടം അമേരിക്കയിലാണ്.

എന്നെങ്കിലും ജന്മനാട്ടിൽ തിരിച്ചെത്തുമെന്ന പ്രതീക്ഷയിൽ കഴിയുന്ന ഇത്തരം സർക്കാരുകൾ പലതും പേരിനു മാത്രമുള്ളതാണ്. രണ്ടാം ലോകയുദ്ധകാലത്ത് യൂറോപ്പിലെ ഒട്ടേറെ ഭരണകൂടങ്ങൾ നാത്സികളെ ഭയന്ന് ബ്രിട്ടനിൽ പ്രവാസജീവിതം നയിച്ചിരുന്നു. കോളനിവാഴ്ചയ്ക്കെതിരെ പല രാജ്യങ്ങളിലെയും സ്വാതന്ത്ര്യപ്രസ്ഥാനങ്ങൾ വിദേശങ്ങളിൽ പ്രവാസ സർക്കാരുകൾ സ്ഥാപിച്ചിട്ടുണ്ട്. സുഭാഷ് ചന്ദ്രബോസിന്റെ ആസാദ് ഹിന്ദ് സർക്കാർ ഉദാഹരണം.

ഒട്ടേറെ തർക്കപ്രദേശങ്ങളും അധിനിവേശിത പ്രദേശങ്ങളും ലോകത്തുണ്ട്. ഒരേ പ്രദേശം തങ്ങളുടേതാണെന്ന് ഒന്നിലേറെ രാജ്യങ്ങൾ അവകാശപ്പെടുന്നതും അത്തരം മേഖലകളിലേക്ക് സൈനികബലത്താൽ കടന്നുകയറി ആധിപത്യം സ്ഥാപിക്കുന്നതും രാഷ്ട്രീയ പ്രതിസന്ധികൾക്കും സമാധാനജീവിതം തകരുന്നതിനും കാരണമാവുന്നു. വെസ്റ്റ് ബാങ്ക്, ഗാസാ സ്ട്രിപ്, ഗോലാൻ കുന്നുകൾ തുടങ്ങിയ പശ്ചിമേഷ്യൻ പ്രദേശങ്ങൾ ഇതിനുദാഹരണങ്ങളാണ്. തർക്കമുള്ള പ്രദേശങ്ങളിൽ പലതിലും യു.എൻ. ഇടപെടൽകൊണ്ട് സൈന്യനിർവ്യാപന മേഖലകൾ (Demilitarized zones) നിലവിൽ വന്നിട്ടുണ്ട്. രണ്ടു സൈനിക ശക്തികൾക്കിടയിൽ സൈന്യവിന്യാസമോ നടപടിയോ അനുവദിച്ചിട്ടില്ലാത്ത മേഖലകളാണവ. സമാധാന സന്ധി, വെടിനിർത്തൽ എന്നിവയിലൂടെയോ ഉഭയകക്ഷി സമ്മതത്തിലൂടെയോ ആണ് ഇത്തരം മേഖലകൾ നടപ്പിൽ വരുത്തുന്നത്. ഒരു നിയന്ത്രണരേഖ (line of control)യ്ക്കപ്പുറമാണ് സൈന്യനിർവ്യാപന മേഖല ഏർപ്പെടുത്തുന്നത്. ഫലത്തിൽ അന്താരാഷ്ട്ര അതിർത്തികളാണവ. ഇത്തരം പല മേഖലകളും വന്യജീവി സംരക്ഷണ കേന്ദ്രങ്ങൾകൂടിയാണ്. ഇത്തരം ചില മേഖലകൾ നിഷ്പക്ഷ മേഖലകളായിരിക്കും. ഏതെങ്കിലും ഒരു രാജ്യത്തിന് പൂർണ

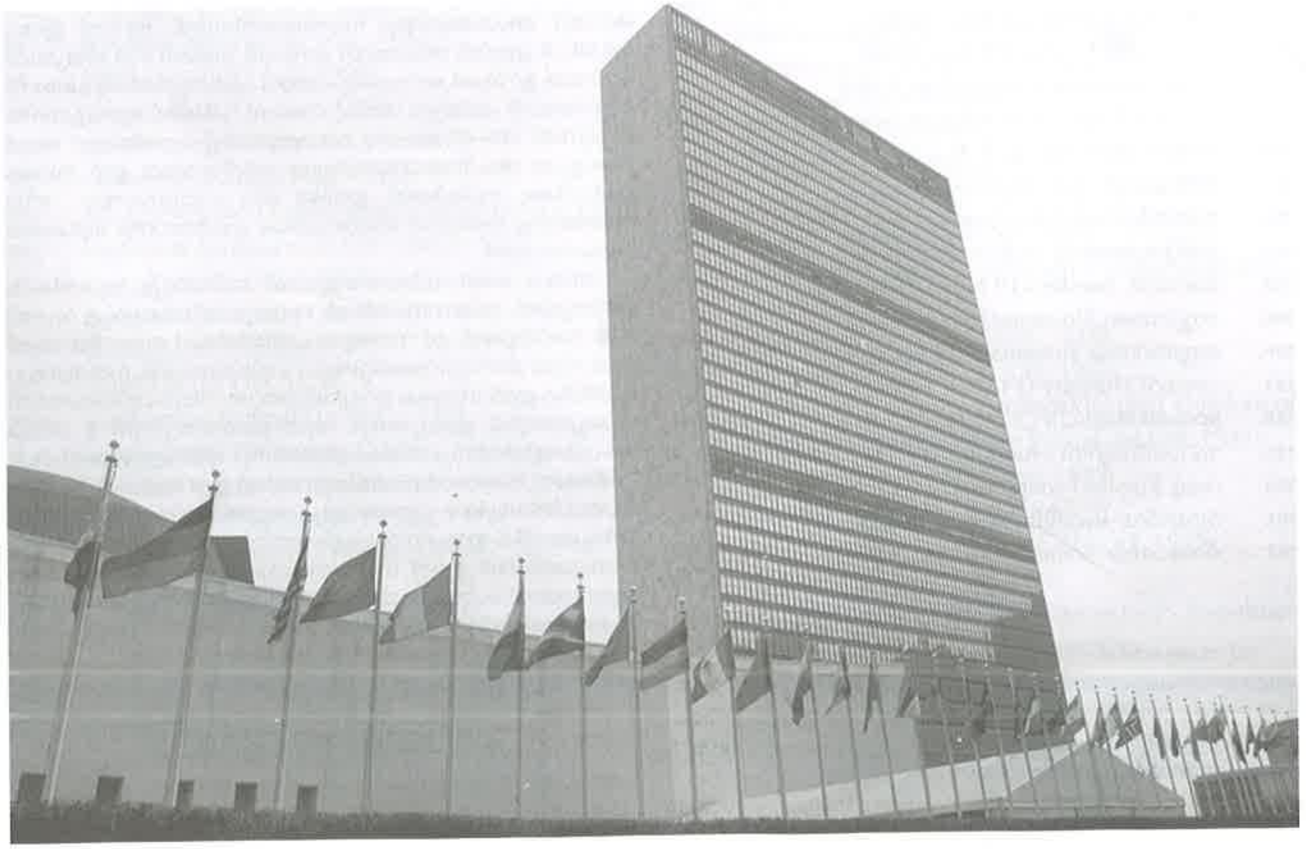

ഐക്യരാഷ്ട്രസഭയുടെ ന്യൂയോർക്കിലെ ആസ്ഥാനം

നാറ്റോയുടെ ബ്രസ്സൽസിലെ ആസ്ഥാനം

നിയന്ത്രണം അനുവദിക്കുന്നതുവരെ അവിടെ സിവിലിയൻ ഭരണംപോലും നടപ്പാക്കില്ല.

ആഫ്രിക്കയിലെ വടക്കൻ മൊറോക്കോയ്ക്കും സ്പാനിഷ് നിയന്ത്രണത്തിലുള്ള ക്യൂറ്റ, മെലില്ല (Cueta and Melilla) പട്ടണങ്ങൾക്കും ഇടയിലുള്ള പ്രദേശം ഡീമിലിറ്ററൈസ്ഡ് സോൺ ആണ്. ആ പട്ടണങ്ങൾ സ്പെയിനിന്റേതാണെന്ന അവകാശവാദം മൊറോക്കോ അംഗീകരിച്ചിട്ടില്ല. ഗ്രീക്ക്, തുർക്കിഷ്, ജനങ്ങൾ അധിവസിക്കുന്ന സൈപ്രസിലെ തുർക്കിവംശജർക്കു ഭൂരിപക്ഷമുള്ള ടർക്കിഷ് റിപ്പബ്ലിക്ക് ഓഫ് നോർത്തേൺ സൈപ്രസും ഗ്രീക്ക് ഭൂരിപക്ഷമുള്ള റിപ്പബ്ലിക്ക് ഓഫ് സൈപ്രസും തമ്മിൽ വേർതിരിക്കുന്നത് 1974-ൽ യു.എൻ. ഏർപ്പെടുത്തിയ സൈന്യനിർവ്യാപന മേഖലയാണ്. ഫിൻലൻഡിന്റെ തീരത്ത് ബോത്തിന ഉൾക്കടലിൽ (Bothina Gulf) ഉള്ള സ്വയംഭരണ ദ്വീപായ ആലാൻഡി(Aland)നെ 1921-ൽ അന്നു നിലവിലുണ്ടായിരുന്ന ലോക രാഷ്ട്രസംഘടനയായ ലീഗ് ഓഫ് നേഷൻസാണ് ഡീമിലിറ്ററൈസ്ഡ് സോൺ ആയി പ്രഖ്യാപിച്ചത്. ഏഷ്യയിൽ കുവൈത്ത്-ഇറാഖ് വിഭജനരേഖ, ഉത്തര-ദക്ഷിണ കൊറിയയുടെ അതിർത്തി, ഗോലാൻകുന്നുകൾക്കും സിറിയയ്ക്കുമിടയിലുള്ള മേഖല എന്നിവയും അങ്ങനെതന്നെ. അന്റാർട്ടിക്കയും സൈന്യനിർവ്യാപന മേഖലയാണ്. സമാധാനാവശ്യങ്ങൾക്കുമാത്രമേ ഇവിടെ പട്ടാളക്കാരെയും ഉപകരണങ്ങളെയും ഉപയോഗിക്കാവൂ. തർക്കപ്രദേശങ്ങളിൽ മിക്കയിടത്തും ഐക്യരാഷ്ട്രസഭയ്ക്കു കീഴിൽ വിവിധ രാജ്യങ്ങളിൽനിന്നുള്ള സമാധാനസേനകൾ (UN Peace Keeping Missions) ഉണ്ട്.

ഒട്ടേറെ രാജ്യങ്ങളിൽ വിശാലമായ ഭൂപ്രദേശങ്ങൾതന്നെ വിഘടന, വിപ്ലവ സംഘടനകളുടെ നിയന്ത്രണത്തിലാണ്. ശ്രീലങ്കയിലെ ജാഫ്ന പ്രദേശം തമിഴ്പുലികളുടെ (Liberation Tigers of Tamil Eelam/LTTE)നിയന്ത്രണത്തിലായിരിക്കുന്നത് ഉദാഹരണം.

പ്രതിനിധാനമില്ലാത്തവർ

ആദിമനിവാസി ജനതകൾ, അധിനിവേശിത രാഷ്ട്രങ്ങൾ, ന്യൂനപക്ഷങ്ങൾ, സ്വതന്ത്രപ്രദേശങ്ങളെങ്കിലും അന്താരാഷ്ട്രപ്രതിനിധാനം കിട്ടാത്ത പ്രദേശങ്ങൾ തുടങ്ങിയവയുടെ രാജ്യാന്തരസംഘടനയാണ് അൺറെപ്രസെന്റഡ് നേഷൻസ് ആൻഡ് പീപ്പിൾസ് ഓർഗനൈസേഷൻ (UNPO). 63 അംഗങ്ങൾ സംഘടനയിലുണ്ട്. ആസ്ഥാനം നെദർലൻഡ്സിലെ ഹേഗ് (The Hague). അംഗങ്ങളുടെ മാനുഷികവും സാംസ്കാരികവുമായ അവകാശങ്ങളും പരിസ്ഥിതിയും സംരക്ഷിക്കുകയും തങ്ങളെ ബാധിക്കുന്ന സംഘർഷങ്ങൾക്ക് അക്രമരഹിതമാർഗത്തിലൂടെ പരിഹാരമുണ്ടാക്കുകയുമാണ് യു.എൻ.പി.ഒ.യുടെ ലക്ഷ്യം. യു.എൻ. പോലുള്ള വലിയ അന്താരാഷ്ട്രസംഘടനകളിൽ യു.എൻ.പി.ഒ.യ്ക്ക് നയതന്ത്രപ്രാതിനിധ്യം കിട്ടാറില്ല. ഗോത്രസ്വഭാവമുള്ള സവിശേഷ ജനസമൂഹങ്ങളാണ് യു.എൻ.പി.ഒ.യിലെ അംഗങ്ങൾ. ഏഷ്യയിൽനിന്ന് ഇൻഡൊനീഷ്യയിലെ സുമാത്രാദ്വീപിലെ ആച്ചേ (Aceh) പ്രവിശ്യ, അസീറിയന്മാർ, മ്യാൻമറിലെ ചിൻ, ചിറ്റഗോങ് മലവാസികൾ, കിഴക്കൻ തുർക്കിസ്ഥാൻ, സിന്ധികൾ, കുർദുകൾ, ടിബറ്റുകാർ, റഷ്യയുടെ ഏഷ്യൻ മേഖലയിലുള്ള മംഗോളിയക്കാരായ തുവ ജനത, ഇറാനിലെ പശ്ചിമ ബലൂചിസ്ഥാൻ, ജോർജിയയിലെ അബ്ഖാസിക, ഓസ്ട്രേലിയയിലെ ആദിമനിവാസികൾ, ബുഗൈൻമിൽ റഷ്യയിലെ ചെചൻ റിപ്പബ്ലിക്, ക്രിമിയൻ താത്താറുകൾ, മാസിഡോണിയ റിപ്പബ്ലിക്കിലെ അൽബേനിയക്കാർ, റൊമാനിയയിലെ ഹംഗറിക്കാർ, അൽബേനിയയിലെ ഗ്രീക്കുകാർ, കൊസോവോ, അമേരിക്കയിലെ ബഫാലോറിവർഡീൻ നേഷൻ, സിയൂക്സ് അഥവാ ഡക്കോട്ട, മാപ്പുച്ചി തുടങ്ങിയ അമേരിന്ത്യൻ ഗോത്രങ്ങൾ, ആഫ്രിക്കയിലെ മസായ്, ഒഗോണി, ഒറോമോ തുടങ്ങിയ ഗോത്രങ്ങൾ,

സാൻസിബാർ, സോമാലി ലാൻഡ്, ദക്ഷിണാഫ്രിക്കയിലെ വഹാവെൻഡ തുടങ്ങിയ പ്രദേശങ്ങൾ എന്നിവയെല്ലാം യു.എൻ.പി.ഒ.യിൽ അംഗങ്ങളാണ്. എസ്റ്റോണിയ, ലാത്വിയ, ആർമീനിയ, ജോർജിയ, കിഴക്കൻ ടിമോർ, പലാവു എന്നീ രാജ്യങ്ങൾ മുമ്പ് യു.എൻ.പി.ഒ.യിൽ അംഗങ്ങളായിരുന്നു.

എൻക്ലേവും എക്സ്ക്ലേവും

ഒരു രാജ്യത്തിന്റെ ഭാഗവും എന്നാൽ പൂർണമായും മറ്റൊരു രാജ്യത്തിന്റെ അതിർത്തിക്കുള്ളിൽ കിടക്കുന്നതുമായ പ്രദേശമാണ് എൻക്ലേവ് (Enclave). രാഷ്ട്രീയമായി ഒരു രാജ്യത്തിന്റെ ഭാഗവും എന്നാൽ അതിനോടു ചേർന്നുകിടക്കുന്നതുമല്ലാത്ത പ്രദേശമാണ് എക്സ്ക്ലേവ്. ഉദാഹരണത്തിന് കലിനിൻഗ്രാഡ് (Kaliningrad) റഷ്യയുടെ എക്സ്ക്ലേവാണ്. പോളണ്ട്, ലിത്വാനിയ എന്നീ രാജ്യങ്ങളാലും ബാൾട്ടിക് സമുദ്രത്താലും ചുറ്റപ്പെട്ടാണ് കലിനിൻഗ്രാഡ് കിടക്കുന്നത്. പല ഗൾഫ് രാജ്യങ്ങൾക്കും എൻക്ലേവുകളുണ്ട്. ആഫ്രിക്കയിലെ ലെസൂത്തൂ (Lesotho) പൂർണമായും എൻക്ലേവാണ്. ദക്ഷിണാഫ്രിക്കയ്ക്കുള്ളിൽ കിടക്കുന്ന സ്വതന്ത്രരാജ്യമാണ് ലെസൂത്തൂ.

പ്രത്യേക സാമ്പത്തിക മേഖല

ഒരു രാജ്യത്തെ മറ്റു പ്രദേശങ്ങളിലുള്ള സാധാരണ സാമ്പത്തിക നിയമങ്ങളെക്കാൾ അയഞ്ഞ സാമ്പത്തിക നിയമങ്ങൾ ഉള്ള മേഖലയാണ് പ്രത്യേക സാമ്പത്തിക മേഖല (Special Economic Zone). വിദേശനിക്ഷേപം വർധിപ്പിക്കുന്നതിനുവേണ്ടിയാണ് പ്രത്യേക സാമ്പത്തിക മേഖലകൾ സ്ഥാപിക്കുന്നത്. ഇന്ത്യ, ചൈന, ഇറാൻ, ജോർദാൻ, പോളണ്ട്, കസാഖ്സ്ഥാൻ, ഫിലിപ്പീൻസ്, റഷ്യ, ഉത്ത

കലിനിൻഗ്രാഡ്

രകൊറിയ തുടങ്ങിയ രാജ്യങ്ങളിൽ പ്രത്യേക സാമ്പത്തികമേഖലകളുണ്ട്. അമേരിക്കയിൽ അർബൻ എന്റർപ്രൈസ് സോൺ എന്നാണ് പ്രത്യേക സാമ്പത്തിക മേഖലയുടെ പേര്. 2000 ഏപ്രിലിലാണ് ഇന്ത്യയിൽ പ്രത്യേക സാമ്പത്തികമേഖലകൾ ആരംഭിച്ചത്. നിലവിലുള്ള പല എക്സ്പോർട്ട് പ്രോസസിങ് സോണുകളെയും സർക്കാർ പ്രത്യേക സാമ്പത്തിക മേഖലകളായി പരിവർത്തനം ചെയ്തു. കൊച്ചി (കേരളം), കാണ്ട്‌ല, സൂറത്ത് (ഗുജറാത്ത്), സാന്റാക്രൂസ്, മുംബൈ (മഹാരാഷ്ട്ര), ഫൽത്ത (പ. ബംഗാൾ), വിശാഖപട്ടണം (ആന്ധ്രപ്രദേശ്), നോയിഡ (യു.പി.), ചെന്നൈ, തിരുനെൽവേലിയിലെ നാങ്കുനേരി (തമിഴ്നാട്) തുടങ്ങിയവ ഉൾപ്പെടെ 15 പ്രത്യേക സാമ്പത്തിക മേഖലകൾ ഇന്ത്യയിലുണ്ട്.

ഭാവനാ രാഷ്ട്രങ്ങൾ

ഇതിഹാസങ്ങളിലും പുരാണങ്ങളിലും പഴങ്കഥകളിലുമെല്ലാം എത്രയോ രാജ്യങ്ങൾ പ്രത്യക്ഷപ്പെടുന്നു. ഇതിഹാസപുരാണങ്ങളിലെ രാജ്യങ്ങൾക്ക് പൗരാണിക സംസ്കൃതികളുമായി ബന്ധമുണ്ട്. എന്നാൽ സാഹിത്യകൃതികളിൽ പ്രത്യക്ഷപ്പെടുന്ന രാജ്യങ്ങൾ ഭാവനയുടെ ഭൂപടത്തിൽമാത്രം നിലനില്ക്കുന്നവയാണ്. സ്വർഗഭൂമികളും നരകഭൂമികളും അവയിലുണ്ട്. വിചിത്രലോകങ്ങളും വിഭ്രമനഗരങ്ങളും അവയിലുണ്ട്. തോമസ് മൂറിന്റെ യുട്ടോപ്യ(Utopia)മുതൽ അൽഡസ് ഹക്സ്‌ലിയും ജോർജ് ഓർവെലും യെവ്ജെനി സംയാറ്റിനും ഒ.വി. വിജയനും സൃഷ്ടിച്ച ഡിസ്റ്റോപിയ(dystopia)കൾവരെ നീളുന്നു ആ ഭാവനാ രാഷ്ട്രങ്ങൾ. ഗ്രീക്ക് തത്ത്വചിന്തകനായ പ്ലേറ്റോയുടെ ‘റിപ്പബ്ലിക്’ തന്നെയും ആദർശരാഷ്ട്രത്തെക്കുറിച്ചുള്ള ഉദാത്ത സങ്കല്പമായിരുന്നു. ആ ഗ്രന്ഥത്തെ മുൻനിർത്തിയാണ് തോമസ് മൂർ 1516-ൽ ലാറ്റിൻഭാഷയിൽ (De Optimo Reipublicae Statu Deque Nova Insula Utopia (On the Best State of a Republic and on the New Island of Utopia) എന്ന കൃതി എഴുതിയത്. ഒരിടവുമില്ലാത്ത നാട് എന്നർത്ഥം വരുന്ന യുട്ടോപ്യ ഒരു സാങ്കല്പികദ്വീപിന്റെ കഥ പറഞ്ഞു. ഒരിക്കലും പ്രാപ്യമല്ലാത്ത ഗുണസമ്പൂർണ സമൂഹമാണത്. റഫേൽ ഹൈത്‌ലേദിയൂസ് എന്ന പര്യവേക്ഷകനാണ് താൻ കണ്ടെത്തിയ ആ നാടിന്റെ കഥ പറയുന്നത്.

ഇംഗ്ലീഷ് നോവലിസ്റ്റായ ജെ.ആർ.ആർ. ടോൾക്കീനിന്റെ ദ ലോർഡ് ഓഫ് ദ റിങ്സ് (The Lord of the Rings/J.R.R. Tolkien) എന്ന ക്ലാസിക് ഫാന്റസി നോവൽ ത്രിത്രയം സാങ്കല്പികമായ ഒരു പ്രാക്തനകാലത്തെ പ്രാക്തനരാജ്യങ്ങളെയും ജനതകളെയും അവതരിപ്പിച്ചു. ജൊനാതൻ സ്വിഫ്റ്റിന്റെ ‘ഗളിവേഴ്സ് ട്രാവൽസി’ലും അതിവിചിത്രമായ ഭാവനാലോകങ്ങൾ കാണാം. ബാൾനിബർബി, ബ്രോബ്ഡിങ്നാഗ്, ഗ്ലബ്ഡബ്ഡ്രിബ്, ലാപുട്ട, ലിലിപുട്ട്, ബ്ലെഫസ്കു, ലഗ്നാഗ് തുടങ്ങിയ വിചിത്രരാജ്യങ്ങളിലാണ് സഞ്ചാരിയായ ലെമുവൽ ഗള്ളിവർ എത്തിപ്പെടുന്നത്. ‘ഓസ് നഗരത്തിലെ അദ്ഭുത മാന്ത്രികൻ’ (The Wonderful Wizard of Oz) ഉൾപ്പെടെയുള്ള ഓസ്നോവലുകൾ സൃഷ്ടിച്ച എൽ.ഫ്രാങ്ക്ബോം കുട്ടികൾക്കു പ്രിയപ്പെട്ട ഭാവനാരാജ്യങ്ങൾ സൃഷ്ടിച്ചു. ഓസ് നഗരവും മൻച്കിനുകളുടെയും ക്വാഡ്ലിങ്ങുകളുടെയും നാടുകളും കളിമൺനാടുമെല്ലാം സൃഷ്ടിച്ച ഫ്രാങ്ക്ബോം കുട്ടികളെ മാത്രമല്ല മുതിർന്നവരെയും ഭാവനാഭൂപടങ്ങളുടെ അടിമകളാക്കി.

ജോർജ് ഓർവെലിന്റെ ‘നയന്റീൻ എയ്റ്റി ഫോർ’ എന്ന നോവൽ ഒരു ദുഃസ്വപ്നലോക(dystopia)മാണ് അവതരിപ്പിച്ചത്. ഭരണാധികാരിയായ ‘വല്യേട്ടൻ’ എപ്പോഴും തുറിച്ചു നോക്കിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന, യന്ത്രങ്ങൾ നോവലെഴുതുന്ന ഒരു സർവാധിപത്യലോകം. യൂറേഷ്യ, ഒഷ്യാനിയ തുടങ്ങിയ സൂപ്പർ രാജ്യങ്ങൾ ഈ നോവലിൽ ഓർവെൽ അവതരിപ്പിച്ചു. മാർഗരറ്റ് ആറ്റ്‌വുഡിന്റെ ‘ദ ഹാൻഡ് മെയ്ഡ്സ് ടെയ്‌ലി’ൽ റിപ്പബ്ലിക്ക് ഓഫ് ഗിലിയഡ് (Republic of Gilead) എന്ന സാങ്കല്പികരാജ്യം കാണാം. അണുബോംബുസ്ഫോടനംപോലുള്ള ഒരു മഹാദുരന്തത്തിനും പ്രസിഡന്റിനും പാർലമെന്റിനും നേരെയുള്ള തീവ്രവാദി ആക്രമണത്തിനും വിപ്ലവത്തിനുംശേഷം സൈനികസർവാധിപത്യം നടപ്പിലാവുന്ന ഈ ഭാവനാരാഷ്ട്രം അമേരിക്കയാണെന്നു കാണാൻ വിഷമമില്ല.

പ്ലേറ്റോ

ജോർജ് ഓർവെൽ

തോമസ് മൂർ

ആർതർ കോനൻ ഡോയ്‌ലിന്റെ ‘ദ ലോസ്റ്റ് വേൾഡും’ (The Lost World) ഒരു ഭാവനാലോകത്തിന്റെ കഥ പറയുന്നു. തെക്കേ അമേരിക്കയിലെ ഒരു പീഠഭൂമിയിൽ ജുറാസിക് കാലത്തെ ജന്തുവർഗങ്ങൾ ജീവിക്കുന്നതു കണ്ടെത്തുന്ന ജന്തുശാസ്ത്ര പ്രൊഫസർ ജോർജ് എഡ്വേഡ് ചലഞ്ചറുടെയും ആ പര്യവേക്ഷണകഥ വിവരിക്കുന്ന പത്രപ്രവർത്തകൻ മലോണിന്റെയും കഥയാണിത്.

‘ഏകാന്തതയുടെ നൂറു വർഷങ്ങളിൽ’ ഗബ്രിയേൽ ഗാർസിയാ മാർക്കേസ് ‘മക്കൊണ്ടോ’ എന്ന ഭാവനാ ഭാഗം സൃഷ്ടിച്ചു. ‘ചരിത്രാതീത കാലത്തെ മുട്ടകളെപ്പോലെ ഒഴുകുന്ന വെളുത്തു വലുതായ, മിനുസമായ കല്ലുകളുടെ മീതെ ഒഴുകുന്ന തെളിഞ്ഞ ജലമുള്ള ഒരു നദിയുടെ കരയിലെ’ ആ ഗ്രാമത്തിന്റെ കഥ 20-ാം നൂറ്റാണ്ടിലെ ക്ലാസിക്ക് നോവലുകളിലൊന്നായി മാറി. ആർ.കെ. നാരായണന്റെ ‘മാൽഗുഡി’യും ഒ.വി. വിജയന്റെ ‘ധർമപുരി’യും (ധർമപുരാണം) സേതുവിന്റെ ‘പാണ്ഡവപുര’വുമെല്ലാം ഭാവനാരാഷ്ട്രങ്ങൾതന്നെ. ക്ലാസിക്കുകളിൽ മാത്രമല്ല ചിത്രകഥകളിലും അപസർപ്പകകഥകളിലും മറ്റു ജനപ്രിയ രചനാരൂപങ്ങളിലുമെല്ലാം ഭാവനാരാഷ്ട്രങ്ങളുണ്ട്.

‘മക്കൊണ്ടോ’ എന്ന ഭാവനാരാഷ്ട്രം

ചെറുപ്പകാലത്ത് ജോസ് ആർക്കേഡിയോ ബുവേൻഡിയയും കൂട്ടുകാരും സകുടുംബം വളർത്തുമൃഗങ്ങളും ജംഗമവസ്തുക്കളുമായി കടൽത്തീരത്തെത്താനായി മലകൾ നടന്നു കയറി ഇരുപത്തിയാറുമാസം സഞ്ചരിച്ചു. ആ പര്യടനം ഫലവത്താകാതെ വന്നപ്പോൾ, തിരികെ പോകാൻ മടിച്ചു സ്ഥാപിച്ചതാണ് മക്കൊണ്ടോ ഗ്രാമം. കഴിഞ്ഞകാലത്തെ ഓർമകളുണർത്തുന്ന ഒന്നായിരുന്നതിനാൽ കിഴക്കുഭാഗത്തേക്കു നീങ്ങുന്നതിൽ അയാൾക്ക് ഉത്സാഹമുണ്ടായിരുന്നില്ല. തെക്കുഭാഗത്ത് അനന്തമായ ചതുപ്പുപ്രദേശമായിരുന്നു. പടിഞ്ഞാറുഭാഗത്തു ചതുപ്പുനിലത്തിന്റെ തുടർച്ചയായ വലിയ തടാകമായിരുന്നു. സ്തനങ്ങളുടെ അസാധാരണമായ ആകർഷകത്വംകൊണ്ട് കപ്പലോട്ടക്കാരെ നാശത്തിലേക്കു നയിച്ചിരുന്ന ജലകന്യകമാരുണ്ടായിരുന്നു അവിടെ. തപാൽ സാമഗ്രികൾ വഹിച്ച് സഞ്ചരിച്ചിരുന്ന കോവർകഴുതകളുടെ മാർഗത്തിലെത്താൻ ഈ ജലമാർഗത്തിലൂടെ ജിപ്സികൾക്ക് ആറുമാസം സഞ്ചരിക്കേണ്ടിവന്നു. ജോസ് ആർക്കേഡിയോ ബുവേൻഡിയയുടെ കണക്കുകൂട്ടൽ അനുസരിച്ച് നാഗരികതയുമായി ബന്ധപ്പെടാനുള്ള ഒരേ ഒരുമാർഗം വടക്കുഭാഗത്തുകൂടെ മാത്രമായിരുന്നു. അതുകൊണ്ട് മക്കൊണ്ടോ സ്ഥാപനകാലത്ത് തന്റെ കൂടെയുണ്ടായിരുന്ന ആളുകളുടെ കൈയിൽ അയാൾ പണിയായുധങ്ങൾ കൊടുത്തു. ദിക്ക് അറിയാനുള്ള ഉപകരണങ്ങളും ഭൂപടങ്ങളും ഒരു സഞ്ചിയിലാക്കി അയാൾ ആ സാഹസികയത്നത്തിലേക്ക് എടുത്തുചാടി.

ആദ്യനാളുകളിൽ അവർക്ക് വലിയ പ്രതിബന്ധങ്ങൾ നേരിടേണ്ടിവന്നില്ല. പാറക്കെട്ടുകളുള്ള നദീതീരത്തുകൂടെ നടന്ന്, വർഷങ്ങൾക്ക് മുമ്പ് അവർ പട്ടാളക്കാരന്റെ പടച്ചട്ട കണ്ടെത്തിയ സ്ഥലത്തെത്തി. അവിടെനിന്ന് കാട്ടുനാരകച്ചെടികളുടെ ഇടയിലൂടെ നടന്ന് അവർ വനത്തിൽ കടന്നു. ആദ്യത്തെ ആഴ്ചയുടെ അവസാനം അവർ ഒരു മാനിനെക്കൊന്നു പൊരിച്ചുവെങ്കിലും മുഴുവനും തിന്നുതീർത്തില്ല. പകുതി തുടർന്നുള്ള ദിവസങ്ങളിലേക്കായി ഉപ്പിട്ടു സൂക്ഷിച്ചു. ഈ മുൻകരുതൽ എടുത്തിരുന്നതുകൊണ്ട് രുചിക്കുറവുള്ള ചെറുജീവികളുടെ മാംസം ഭക്ഷിക്കുക എന്ന ആവശ്യം നേരിടേണ്ടിവന്നില്ല. പിന്നീട് അടുത്ത പത്തുനാളുകൾ അവർ സൂര്യനെ കണ്ടതേയില്ല. അഗ്നിപർവ്വതത്തിൽ നിന്നുതിരുന്ന ചാരംപോലെ മൃദുവും ഈർപ്പം നിറഞ്ഞതുമായ സ്ഥലത്തുകൂടെ അവർ നടന്നു; ഇടതൂർന്നു വളരുന്ന സസ്യങ്ങൾ; പക്ഷികളുടെ ശബ്ദവും വാനരന്മാരുടെ കശപിശകൂട്ടലും

അവരിൽനിന്നും അകലെയായി; പരിസരം ദുഃഖത്തിലാഴ്ന്ന പോലെ. വർണഭംഗിയാർന്ന സസ്യങ്ങളേയും ജന്തുക്കളേയും മഴുവിന് ഇരയാക്കി, ആവി പൊന്തുന്ന എണ്ണക്കുളങ്ങളിലൂടെ നടന്നു നീങ്ങുമ്പോൾ ആ സാഹസിക പര്യടനത്തിൽ പങ്കെടുത്തിരുന്നവർ പുരാതനസ്മൃതികളിൽ മുഴുകി. മിണ്ടാട്ടമില്ലാതെ, മിന്നാമിനുങ്ങുപോലുള്ള പ്രാണികളുടെ ചിറകുകളിൽനിന്നുള്ള വെളിച്ചംമാത്രം കണ്ടുകൊണ്ട് നിദ്രാടനക്കാരെപ്പോലെ അവർ ഒരു ദുഃഖപ്രപഞ്ചത്തിലൂടെ നടന്നു നീങ്ങി. ശ്വാസകോശങ്ങൾക്കകത്ത് ഒരുവക രക്തത്തിന്റെ ഗന്ധം അടിച്ചു കയറി അവർക്ക് വീർപ്പുമുട്ടി. മുന്നോട്ടു നടന്നുകയറാനായി വെട്ടിയകറ്റിയ പടർപ്പുകൾ കൺമുന്നിൽവെച്ചു വളർന്നു കൂടുന്നതുപോലെ തോന്നിച്ചിരുന്നതുകൊണ്ട് തിരിച്ചു നടക്കാൻ പറ്റുകയില്ലായിരുന്നു. കുഴപ്പമൊന്നുമില്ല. ജോസ് ആർക്കേഡിയോ ബുവേൻഡിയ പറയുമായിരുന്നു: 'പ്രധാന കാര്യം മനസ്ഥൈര്യം വിടാൻ പാടില്ല എന്നതാണ്.' ദിഗ്ദർശിനിയുടെ സഹായത്തോടെ അയാൾ അനുചരരെ ഉത്തരമാർഗത്തിലൂടെ മുന്നോട്ടു നയിച്ചു. അതൊരു നക്ഷത്രശൂന്യമായ ഇരുണ്ടരാത്രിയായിരുന്നു. നല്ല കാറ്റ്. രണ്ടാഴ്ചയ്ക്കുള്ളിൽ ആദ്യമായി അവർ ഭാണ്ഡം നിലത്തിറക്കിവെച്ചു സുഖമായി ഉറങ്ങി. ഉദിച്ചു വളരെക്കഴിഞ്ഞാണ് അവർ ഉണർന്നത്. അത്ഭുതംകൊണ്ട് അവർക്ക് മിണ്ടാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. ഇലച്ചിലുകൾക്കും മരങ്ങൾക്കുമിടയ്ക്കു പ്രാതപ്രകാശത്തിൽ മുങ്ങി ഒരു വലിയ സ്പാനിഷ് കപ്പൽ. ഒരു വശത്തേക്ക് അല്പം താണ്, കേടുപാടുകൂടാത്ത പായ്മരത്തോടുകൂടി, ചെടികൾ പടർന്ന് വളർന്ന്, പൂപ്പൽ പിടിച്ച് നിൽക്കുന്നു. കാലത്തിന്റെയും പക്ഷികളുടെയും അതിക്രമത്തിനിരയാകാതെ സ്വന്തം സ്ഥലത്ത് ഏകാന്തതയിലും വിസ്മൃതിയിലും മുഴുകി നില്ക്കുകയാണ് അതെന്നു തോന്നിച്ചു. അകത്തു കയറി നോക്കിയപ്പോൾ നിറയെ പൂക്കളല്ലാതെ മറ്റൊന്നുമില്ല.

ഏകാന്തതയുടെ 100 വർഷങ്ങൾ
ഗബ്രിയേൽ ഗാർസിയ മാർക്വേസ്, വിവ. എസ്. വേലായുധൻ

• • •

ഭീതിയുടെ ധർമ്മപുരി

ധർമപുരിക്കാർ ഈ തലസ്ഥാനനഗരിയെ ശാന്തിഗ്രാമമെന്നു വിളിച്ചു. പറങ്കികൾ അവിടെ നാടു വാണിരുന്ന കാലത്തും അതേ നഗരംതന്നെ ആയിരുന്നു ധർമപുരിയുടെ തലസ്ഥാനം. എന്നാൽ, അന്ന് അതിന്റെ പേര് മഹാ നഗരമെന്നായിരുന്നു. സ്വാതന്ത്ര്യപ്രാപ്തിയോടെ അധികാരത്തിന്റെ മുഖമുദ്ര അമ്പേ മാറി. ധർമപുരിയുടെ പ്രാചീന തപസ്വികളുടെ സംസ്കൃതിയെ മാനിക്കുവാൻ പുതിയ ഭരണകൂടം പ്രതിജ്ഞാബദ്ധമായിരുന്നു. അങ്ങനെ ലോകത്തിലെ രാഷ്ട്രങ്ങളത്രയും ഭൗതികാസക്തികളിൽ മുഴുകിക്കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ധർമത്തിന്റെയും സത്യത്തിന്റെയും പാതയിൽ ധർമപുരി തനിച്ചാവുകയും കിടമത്സരമില്ലാതെ ലോകത്തിന്റെ ആത്മീയനേതൃത്വം ധർമപുരിക്ക് കൈവരികയും ചെയ്തു. സത്യവും ധർമവും രാഷ്ട്രമീമാംസയായി മാറിയപ്പോൾ ഭരണകൂടവും പരിവർത്തനം പ്രാപിച്ചു. തങ്ങളുടെ സൈന്യങ്ങളെ യുദ്ധത്തിനിറക്കുകയില്ലെന്നും മറിച്ച് ലോകരാഷ്ട്രങ്ങളെ തമസ്സിന്റെ മാർഗത്തിൽനിന്ന് പിൻതിരിപ്പിക്കാൻ ഉപയോഗിക്കുകയേ ഉള്ളുവെന്നും ധർമപുരി നിശ്ചയിച്ചു. പറങ്കികളിൽനിന്നു കൊല്ലും കൊലയും കൂട്ടബലാൽസംഗവും മറ്റേതു സൈന്യത്തെയും പോലെ അഭ്യസിച്ച ധർമപുരിയുടെ സൈന്യം സ്വാതന്ത്ര്യാനന്തരം ഉപദേഷ്ടാക്കളുടെ സുവിശേഷസംഘങ്ങളായി മാറി. തങ്ങളും അയൽക്കാരുമായി നിരന്തരം നടന്ന വെടിവയ്പും അതിർത്തിത്തർക്കങ്ങളുമൊക്കെ യുദ്ധങ്ങളല്ലാതായിത്തീരുകയും ധർമപുരിയുടെ ദുഃഖങ്ങളായി പ്രഖ്യാപിക്കപ്പെടുകയും ചെയ്തു. സാമ്രാജ്യഭരണകാലത്ത് പറങ്കികൾക്കെതിരെ കണ്ഠക്ഷോഭം ചെയ്തും ആളുകളെ ഇളക്കിവിട്ടും അങ്ങുമിങ്ങും കല്ലെറിഞ്ഞും ചെറുകിട വിപ്ലവരംഗങ്ങൾ സൃഷ്ടിച്ച ധർമഭടന്മാർ അധ്യാത്മകക്ഷി എന്ന പേരിൽ സംഘടിക്കുകയും ചെയ്തു. സത്യപ്രതിജ്ഞ ചെയ്ത ഏതാനും ദിവസങ്ങൾക്കകംതന്നെ നൂറ്റാണ്ടുകൾക്കു മുമ്പ് ഋഷികൾ തപം ചെയ്തു മോക്ഷം പ്രാപിച്ച കാടുകളത്രയും പ്രജാപതി സന്ദർശിച്ചു. ഋഷിമാരുടെ വസ്ത്രം വൽക്കലമായിരുന്നല്ലോ. ആയതിനാൽ പ്രജാപതിയും ഈ സന്ദർശനവേളകളിൽ വൽക്കലമുടുത്തു. പുതിയ രാഷ്ട്രത്തിന്റെ ഉത്സവങ്ങൾക്കത്രയും പ്രജാപതി വൽക്കലം ധരിക്കണമെന്ന വഴക്കം അങ്ങനെയാണ് ഉണ്ടായിത്തീർന്നത്. ശരീരമത്രയും വൽക്കലംകൊണ്ടു മൂടാൻ കഴിഞ്ഞില്ലെങ്കിലും മർമസ്ഥാനങ്ങളിൽ എവിടെയെങ്കിലും ഒരു കഴഞ്ച് വൽക്കലം തുന്നിച്ചേർത്താൽ മതിയായിരുന്നു. ചില മരങ്ങളുടെ തൊലികൾക്ക് ഇന്ദ്രിയോദ്ദീപന സിദ്ധികൾ ഉണ്ടെന്നതും വാസ്തവമായിരുന്നു. ആർഷജ്ഞാനം പിൽക്കാലത്ത് ഇങ്ങനെയാണല്ലോ ഉപയോഗപ്പെടാറ്. പ്രജാപതിയുടെ അനുയായികളായ അധ്യാത്മ കക്ഷിയംഗങ്ങളിൽ എല്ലാവരും വൽക്കലം ധരിച്ചുതുടങ്ങി. നഗരത്തിലെ വാണിയന്മാരും കൂട്ടിനികളും ദല്ലാളുകളും അപ്രകാരം ചെയ്തു.

ധർമ്മപുരാണം
ഒ.വി. വിജയൻ

• • •

'ഓസ് എന്ന ഭാവനാ നഗരം

അതിസുന്ദരമായ രാജ്യത്താണ് ചുഴലിക്കാറ്റ് ആ വീടിനെ പതുക്കെ കൊണ്ടുവച്ചത്. എല്ലായിടവും നിറഞ്ഞ പച്ചപ്പായിരുന്നു. പഴുത്ത കിനിഞ്ഞ പഴങ്ങളുള്ള മരങ്ങൾ, ഭംഗിയുള്ള പൂക്കൾ നിറഞ്ഞ മരച്ചില്ലകൾ, മരങ്ങളിലും കുറ്റിക്കാട്ടിലും മധുരമായി പാടിക്കൊണ്ട് തത്തിക്കളിക്കുന്ന ഭംഗിയുള്ള കിളികൾ. പച്ചവിരിച്ച തിട്ടകളിൽ തട്ടിത്തടവി കുണുങ്ങിയൊഴുകുന്ന ഒരു കൊച്ചരുവിയും അവിടെയുണ്ടായിരുന്നു. തന്റെ മണിനാദത്തിൽ, അങ്ങ്, ദൂരെ ഒരു നരച്ച പ്രെയറിയിൽ നിന്നുവന്ന നമ്മുടെ കൊച്ചു ഡൊറോത്തിക്ക് അവൾ സ്വാഗതമോതി.

സുന്ദരങ്ങളായ കാഴ്ചകൾ കണ്ട് മതിമറന്ന ഡൊറോത്തി പെട്ടെന്നാണ് അതിശയകരമായ മറ്റൊരു കാഴ്ച കണ്ടത്. താനിതുവരെ കണ്ടിട്ടില്ലാത്ത ഒരുപറ്റം ആളുകൾ തനിക്കുനേരെ നടന്നു വരുന്നു. താൻ കണ്ടു പരിചയിച്ച ഗ്രാമീണരെപ്പോലെ അത്ര ഉയരമുള്ളവരായിരുന്നില്ല ഇവർ. എന്നാൽ തീരെ കുള്ളന്മാരായിരുന്നില്ല. അവർക്ക് ഡൊറോത്തിയുടെ പൊക്കമേ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളു. എന്നാലോ അവർ മുതിർന്നവരുമായിരുന്നു.

വിചിത്രങ്ങളായ വേഷങ്ങൾ ധരിച്ച മൂന്നു പുരുഷന്മാരും ഒരു സ്ത്രീയുമായിരുന്നു സംഘാംഗങ്ങൾ. തലയിൽനിന്നും ഒരടി നീളത്തിൽ ഉയർന്നുനില്ക്കുന്ന വട്ടത്തൊപ്പി അവർ ധരിച്ചിരുന്നു. അതിന്റെ വശങ്ങളിൽ ഞാത്തിയിട്ടിരുന്ന മണികൾ അവർ നടക്കുമ്പോൾ കിലുങ്ങി. പുരുഷന്മാരുടെ തൊപ്പികൾക്കു നീലനിറമായിരുന്നു. സ്ത്രീയുടേതിന് വെള്ളയും. തോളിൽനിന്ന് താഴേക്ക് ഞൊറിവുകളുള്ള വെളുത്ത കുപ്പായമാണ് ആ സ്ത്രീ ധരിച്ചിരുന്നത്. വസ്ത്രത്തിന്മേൽ പതിച്ചിരുന്ന നക്ഷത്രങ്ങൾ സൂര്യപ്രകാശത്തിൽ വൈരംപോലെ തിളങ്ങി. പുരുഷന്മാരുടെ വേഷങ്ങൾക്ക് തൊപ്പിയുടെ അതേ നീലനിറമായിരുന്നു. നന്നായി മിനുക്കിയ, അറ്റത്ത് നീലനിറം കലർന്ന ബൂട്ടുകൾ അവർ അണിഞ്ഞിരുന്നു. തന്റെ അമ്മാവൻ ഹെൻറിയെപ്പോലെതന്നെ പ്രായമുള്ളവരാണ് അവരെന്നാണ് ഡൊറോത്തി കരുതിയത്. കാരണം അവരിൽ രണ്ടുപേർക്കു താടിയുണ്ടായിരുന്നു. എന്നാൽ ആ സ്ത്രീയാകട്ടെ കിഴവിതന്നെയായിരുന്നു. അവരുടെ മുഖത്തു നിറയെ ചുളിവുകളുണ്ടായിരുന്നു. മുടി ഏതാണ്ട് നരച്ചിരുന്നു. എന്നാൽ നിവർന്നുതന്നെയായിരുന്നു അവരുടെ നടത്തം.

• • •

നിരത്തിനിരുവശവും ധാരാളം കടകളുണ്ടായിരുന്നു. അവയിലെ സാധനങ്ങൾക്കെല്ലാം പച്ചനിറമാണെന്ന് ഡൊറോത്തി കണ്ടെത്തി. പച്ചനിറമുള്ള മിഠായിയും ചോളപ്പൊരിയും എന്തിന് പച്ചഷൂസും പച്ചത്തൊപ്പിയും പച്ചയുടുപ്പുകളും എല്ലാം വില്പനയ്ക്കുണ്ടായിരുന്നു. ഒരിടത്ത് ഒരാൾ പച്ചനാരങ്ങാവെള്ളം വില്ക്കുന്നത് ഡൊറോത്തി കണ്ടു. കുട്ടികൾ അതു വാങ്ങി പകരം പച്ചനിറമുള്ള നാണയങ്ങൾ കൊടുക്കുന്നതും ഡൊറോത്തി കണ്ടു.

അവിടെ കുതിരകളെയോ ഏതെങ്കിലും തരം മറ്റു മൃഗങ്ങളെയോ കണ്ടില്ല. ആളുകൾ പച്ചനിറമുള്ള ഉന്തുവണ്ടികളിലാണ് സാധനങ്ങൾ വില്ക്കാൻ കൊണ്ടുവന്നിരുന്നത്. എല്ലാവരും സന്തുഷ്ടരും സംതൃപ്തരുമായി കാണപ്പെട്ടു.

നഗരത്തിന്റെ ഒത്ത നടുക്കുള്ള ഒരു കൂറ്റൻമാളികയിലേക്ക് കാവൽക്കാരൻ അവരെ നയിച്ചു. അതായിരുന്നു മഹാനായ മാന്ത്രികൻ 'ഓസി'ന്റെ കൊട്ടാരം. പച്ചനിറമുള്ള യൂണിഫോമും പച്ചത്താടിയുമുള്ള ഒരു പട്ടാളക്കാരൻ അവിടെ കാവൽനില്പുണ്ടായിരുന്നു.

• • •

ഒരു വലിയ താമ്പാളത്തിന്റെ അടിഭാഗത്തെ തിളക്കംപോലെ വെളുത്തു തിളങ്ങുന്ന തറയോടുകൂടിയ ഒരു രാജ്യമായിരുന്നു മതിലിനപ്പുറത്ത്. കളിമണ്ണുകൊണ്ടു നിർമ്മിച്ച അനേകം വീടുകൾ. എല്ലാം തിളങ്ങുന്ന ചായമടിച്ചവ. എല്ലാ വീടുകളും തീരെ ച്ചെറുതായിരുന്നു. ഏറ്റവും വലിയ വീടിന് ഡൊറോത്തിയുടെ അരക്കെട്ടുവരെയേ പൊക്കമുണ്ടായിരുന്നുള്ളു. കൊച്ചു കളപ്പുരകളുണ്ടായിരുന്നു ഓരോ വീടിനും. അവയ്ക്കു ചുറ്റും കളിമൺവേലികളുണ്ടായിരുന്നു. കളിമണ്ണിലുണ്ടാക്കിയ പശുക്കൾ, ആട്, കോഴി, താറാവ്, പന്നി എല്ലാം വീടിനു മുന്നിൽ സംഘങ്ങളായി നില്പുണ്ടായിരുന്നു.

ആ രാജ്യത്തെ ജനങ്ങളായിരുന്നു ഏറ്റവും വലിയ കാഴ്ച. പാൽക്കാരികളും ആട്ടിടയന്മാരുമായിരുന്നു അവർ. അവരുടെ കുപ്പായങ്ങളിൽ സ്വർണ്ണപ്പൊട്ടുകളുണ്ടായിരുന്നു. രാജകുമാരിമാരുടെ കുപ്പായങ്ങളിൽ വെള്ളി, സ്വർണ്ണം, പിംഗലവർണ്ണം എന്നീ നൂലുകൾ പാകിയിരുന്നു. ആട്ടിടയന്മാർ പിങ്ക്, മഞ്ഞ, നീല വരകളുള്ള മുട്ടോളമെത്തുന്ന കാൽച്ചട്ടകളണിഞ്ഞിരുന്നു. അവരുടെ പാദുകങ്ങളിൽ സ്വർണ്ണക്കൊളുത്തുകളുമുണ്ടായിരുന്നു. രാജകുമാരന്മാർ സാറ്റിൻകൊണ്ടുള്ള മേൽക്കുപ്പായവും തലയിൽ രോമത്തൊപ്പിക്കുമേൽ രത്നകിരീടവും അണിഞ്ഞിരുന്നു. ഞൊറിവുള്ള കുപ്പായങ്ങളണിഞ്ഞ കോമാളികൾ കൂർമ്പൻതൊപ്പിയണിഞ്ഞ് കവിളിൽ ചുവന്ന പുള്ളികൾ കുത്തിയിരുന്നു. എല്ലാത്തിലും വിചിത്രം അവരെല്ലാം കളിമണ്ണുകൊണ്ടുണ്ടാക്കിയവരായിരുന്നു എന്നതാണ്.

• • •

കാഡ്‌ലിങ്ങുകളുടെ രാജ്യം സമൃദ്ധവും സന്തുഷ്ടവുമായിരുന്നു. പഴുത്തു പാകമായ ധാന്യങ്ങൾ നിറഞ്ഞ പാടമുണ്ടായിരുന്നു അവിടെങ്ങും. ഇടയ്ക്ക് നല്ല നിരത്തുകളും. ഒരു പുഴ കുണുങ്ങിയൊഴുകുന്നുണ്ടായിരുന്നു. നല്ല ഉറച്ച പാലങ്ങൾ ആ പുഴയ്ക്കു കുറുകെ ഉണ്ടായിരുന്നു. വിൻകികളുടെ നാട്ടിൽ മഞ്ഞയും മൻച്കിനുകളുടെ നാട്ടിൽ നീലയുംപോലെ ഇവിടെ എല്ലാത്തിനും ചുവപ്പുനിറമായിരുന്നു. വേലിക്കും വീടുകൾക്കും പാലത്തിനുമെല്ലാം. പൊക്കം കുറഞ്ഞു തടിച്ച്, കൊഴുത്തുരുണ്ട, കാണാൻ ഭംഗിയുള്ള കാഡ്‌ലിങ്ങുകളെല്ലാം ചുവന്ന നിറത്തിലുള്ള വേഷമാണ് അണിഞ്ഞിരുന്നത്. പച്ചനിറമുള്ള പുല്ലിനും മഞ്ഞധാന്യങ്ങൾക്കുമിടയിൽ അവയ്ക്ക് നല്ല തെളിമ തോന്നിച്ചു.

ഓസ് നഗരത്തിലെ അദ്ഭുത മാന്ത്രികൻ
എൽ. ഫ്രാങ്ക് ബോം
വിവർത്തനം: രാധിക സി. നായർ

• • •

സമുദ്രാതിർത്തികൾ

ഓരോ രാജ്യത്തിനും അതിനോടു ചേർന്നു കിടക്കുന്ന സമുദ്രഭാഗത്തിൽ വിശേഷാധികാരമുണ്ട്. കരയിൽനിന്ന് 200 നോട്ടിക്കൽ മൈൽ (nautical mile) ദൂരം കടൽ ആ രാജ്യത്തിന്റെ തനതു സാമ്പത്തിക മേഖല (exclusive economic zone)യാണ്. 1852 മീറ്റർ അഥവാ 6076.1155 അടിയാണ് ഒരു നോട്ടിക്കൽ മൈൽ. 200 നോട്ടിക്കൽ മൈൽ അഥവാ 370 കിലോമീറ്ററാണ് ഓരോ രാജ്യത്തിന്റെയും എക്സ്ക്ലൂസീവ് ഇക്കണോമിക് സോൺ. ഐക്യരാഷ്ട്രസഭ അംഗീകരിച്ച കടൽ നിയമ (Law of the Sea)മനുസരിച്ചാണ് സാമ്പത്തികമേഖല നിജപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ളത്. ഈ മേഖലയിലെ സമുദ്രവിഭവങ്ങൾ ഉപയോഗിക്കാനുള്ള അവകാശം ആ രാജ്യത്തിനു മാത്രമായിരിക്കും.

സമുദ്രത്തെ വിവിധ ഭാഗങ്ങളായി വേർതിരിച്ചിട്ടുണ്ട്. തീരത്തോടു ചേർന്ന കടലിനെ ഇന്റേണൽ വാട്ടേഴ്സ് (internal waters) എന്നും അത് അവസാനിക്കുന്നിടത്തെ ബെയ്സ് ലൈൻ (baseline) എന്നും പറയുന്നു. ബെയ്സ് ലൈനിൽനിന്നുള്ള 200 നോട്ടിക്കൽ മൈലാണ് എക്സ്ക്ലൂസീവ് ഇക്കണോമിക് സോൺ. ബെയ്സ്‌ലൈനിൽനിന്നുള്ള 12 നോട്ടിക്കൽ മൈൽ ദൂരമാണ് തദ്ദേശീയ സമുദ്രമേഖല അഥവാ ടെറിറ്റോറിയൽ വാട്ടേഴ്സ്. അവിടെനിന്നുള്ള 12 നോട്ടിക്കൽ മൈൽ സമീപസ്ഥസമുദ്രമേഖല അഥവാ കണ്ടിഗെസ് സോൺ (contiguos zone). തനതു സാമ്പത്തിക മേഖല കഴിഞ്ഞുള്ള സമുദ്രഭാഗം അന്താരാഷ്ട്ര സമുദ്രമേഖല (international waters) ആണ്. ഒരു രാജ്യത്തിന്റെ നിയമപരിധിക്കുപുറത്തുള്ള ഈ സമുദ്രമേഖലയെ ഹൈസീസ് (High Seas) എന്നും പറയും.

ന്യൂയ്

ന്യൂയ് ന്യൂസീലൻഡിനു കീഴിലുള്ള സ്വയംഭരണദ്വീപാണ്. ബ്രിട്ടനു കീഴിലായിരുന്ന ന്യൂയ് 1901-ൽ ന്യൂസീലൻഡിനു ലഭിച്ചു. ലോകത്തിലെ ഏറ്റവും വലിയ പവിഴദ്വീപുകളിൽ ഒന്നാണ് ന്യൂയ്. വൻതോതിലുള്ള യുറേനിയംനിക്ഷേപം ഇവിടെയുണ്ട്. ന്യൂസീലൻഡിന്റെ സഹായവും ടൂറിസവുമാണ് പ്രധാന വരുമാനമാർഗ്ഗങ്ങൾ.

തൊക്കലാവു (Tokelau)

ഭാഷ : തൊക്കലാവുവൻ, ഇംഗ്ലിഷ്
ഇന്റർനെറ്റ് വിലാസം : .tk

മൂന്നു പവിഴദ്വീപുകളടങ്ങുന്ന തൊക്കലാവുവിന്റെ പഴയ പേര് യൂണിയൻ ദ്വീപുകൾ എന്നാണ്. 1976-ൽ ഇന്നത്തെ പേര് സ്വീകരിച്ചു. ദ്വീപിന് സ്വയംഭരണാവകാശമില്ല. സാമ്പത്തിക പിന്നാക്കം നിൽക്കുന്ന തൊക്കലാവു ന്യൂസീലൻഡ് നൽകുന്ന സഹായത്തെയും കൊപ്ര, തപാൽസ്റ്റാമ്പ്, കരകൗശലവസ്തു വ്യാപാരങ്ങളെയുമാണ് പ്രധാനമായും ആശ്രയിക്കുന്നത്. തെങ്ങ്, ശീമപ്ലാവ്, വാഴ, പപ്പായ തുടങ്ങിയവ പ്രധാന കൃഷികൾ. 98% ജനങ്ങളും ക്രൈസ്തവരാണ്.

ബ്രിട്ടനു കീഴിലുള്ള ദ്വീപുകൾ

പിറ്റ്കെയ്ൻ ദ്വീപുകൾ (Pitcairn Islands)

ഭാഷ : ഇംഗ്ലിഷ്, പിറ്റ്കേൺ
ഇന്റർനെറ്റ് വിലാസം : .pn

നൂറുപേർ തികച്ചില്ലാത്ത പിറ്റ്കെയ്ൻ നാലു ദ്വീപുകളുടെ കൂട്ടമാണ്. പിറ്റ്കെയ്ൻ, ഹെൻഡേഴ്സൺ, ഡൂസി, ഒയ്നോ എന്നിവയാണ് ദ്വീപുകൾ. പിറ്റ്കെയിനിൽ മാത്രമേ ജനവാസമുള്ളൂ. നൂറ്റാണ്ടുകൾക്കു മുമ്പേ പോളിനീഷ്യൻ ജനങ്ങൾ ഇവിടെ ഉണ്ടായിരുന്നു. ബൗണ്ടി കപ്പലിലെ കലാപകാരികളുമായി ബന്ധപ്പെട്ടാണ് പാശ്ചാത്യലോകത്ത് പിറ്റ്കെയിന് ഏറ്റവും കൂടുതൽ പ്രശസ്തി. ബ്രിട്ടീഷ് നാവികസേനയുടെ കപ്പലായ ബൗണ്ടി (Bounty)യിൽ 1789 ഏപ്രിൽ 28-ന് ഉണ്ടായ ലഹള (Mutiny on the Bounty) ഒട്ടേറെ സിനിമകൾക്കും പുസ്തകങ്ങൾക്കും പാട്ടുകൾക്കുമെല്ലാം പ്രേരകമായിട്ടുണ്ട്. ക്യാപ്റ്റൻ വില്യം ബ്ലൈയ്ക്കെതിരെ നാവികനായ ഫ്ളെച്ചർ ക്രിസ്ത്യൻ നയിച്ച കലാപം തഹീതിക്കടുത്തുവെച്ചാണ് ഉണ്ടായത്. കപ്പലിലെ 42 പേരിൽ 18 പേർ ഫ്ളെച്ചർ ക്രിസ്ത്യനൊപ്പം നിന്നു. കപ്പലിൽനിന്നു പുറത്താക്കപ്പെട്ട ക്യാപ്ടൻ ബ്ലൈ ഒരു വഞ്ചിയിൽ 21 നാവികരുമായി 47 ദിവസം നീണ്ട ഐതിഹാസികയാത്ര നടത്തി രക്ഷപ്പെട്ടു. പിന്നീട് അവർ ഇംഗ്ലണ്ടിൽ തിരിച്ചെത്തി സംഭവം വെളിപ്പെടുത്തി. ലഹളക്കാരെ തിരഞ്ഞ് ബ്രിട്ടീഷ് നാവികക്കപ്പലുകൾ പുറപ്പെട്ടു. തഹീതിയിലെത്തിയ ക്രിസ്ത്യനും സംഘവും അവിടെനിന്ന് ആറ് പുരുഷന്മാരെയും 11 സ്ത്രീകളെയും കൂടെക്കൂട്ടി യാത്ര തിരിച്ചു. അങ്ങനെയാണ് അവർ പിറ്റ്കെയ്നിലെത്തിയത്. 1790 ജനുവരി 23-ന് അവർ ബൗണ്ടിക്കു തീവച്ചു. ബൗണ്ടി ബേ എന്നാണ് അവിടം അറിയപ്പെടുന്നത്. ബൗണ്ടിയുടെ അവശിഷ്ടങ്ങൾ ഫിജിയിലെ സൂവയിലുള്ള ഫിജി മ്യൂസിയത്തിലുണ്ട്. 1808-ൽ ടോപാസ് എന്ന അമേരിക്കൻ കപ്പൽ പിറ്റ് കെയ്നിൽ എത്തുമ്പോൾ ലഹളക്കാരിൽ ഒരാൾ (ജോൺ ആഡംസ്) മാത്രമേ ജീവനോടെ ശേഷിച്ചിരുന്നുള്ളൂ. ഒമ്പത് തഹീതിസ്ത്രീകളും അവരുടെ കുഞ്ഞുങ്ങളുമായിരുന്നു അവശേഷിച്ച മറ്റുള്ളവർ. ഫ്ളെച്ചർ ക്രിസ്ത്യൻ ഉൾപ്പെടെയുള്ളവർ തഹീതിക്കാരുമായുള്ള അടിപിടിയിൽ നേരത്തേ കൊല്ലപ്പെട്ടിരുന്നു. ആറ് തഹീതിക്കാരും മരിച്ചു. രണ്ടു സ്ത്രീകൾ ചെങ്കുത്തിൽനിന്ന് കടലിൽ വീണു മരിച്ചു. 1825-ൽ ജോൺ ആഡംസിന് ബ്രിട്ടൻ മാപ്പു നൽകി. പിറ്റ്കെയ്ൻ ദ്വീപിന്റെ തലസ്ഥാനത്തിന് ആഡംസ്ടൗൺ എന്നു പേരുവന്നത് അയാളിൽനിന്നാണ്. ഫ്ളെച്ചർ ക്രിസ്ത്യന് തഹീതിയൻ ഭാര്യയിലുണ്ടായ തേഴ്സ്ഡേ ഒക്ടോബർ ക്രിസ്ത്യൻ

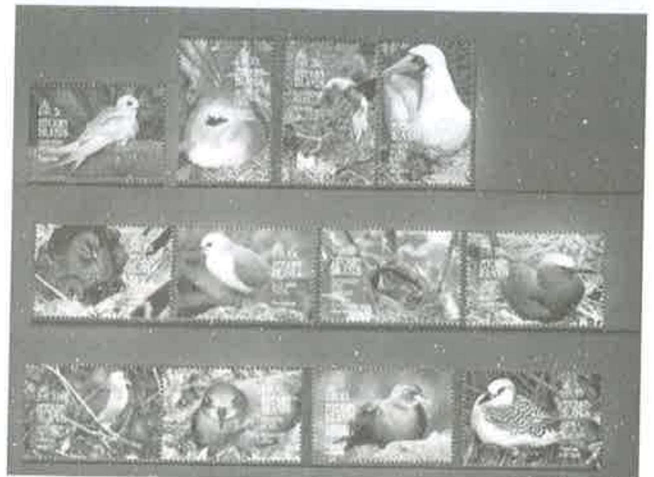

പിറ്റ്കെയ്ൻ സ്റ്റാമ്പുകൾ

വളരെക്കാലം ജീവിച്ചിരുന്നു. പിറ്റ്കെയ്നിൽ ആദരിക്കപ്പെട്ട വ്യക്തിയായിരുന്നു തേഴ്സ്ഡേ.

ന്യൂസീലൻഡിലെ ബ്രിട്ടീഷ് ഹൈക്കമ്മീഷണറാണ് പിറ്റ്കെയ്ൻ ദ്വീപുകളുടെ ഗവർണർ. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഒരു പ്രതിനിധി ദ്വീപിലുണ്ടാവും. പിറ്റ്കെയ്ൻ മേയറാണ് ദൈനംദിനഭരണം നിർവ്വഹിക്കുന്നത്. പിറ്റ്കെയ്നിന്റെ പ്രധാന വരുമാനം തപാൽസ്റ്റാമ്പ്, തേൻ, കരകൗശലവസ്തുക്കൾ എന്നിവയുടെ വില്പനയാണ്. തുറമുഖമോ എയർസ്ട്രിപ്പോ ഇല്ല. അധികമാരും ഇങ്ങോട്ടുവരാറുമില്ല. തഹീതിയിൽനിന്ന് 30 മണിക്കൂറോളം ബോട്ടിൽ സഞ്ചരിച്ചാലേ പിറ്റ്കെയ്നിലെത്തൂ. മാസങ്ങളിലൊരിക്കലേ ബോട്ട് ഉണ്ടാവൂ. ആറരകിലോമീറ്റർ റോഡുള്ള ദ്വീപിലെ പ്രധാന യാത്രാമാർഗ്ഗം കാൽനട തന്നെ. 2003 സെപ്തംബറിൽ 17 വർഷത്തിനുശേഷം പിറ്റ്കെയ്നിൽ ആദ്യമായി ഒരു കുഞ്ഞു ജനിച്ചു. ■

പദസൂചി

അക്ബർ 141
അകിര കുറോസാവ 361
അക്കൽ തെക്കി 412
അക്കിം 290
അക്കേമിനിദ് സാമ്രാജ്യം 255
അഖാബ ഉൾക്കടൽ 234, 595
അഗിനാൾഡോ 453
അഗുങ് 124
അങ്കികാ 181
അച്ചടിവിദ്യ 329
അജ്മാൻ 520, 521
അട്രോപറ്റൻ 99
അഡലിലാൻഡ് 48
അഡോൾഫ് ഹിറ്റ്ലർ 101
അഡ്രിയാനോപ്പിൾ 403
അത്താതുർക് 398, 404
അത്താൻ 94
അദ് ദഹ്ന 597
അദ്നൻ മെൻഡെരെസ് 404
അനത്തോളിയ 398
അനയസ 405
അന്താരാഷ്ട്രകോടതി 60
അന്ത്യോഖ്യയിലെ പിതാവ് 370
അൻഗോർ 636
അൻവർ സാദത്ത് 233
അന്റാർട്ടിക് ഐസ്ഷെൽഫ് 45
അന്റാർട്ടിക് ട്രീറ്റി കൺസൾട്ടേറ്റീവ് മീറ്റിങ് 49
അന്റാർട്ടിക് ട്രീറ്റി സിസ്റ്റം 49
അന്റാർട്ടിക് പേൾവർട്ട് 48
അന്റാർട്ടിക് മുടിപ്പുല്ല് 48
അന്റാർട്ടിക്ക 22, 44
അപ് ലൈ ചൗ 339
അഫ്ഗാനിസ്ഥാൻ 88
അഫ്ഗാൻ ഹൗണ്ട് 94
അഫോൺസോ അൽബുക്കെർക്ക് 497
അബ്ഖാസിയ 29
അബ്ദുൽ കരിം ഖാസിം 242
അബ്ദുള്ള ഒകാലൻ 405
അബ്ദുള്ള ലുത്തുഫി 508
അബ്ദുൾ അസീസ് ഇബ്ൻ സൗദ് 592
അബുദാബി 520, 521
അബ്ബാസ് കിയ്റോസ്തമി 262
അബ്ബാസിദ് 255
അഭിമാനക്കൊല(കരോ-കരി) 447
അമർകണ്ഡക് 157
അമർനാഥ് 176
അമാനുള്ള 89
അമിൻ ഹഫീസ് 586
അമീർ ഫൈസൽ ഇബ്ൻ ഹുസൈൻ 242
അമുൺഡ്സെൻ 47, 54, 55
അമുദാര്യനദി 91, 275, 387
അമുനദി 417
അമുർ 335, 492
അമേരിക്കൻ സമോവ 666
അയാസോഫിയ മ്യൂസിയം 410
അയൂബ്ഖാൻ 442
അയേഴ്സ് റോക്ക് 610
അയ്യൻകാളി 188
അരവിന്ദഘോഷ് 149
അരാരത് പർവതം 111
അരാംകോ 599
അർദേശിർ ഗോദ്റെജ് 171
അർവൻദ്രുദ് 250
അലക്സാന്ദ്രെ റോഡ്സ് 552
അലക്സാൻഡർ 88, 99
അലൻ ഒക്ടേവിയൻ ഹ്യൂം 146
അലയൻസ് എയർ 173
അലി അബ്ദുള്ള സലേ 534
അലി സാലിം ബൈദ് 534
അലൂമിനിയം ബഹ്റൈൻ 474
അലെക്സിയൂസ് കോംനെയുസ് 400
അലോൺസോ ഡി സാലസർ മാർഷൽ 650
അല്ലാമാ ഇഖ്ബാൽ 442
അൽ അത്മെഡ് 527
അൽ അബു ഫലാസ 522
അൽ ഖലീഫ ഗോത്രം 324
അൽ ജസീറ 250, 325
അൽ ഫത്ത 438
അൽ മഖ്തൂം 522
അൽ സഫേ 439
അൽ റാഷിദ് 592
അൽ-അസ്ഖ 237
അൽ-ഖായിദ 90
അൽ-ഖുദ്സ് 236
അൽ-ഹറം അൽ-ഇബ്രാഹിമി 238
അൽഅനിസാ 306
അൽത്ജിറ 613
അൽത്തായ് 335, 491
അൽത്തായ് - തുർക്കിക് 83
അൽമാസ 549
അൽഹജാർ 280
അൽഹസ 598
അവാമി ലീഗ് 463
അവാരിയർ 109
അഷ്ഗബാത്തി 412
അസ്കർ അക്കയേവ് 301
അസർബയ്ജാൻ 98
അസർബയ്ജാൻ പോപ്പുലർ ഫ്രണ്ട് 102
അസറികൾ 105
അസിയാൻ 56, 85
അസു 79
അഹ്മദ് സുകർണോ 119
അഹമ്മദ് ഖുറൈഷി 436
അഹമ്മദ് ഷാ മസൂദ് 90
അഹമ്മദ്ഷാ 88
അഹോം 139
അളകാപുരി 153
അറബ് ലീഗ് 242, 436, 438
അറബ്-ഇസ്രയേൽ തർക്കം 374
അറബ്-ഇസ്രായേൽ യുദ്ധം 593
അറേബ്യൻ വരയാട് 281
അറ്റോസ് 424
ആക്സൽ ഹെയ്ൽബെർഗ് മഞ്ഞുമല 55
ആഗമ ഹിന്ദുധർമം 126
ആങ് സാൻ 513
ആങ് സാൻ സൂകി 511, 514, 515
ആങ്ഖോർ വാത് 316
ആച്ചേ 31, 117, 121, 497
ആഡ്വാണി, എൽ.കെ. 441
ആഡംസ് ബ്രിഡ്ജ് 568
ആദി കൊയ്ല നയ്ലാതികൊ 646
ആദിത്യ ബിർള 171
ആനന്ദ് സത്യാനന്ദ് 632
ആനന്ദമഠം 164
ആനന്ദമഹിദോൽ 390
ആന്ദ്രേസ് ബോണി ഫാസിയോ 452
ആന്റി പോഡ്സ് 632
ആഫ്രിക്ക 22
ആഫ്രിക്കൻ യൂണിയൻ 56
ആബെറിജെനി 608, 612
ആയത്തുള്ള അലി ഖമീനി 258
ആയത്തുള്ള ഖൊമൈനി 257
ആയിരം ആനകളുടെ നാട് 538
ആരണ്യകങ്ങൾ 178
ആരൽ കടൽ 290
ആരവല്ലി 154
ആര്യന്മാർ 178
ആര്യസമാജം 146
ആര്യാന എയർലൈൻസ് 93
ആര്യാവർത്തം 158
ആർട്ടിക് കൗൺസിൽ 52
ആർട്ടിക് സമുദ്രം 50
ആർതർ ജെയിംസ് ബാൽഫർ 435
ആർനോൾഡ് ടോയ്ൻബി 88
ആർമീനിയ 108, 109, 111, 403
ആർമീനിയൻ ഓർത്തഡോക്സ് സഭ 113
ആർമീനിയൻ കൂട്ടക്കുരുതി 113
ആലാൻഡ് 31
ആൽഫ്രഡ് ഡ്രെയ്ഫസ് 230
ആൽബർട്ട് എല്ലിസ് 626
ആവോടീറോവ 629
ആസ്തിക ദർശനങ്ങൾ 178
ആസാദ് കശ്മീർ 446
ആസാദ് ഹിന്ദ് 150
ആറുനാൾ യുദ്ധം 232, 236, 375
ആറ്റോൾ 508
ആംഖോർ 538
ആംഗ്ലോ -റഷ്യൻ കൺവെൻഷൻ 287
ആംഗ്ലോ-ഒട്ടോമൻ കരാർ 307
ആംഗ്ലോ-മറാഠാ യുദ്ധങ്ങൾ 145

ആംഗ്ലോ-മൈസൂർ യുദ്ധങ്ങൾ 145
ആംഗ്ലോ-സിഖ് 142
ആംബോൺ 451
ഇ.എം.എസ്. നമ്പൂതിരിപ്പാട് 194
ഇക്കണോമിക് കോ-ഓപ്പറേഷൻ ഓർഗനൈസേഷൻ 85
ഇക്കണോമിക് മിറക്ക്ൾ 348
ഇക്കബാന 359
ഇഞ്ചിക്കാപ്പി 536
ഇടവപ്പാതി 160
ഇഡോഘലട്ടം 349, 350
ഇതിഹാസങ്ങൾ 178
ഇദ്‌ലിബ 584
ഇനോന്യൂ 404
ഇന്ത്യ 441
ഇന്ത്യ-പാക് യുദ്ധം 442
ഇന്ത്യൻ എയർലൈൻസ് 173
ഇന്ത്യൻ ചിത്രകല 175
ഇന്ത്യൻ നാഷണൽ ആർമി 150
ഇന്ത്യൻ നാഷണൽ കോൺഗ്രസ് 442
ഇന്ത്യൻ ഭക്ഷണം 181
ഇന്ത്യൻ ഭാഷ 180
ഇന്ത്യൻ വാസ്തുശില്പകല 175
ഇന്ത്യൻ സ്വാതന്ത്ര്യസമരം 146
ഇന്ത്യൻ റെയിൽവേ 170
ഇൻഡിക്ക 136
ഇൻഡൊനീഷ്യ 116, 120
ഇൻഡോ-ചൈനായുദ്ധം 538, 539
ഇൻഡോ-യൂറോപ്യൻ 83, 180
ഇൻഡോസ് 158
ഇൻഫോസിസ് 172
ഇന്റർ ഗവൺമെന്റൽ ഓർഗനൈസേഷൻ 56
ഇന്റർനാഷണൽ ആറ്റമിക് എനർജി ഏജൻസി 63
ഇന്റർനാഷണൽ ക്രിമിനൽ കോടതി 63
ഇന്റർനാഷണൽ ബാങ്ക് ഫോർ റീ കൺസ്ട്രക്ഷൻ ആൻഡ് ഡവലപ്മെന്റ് 63
ഇന്റർനാഷണൽ മോണിറ്ററി ഫണ്ട് 63
ഇന്റർനാഷണൽ ഹൈഡ്രോഗ്രഫിക് ഓർഗനൈസേഷൻ 47
ഇന്റർപോൾ 56, 68
ഇന്റിഫാദാ 437, 439
ഇബ്രാഹിം നസീർ 507
ഇബ്രാഹിം ലോദി 140
ഇമ്ജദാറ 112
ഇമാം യാഹ്യ 532
ഇയാജുദ്ദീൻ അഹമ്മദ് 464
ഇരുളർ 184
ഇർവിൻ പ്രഭു 149
ഇലസ്ട്രാഡോസ് 452
ഇലിയഡ് 398
ഇവോൺ ഫേയ് ഗൂലഗോങ് 614
ഇസ്താംബൂൾ 79, 398, 399, 409
ഇസ്മത് 404
ഇസിക്-കുൾ 303
ഇസ്രായേൽ 226, 227, 233, 374, 434, 435, 436, 437, 438, 546, 547, 586
ഇസ്രായേൽ-പലസ്തീൻ സംഘർഷം 61
ഇസ്ലാമിക് ഡിമൊക്രാറ്റിക് അലയൻസ 444
ഇസ്ലാം കരിമോവ് 273
ഇസ്ലാം മതം 413, 545
ഇറാഖ് 240
ഇറാഖ് സ്പെഷ്യൽ ട്രിബ്യൂൺ 244
ഇറിയൻ ജയ 120
ഈജിയൻ സംസ്കാരം 399
ഈസ്റ്റിന്ത്യാകമ്പനി 144
ഉ നു 514
ഉ സോ 513
ഉഗെവൻ വാങ്ചുക് 484
ഉത്തര കൊറിയ 264, 419
ഉത്തരചോസോൺ 264
ഉധംസിങ് 149
ഉപനിഷത്തുകൾ 178
ഉപ്പുനിയമം 148
ഉമ് അലി 326
ഉമയ്യദ് 255
ഉമ്മ് അൽ- ഖയ്‌വെയ്ൻ 520
ഉലാൻബാതാർ 491, 492
ഉലാം 502
ഉലൂഗ്ബെഗ് വാനനിരീക്ഷണാലയം 276
ഉസ്ബെക്കിസ്ഥാൻ 271, 272
ഉസാമാ ബിൻ ലാദൻ 90
ഉറി പാർട്ടി 423
ഉറുശ്ലേം 236
ഊർ 226
ഊളുറു 610, 612
എക്സ്ട്രാ ടെറിറ്റോറിയലിറ്റി 29
എക്കിഡ്ന 612
എടക്കൽ ഗുഹ 175
എഡിർൻ 406
എഡ്വേർഡ് ഷെവർനാദ്സെ 364
എഡ്രീൻ 403
എൻക്ലേവ് 32
എൻഗുയെൻ അഞ് 552, 553
എൻഗുയെൻ ദാൻ 559
എൻഗുയെൻ വാൻ തിയു 556
എൻഗോ ക്യൂയെൻ 551
എൻഗോ ദിഞ് ദിയെമിൻ 555
എൻഡോഹൈക് 106
എന്റർപോട്ട് 577
എപ്സൺ 354
എബ്ല 584
എമിലിയോ മാർക്കോസ് പാമ 48
എമിൽ ലഹോദ് 547
എമിറേറ്റ്സ് എയർലൈൻസ് 525
എമീൽ സോള 230
എമു 612
എയർ ഇന്ത്യ 173
എയർപോർട്ട്സ് അതോറിറ്റി ഓഫ് ഇന്ത്യ 173
എർബിൽ 242
എലിഫന്റ 137
എലിസ് ഐലൻഡ് 623
എലിസബത്ത് രാജ്ഞി 631
എല്ലോറ 137
എൽ നിനോ 122
എൽ. ജി. 423, 425
എൽ.ടി.ടി.ഇ. 565, 567, 569
എവറസ്റ്റ് 428
എസ്.എൻ.ഡി.പി. 189
എസ്പ്ലനേഡ്-തീയേറ്റേഴ്സ് ഓൺ ദ ബേ 578
എറിബ് 80
എറെബുനി 114
എറ്റേണൽ പ്രസിഡന്റ് 268
എംഖെദ്രോയിനി 367
എംപു പനുലൂവാ 125
ഏകഭാവസിദ്ധാന്തം 114
ഏജന്റ് ഓറഞ്ച് 557
ഏദൻതോട്ടം 250, 471
ഏലമലനിരകൾ 318
ഏലിയ കാപ്പിറ്റോളിന 236
ഏഷ്യ 22, 79, 80
ഏഷ്യ-ഒഷ്യാനിയ മേഖല 169
ഏഷ്യൻ കടുവകൾ 577
ഏഷ്യൻ ഡിവലപ്മെന്റ് ബാങ്ക് 85
ഏഷ്യാ-പസിഫിക് ഇക്കണോമിക് കോ-ഓപ്പറേഷൻ 85
ഏഷ്യാമൈനർ 110, 398, 399, 400, 401
ഐ.സി.സി. 525
ഐക്യരാഷ്ട്രസഭ 56, 58
ഐങ് സരി 317
ഒട്ടോമൻ അക്ഷരമാല 408
ഒട്ടോമൻ തുർക്കികൾ 109, 410, 585
ഒട്ടോമൻ സാമ്രാജ്യം 241, 400, 402
ഒഡോരി 360, 361
ഒന്നാം അഫ്ഗാൻ യുദ്ധം 89
ഒന്നാം ഇന്ത്യൻ സ്വാതന്ത്ര്യസമരം 442
ഒന്നാം കറുപ്പുയുദ്ധം 329, 343
ഒന്നാം കുരിശുയുദ്ധം 229
ഒന്നാം ലോകയുദ്ധം 231
ഒമർ ഖയ്യാം 255, 262
ഒമാൻ 279
ഒമാൻ ഉൾക്കടൽ 280
ഒമാൻ എയർ 282
ഒയാമ 360
ഒസ്മാൻ 401
ഒറോറ ബോറിയാലിസ് 52
ഓഗുസ് 104
ഓപ്പറേഷൻ ഇറാഖി ഫ്രീഡം 248
ഓപ്പറേഷൻ എഡൽമൈസ് 105
ഓപ്പറേഷൻ ടെലിക്ക് 248
ഓപ്പറേഷൻ ഡെസർട്ട് ഷീൽഡ് 244, 307
ഓപ്പറേഷൻ ഫാൽക്കണർ 248
ഓപ്പറേഷൻ സെർച്ച്ലൈറ്റ് 444
ഓർഗനൈസേഷൻ ഓഫ് ഇസ്ലാമിക് കോൺഫറൻസ് 434
ഓർഹൻ 401
ഓർഹൻ പാമുക്ക് 399
ഓസ്കർ നീമെയർ 59
ഓസ്ട്രാലിസ് 608
ഓസ്ട്രേലിയ 22, 608, 610, 612
ഓസ്ട്രേലിയ ആക്ട് 609
ഓസ്ട്രേലിയൻ ഇംഗ്ലിഷ് 614
ഓസ്ട്രോനീഷ്യൻ 83
ഓസ്ട്രോ-ഏഷ്യാറ്റിക് 83
ഓസ്ലോ കരാർ 234, 436, 438
ഓൾ ഇന്ത്യ ഫോർവേഡ് ബ്ലോക്ക് 150
ഓറഞ്ച് റെവല്യൂഷൻ 303
ഓറിഗാമി 359
ഔട്ടർ ഹിമാലയ 153

ഔറംഗസേബ് 141, 142
അംബ 238
അംബാസഡർ 172
കങ്കാരു 612
കച്ചപ്പുരി 371
കഡസിദ്ധേശ്വരക്ഷേത്രം 168
കണ്ടിഗെസ് സോൺ 35
കൺട്രി ബ്രീഫ് 467
കൺഫ്യൂഷസ് 328, 343, 344
കൺഫ്യൂഷിയൻ മതനിയമങ്ങൾ 419
കഥകളി 174
കനാൻദേശം 226
കമ്പൂച്ചിയ 314
കബൂക്കി 350, 359
കമ്യൂണിസ്റ്റ് പാർട്ടി ഓഫ് നേപ്പാൾ 430
കയ്സോൺ ഭോംവിഹാനെ 540
കയിഹുയി 338, 340
കരബന്ധിത രാഷ്ട്രം 99
കരയുന്ന മതിൽ 237
കരാക്കും കനാൽ 416
കരാചഗാനക് 291
കരികാല ചോളൻ 136
കരിങ്കടൽ 79
കരിമ്പാലന്മാർ 184
കർച്ചോ 372
കലിനിൻഗ്രാഡ് 32
കലിമന്താൻ 117, 122
കല്ലണ 157
കശ്മീർ 442
കഷഗാൻ 291
കസാഖ് ഖാനേറ്റ് 286
കസാഖ് സ്റ്റെപ്പ് 290
കസാഖ്സ്ഥാൻ 286
കൾച്ചർ ബുക്സ്റ്റോർ 338
കറുത്ത ജൂലൈ 565
കറുത്ത സെപ്തംബർ 375
കറുപ്പുയുദ്ധം 339
കാകതീയവംശം 138
കാകപ്പോ 633
കാകവിൻ 125
കാഖർ മഖമോവ് 386
കാതറൈൻ രാജകുമാരി 144
കാതിപുനൻ 452
കാത്തി ഫ്രീമൻ 614
കാനൺ 354
കാൻഡി 126
കാമരൂപം 139
കാമിലറോയി 614
കായ് ഗോത്രങ്ങൾ 400
കായ് ബെയ്‌ലിക് 401
കാരാകടൽ 52
കാർട്‌ലി-കഖേടി 366
കാർമൽ മുനമ്പ് 235
കാർലോസ് ഫിലിപ് ഷിമിനെസ് ബെലു 296
കാലവൈശാഖി 160
കാൽവരിക്കുന്ന് 237
കാവസാക്കി 356
കാവേരി 154, 157
കാവോ ഫോം 543
കാവോ റാഡ് കാങ് 395
കാശിവിശ്വനാഥ ക്ഷേത്രം 168
കാസ്പിയൻ കടൽ 106, 290
കാസി 293
കാസിനസ്രുൾ ഇസ്ലാമ 468
കാസിയോ 354
കാംബുജ സ്വയംഭുവൻ 314
കാംബുജദേശം 314
കാംബേ ഉൾക്കടൽ 154
കിങ്ഡം ഓഫ് യെമെൻ 532
കിനാബുല 501
കിന്നറെത്ത് തടാകം 229, 235
കിബ്വെ 549
കിമോണോകൾ 358
കിരിബാട്ടി 617, 618, 627
കിർഗിസ് സ്റ്റെപ്പ് 290
കിർഗിസ്ഥാൻ 300, 301
കിവി 633
കിളികിട്ടി 624
കിഴക്കൻ ടിമോർ 295
കിഴക്കൻ സൈബീരിയൻ കടൽ 52
കിം ഇൽ സുങ് 264, 266, 267, 421
കിം ജോങ് ഇൽ 264, 267
കിം ദേ-ജുങ് 422
കീർത്തരാജസ 118
കീലിങ് ദ്വീപ് 665
കുകി-ചിൻ 139
കുക്ക് ദ്വീപുകൾ 667
കുഡഗു തുസു 292
കുണ്ടറ വിളംബരം 187
കുത്തബ് 475
കുൻലൂൺ 335
കുൻസെൽ 486
കുബ്ലൈഖാൻ 329, 489
കുമാരജീവൻ 343
കുർഡാക് 293
കുർദിഷ് വർക്കേഴ്സ് പാർട്ടി 405
കുർദിഷ് വിഘടനവാദം 399
കുർദിസ്ഥാൻ 242, 405
കുർദുകൾ 242
കുർമൻബെക്ക് ബക്കിയേവ് 303
കുവൈത്ത് അധിനിവേശം 243
കുവൈത്ത് ആക്രമണം 244
കുവൈത്ത് എയർവേയ്സ് 312
കുവൈത്ത് പെട്രോളിയം കോർപ്പറേഷൻ 310
കുളച്ചൽ യുദ്ധം 186
കുറിച്യ കലാപം 145
കുറിച്യർ 184
കുറു 368
കൂക്കാബുറാ 612
കൂമിന്താങ് പാർട്ടി 330, 338, 498
കൂമിന്താങ് സേന 514
കൂറീ 419
കൃഷ്ണ 157
കൃഷ്ണപിള്ള, പി. 194
കെ-2 153, 446
കെമാൽ പാഷ 398, 403, 404
കേയ് റാലാ ഷനാനാ ഗുസ്മാവ് 296
കേരളവർമ പഴശ്ശിരാജാവ് 187
കേരളം 183
കേസസ് 417
കൈലാസപർവതം 335
കൈലി 613
കൈസർ-ഇ-റം 401
കൈസോൺ സിറ്റി 457
കൊക്കേഷ്യ 110
കൊക്കേഷ്യൻ അവാർഡ് 99
കൊക്കോസ് ദ്വീപ് 665
കൊച്ചി 183
കൊടവ 181
കൊട്രേസ 652
കൊളോൺ 341
കൊളംബിയ പിക്ചേഴ്സ് 357
കൊളംബോ പ്ലാൻ 85
കൊറസോൺ അക്കിനോ 454, 456
കൊറിയൻ യുദ്ധം 266, 421
കൊറോഗ്ലി 413
കൊറോർ 636
കോക്കാത്തു 612
കോൺബോങ് രാജവംശം 512
കോൺസ്റ്റന്റൈൻ 399
കോൺസ്റ്റാന്റിനോപ്പിൾ 114, 400, 401
കോന്യ 400
കോപ്പെത് ദാഗ് 416
കോഫ്ത 112
കോമൺവെൽത്ത് ഓഫ് ഇൻഡിപെൻഡന്റ് സ്റ്റേറ്റ്സ് 70
കോർട്ടിന 424
കോൽച്ചിസ് 365
കോസ്മസ് ഇൻഡിക്കോപ്ലീസ്തസ് 562
കോസി കോർപെഷ് 292
കോളനിവിമോചനം 146
കൗൺസിൽ ഓഫ് ഗാർഡിയൻസ് 259
കൗൺസിൽ ഫോർ നാഷണൽ യൂണിറ്റി 472
കംബോഡിയ 314, 390, 538, 553, 555
ക്വാല 612
ക്വാസ് 104
ക്വിങ് രാജവംശം 419
ക്വിറ്റ് ഇന്ത്യ സമരം 150
ക്യാപ്ടൻ ജെയിംസ് കുക്ക് 608
ക്യൂറ്റ 31
ക്രാക്കത്തോവ 122
ക്രിമിയൻ യുദ്ധം 403
ക്രിൽ 47
ക്രിസ്മസ് ദ്വീപ് 665
ക്രിസ്റ്റഫർ കൊളംബസ് 490
ക്രിസ്റ്റിയാനിയ 55
ക്ലൈവ് ജെയിംസ് 611
ഖത്തർ 324
ഖമർ 117, 320
ഖമർ രാജവംശം 538
ഖമർ സാമ്രാജ്യം 390
ഖമർ റിപ്പബ്ലിക് 553
ഖമർ റൂഷ് 315
ഖയ്ൻ 542
ഖയൻത്സെ നോർബു 486
ഖലീഫ ബിൻ ഹമദ് അൽതാനി 325
ഖവാസിം 526
ഖാണ്ഡഹാർ 88
ഖാനേറ്റുകൾ 100
ഖാബൂസ് ഇബ്ൻസയീദ് 279, 281
ഖാലിദാ സിയാ 464
ഖാൽസ 142
ഖാസിം, എസ്.സെഡ്. ഡോ. 51

ഖിൽജിവംശം 140
ഖിസിൽഖം 275
ഖുദിറാം ബോസ് 149
ഖുർജാനി 372
ഖുറമിദ് പ്രസ്ഥാനം 100
ഖുനുസാമ്രാജ്യം 488
ഖൈബർ ചുരം 91, 142
ഖംസിൻ 548
ഖാജാ നാസിമുദീൻ 463
ഖാജാ സിയാവുദീൻ 444
ഖാർവാറാൻ 241
ഗഞ്ജിയുടെ കഥ 358
ഗദർപാർട്ടി 149
ഗമാൽ അബ്ദുൾ നാസർ 532
ഗരുഡ 123
ഗർദ 174
ഗലിപ്പോളി 401
ഗലീലിക്കടൽ 229
ഗവൺമെന്റ് ഓഫ് ഇന്ത്യ ആക്ട് 147
ഗളഗനാഥക്ഷേത്രം 168
ഗളത്സരായ് 410
ഗൾഫ് കോഓപ്പറേഷൻ കൗൺസിൽ 594
ഗൾഫ് യുദ്ധം 234, 246
ഗാന്ധാരകല 93, 94
ഗാന്ധാരം 88
ഗാന്ധിജി 146, 147, 150
ഗാമെലൻ 124
ഗാസാ മുനമ്പ് 232, 233, 374, 436, 437
ഗിയാ ലോങ് 552
ഗുനുങ് തംബോറ 122
ഗുരു പദ്മസംഭവൻ (ഗുരു റിംപോച്ചെ) 483
ഗുർ ഇ അമീർ മുസോളിയം 276
ഗുലാം ഇഷാഖ് ഖാൻ 444
ഗുലാംഅലി 447
ഗുലിസ്ഥാൻ കരാർ 100
ഗുൽബുദീൻ ഹെക്മത്യാർ 90
ഗുസി 326
ഗൊന്നഡി കോൾബ് 289
ഗെദ്ലോ 229, 230
ഗോഗുറിയോ 264, 419
ഗോജോങ് 265, 420
ഗോണ്ഡി 181
ഗോണ്ട്വാനാ ലാൻഡ് 152, 154
ഗോദാവരി 154, 156
ഗോപാലകൃഷ്ണഗോഖലെ 147
ഗോപാലൻ കെ.പി.ആർ. 194
ഗോബി മരുഭൂമി 491
ഗോലാൻ കുന്ന് 234, 586
ഗോൾഡൻ ഹോർഡ് 400
ഗോൾഡാ മെയ്ർ 233
ഗോറിയോ രാജവംശം 419
ഗൗതമ ഷുവാൻ 343
ഗൗതമബുദ്ധൻ 427
ഗംഗ 154, 155, 465
ഗംഗാ-ബ്രഹ്മപുത്രാ ഡെൽറ്റ 462
ഗംഗോത്രി 153, 155
ഗ്വാഡൽകനാൽ യുദ്ധം 662
ഗ്വാം 666
ഗ്യാനേന്ദ്രരാജാവ് 427
ഗ്യോയ 54
ഗ്രാൻഡെ ടെറെ 667
ഗ്രാമീൺ ബാങ്ക് 465, 467
ഗ്രീൻലൻഡ് കടൽ 52
ഗ്രേറ്റ് ഗെയിം 286
ഗ്രേറ്റ് ബാരിയർ റീഫ് 609
ഗ്രേറ്റ് ലീപ് ഫോർവേഡ് 331
ഗ്രേറ്റ് റിഫ്റ്റ് വാലി 377
ഗ്ലാസ്നോസ്ത് 101, 386
ഗ്ലെൻ ടർണർ 633
ഘ്വാങ് റിംപോച്ചെ 335
ഘോ 486
ചക്രസംവാര 335
ചട്ടമ്പിസ്വാമികൾ 188
ചന്ദബുലി സി സത്തനാക് 542
ചന്ദ്രഗുപ്തമൗര്യൻ 462
ചന്ദ്രശേഖർ ആസാദ് 149
ചന്ദ്രിക കുമാരതുംഗ 565, 568
ചമ്പാരൻ 148
ചർച്ച് ഓഫ് ഓൾ നേഷൻസ് 237
ചർച്ച് ഓഫ് ദ ഡൂം ഓഫ് മേരി 237
ചാലൂക്യവംശം 427
ചാവുകടൽ 374, 377
ചികിർത്മ 372
ചിത്ചയ് വണ്ണസ്ഥിത് 391
ചിൻ 329
ചിയാങ് കയ് ഷെക്ക് 330, 340
ചിഷി-ചിഷി 372
ചിറാപുഞ്ചി 160
ചിറാഷി 362
ചുൻ ദു-ഹ്വാൻ 422
ചുയി 303
ചുവപ്പുനദി 557
ചുക്ചി കടൽ 52
ചുക്ക് 652
ചെങ്കടൽ 595
ചെങ്കിസ്ഖാൻ 88, 413, 471, 488, 489
ചെമ്പട 272
ചെൻ ഷുയി-ബിയൻ 381
ചെല്യുസ്കിൻ മുനമ്പ് 79
ചെൽനസാമ്രാജ്യം 314
ചെറിബ്ലോസംസ് 160
ചേരവംശം 136
ചേരിചേരാപ്രസ്ഥാനം 63
ചേരിചേരായ്മ 64
ചൈന 328, 332, 381, 421
ചോമോലങ്മ 428
ചോസോൺ 419
ചോളവംശം 136
ചൗധുരി റഹ്മത് അലി 441
ഛാവോ ഫ്രായ 392
ജക്കാർത്ത 121
ജങ് ബഹാദുർ 428
ജനകീയ വിമോചനസേന 334
ജനഗണമന 164
ജനറൽ നെ വിൻ 514
ജനറൽ യഹ്യാഖാൻ 444
ജനറൽ യുവാൻ ഷിക്കായി 330
ജനറൽ ലോൺ നോൾ 315
ജനറൽ സിയാ ഉൾ ഹഖ് 444
ജനറൽ സുഹർത്തോ 116, 297
ജനറൽ സോ മോങ് 514
ജനീവാ കരാർ 539
ജപ്പാൻ 348, 420, 635
ജപ്പാൻ കടൽ 423
ജബൽ അൽ ദുക്കാൻ 473
ജബാൽ തുവയ്ഖ് 597
ജബിൽ അലി 522
ജമീന്ദാർ ലഹള 145
ജമുഹോത്രി 153
ജയകർത്താ 119
ജയവർധനെ, ജെ.ആർ. (ജൂനിയസ് റിച്ചാർഡ്) 564, 565, 567
ജയസ്തിമല്ലൻ 427
ജർമനി 348
ജലാലുദ്ദീൻ റൂമി 92
ജലിയൻ വാലാബാഗ് 147
ജവാഹർലാൽ നെഹ്റു 149, 150
ജസ്യ 141
ജഹാംഗീർ 141
ജറുസലേം 234, 236, 237, 241, 374, 435, 437
ജറുസലേം നഗരം 228
ജാക്കി സെലിബി 68
ജാതിവ്യവസ്ഥ 180
ജാഫ്ന 566
ജാഫ്ന തമിഴർ 569
ജാവ 122
ജാവാ മനുഷ്യൻ 126
ജാവോ സിയാങ് 333
ജാം മിനാരം 94
ജിഗ്മെ വാങ്ചുക് 483, 484
ജിമാ യാങ്സോങ് 155
ജിമ്മുചക്രവർത്തി 349
ജിയാങ് കിങ് 332
ജിയാങ്സെമിൻ 333
ജീനോസൈഡ് 231, 232
ജുഗാഷ്വിലി 364, 366
ജൂസുഫ് ഹബീബി 121
ജൂതജനത 226
ജൂതരാഷ്ട്രം 231, 435
ജൂറോങ് ബേഡ് പാർക്ക് 579
ജെ.വി.സി. 356
ജെബിൽ അലി 525
ജെയിംസ് ബ്രൂക്ക് 478
ജെറാൾഡ് ഫോർഡ് 556
ജെറ്റ് എയർവേസ് 173
ജെസൺ ഗില്ലെസ്പി 614
ജൈനക്ഷേത്രം 168
ജോൺ ഉട്സോൺ 613
ജോൺ എം. ഫാഹി ജൂനിയർ 42
ജോൺ ഫേൺ 626
ജോൺ ഹൊവാർഡ് 610
ജോർജ് ഓർവെൽ 32
ജോർജ് തുപൗ 620, 621
ജോർജ് ബുഷ് 244, 248, 249
ജോർജ് സ്പൈറ്റ് 646
ജോർജിയ 364
ജോർജിയൻ ഭക്ഷണം 371
ജോർദാൻ 233, 434, 436, 438
ജോർദാൻ കരാർ 375
ജോർദാൻ താഴ്വര 437
ജോർദാൻ നദി 232, 374
ജോർദാൻ റിഫ്റ്റ്വാലി 235

ജോസഫ് എസ്ട്രാഡാ 456
ജോസഫ് സ്റ്റാലിൻ 109, 288, 364
ജോസോൺ 264
ജൗ സാമ്രാജ്യം 328, 329
ജംഷേദ്ജി ടാറ്റ 171
ജ്ഞാനേന്ദ്ര രാജാവ് 430
ടർക്ക്സ് ടും 29
ടാക്സ് ഹെയ്വൻ 657
ടാമ്ഡിർ 417
ടാറ്റ, ജെ.ആർ.ഡി. 171
ടിപ്പുസുൽത്താൻ 142, 143, 186
ടിഫ്ലിസ് 368
ടിബറ്റ് 431
ടിമോർ ലൊറോസെയ് 295
ടിയാനൻമെൻ സമരം 333
ടിറ്റിക്കാക്ക തടാകം 303
ടു റെസിസ്റ്റ് ഈസ് ടു വിൻ 296
ടുട്ടൂലിയ 666
ടുണീഷ്യ 436, 438
ടു സീസ് കനാൽ 378
ടൂലിപ് വിപ്ലവം 302, 303
ടെട്ര 372
ടെത്തിസ് 152
ടെമ്പിൾ മൗണ്ട് 237
ടെമാകി 362
ടെലിയാനി 372
ടെറാ ഓസ്ട്രാലിസ് 44
ടൈഗ്രിസ് 241, 250
ടൈഫൂൺ 81
ടൈബീരിയസ് തടാകം 229
ടൈറ്റനോസോറസ് ഇൻഡിക്കസ് 158
ടൈറ്റസ് അരും 123
ടൈറ്റസ് ഫ്ളാവിയസ് 228
ടൊയോട്ട 354, 357
ടോങ്ഗ 620, 623
ടോങ്ഗടപു 621
ടോൺലി സാപ് 318
ടോൺകിൻ 553, 557
ടോമ്മി 44, 562
ടോൾക്കീനി, ജെ.ആർ.ആർ. 32
ട്രസ്റ്റീഷിപ്പ് കൗൺസിൽ 60
ട്രാൻസ് ജോർദാൻ 435
ട്രാൻസ്കൊക്കേഷ്യൻ ഫെഡറേഷൻ 98
ട്രാൻസ്പെരൻസി ഇന്റർനാഷണൽ 576
ട്രാവലേഴ്സ് ആൻഡ് മജീഷ്യൻസ് 486
ട്രിസ്റ്റി 63
ട്രുക്ക് 652
ട്രോയ് 398
ഡക്കാൻ പീഠഭൂമി 152, 153, 154
ഡക്കാൻട്രാപ്പ് 154
ഡച്ചുകാർ 186
ഡയമൺഡ് ഡസ്റ്റ് 46
ഡയസ്പെറ 228
ഡയറ്റ് 352
ഡാർഡനെൽസ് 398
ഡാർലിങ് 610
ഡിക്രൻ രണ്ടാമൻ 109
ഡിഡിഗെറിഡു 614
ഡിമൊക്രാറ്റിക് പ്രോഗ്രസീവ് പാർട്ടി 381
ഡിസെപ്ഷൻ ഐലൻഡ് 46
ഡുഗോങ് 636
ഡൂം ഓഫ് ദ പാട്രിയാർക്സ് 238
ഡെസർട്ട് സ്റ്റോം 246, 308
ഡേ എക്സ് 248
ഡേവിഡ് ബെൻഗൂറിയൻ 232
ഡൊണൾഡ് ത്സാങ് 339
ഡോൺ ബ്രാഡ്മാൻ 611
ഡോൺ സ്റ്റീഫൻ സേനാനായകെ 564
ഡോം ഓഫ് ദ റോക്ക് 237, 238
ഡ്രൂസ് 546
ത്സുനാമി 122, 125
തക്സിൻ ഷിനവത്ര 391
തകാഹെ 633
തക്കിൻ 513
തബാക്ക 372
തബൗലേ 326
തമിഴ് ഈഴം വിടുതലൈപ്പുലികൾ 566
തമിഴ് യുണൈറ്റഡ് ലിബറേഷൻ ഫ്രണ്ട് 566
തയ്ഗ 81
തയ്പിങ് കലാപം 330
തയ്പിങ് തിയൻഹുവോ പ്രസ്ഥാനം 330
തയ്വാൻ 380, 381
തരായി 431
തലക്കാവേരി 157
തഹീതി 667
തളിക്കോട്ടയുദ്ധം 143
താങ് 329
താജ്മഹൽ 141
താജിക്കിസ്ഥാൻ 385
താന്തിയതോപ്പി 145
താൻ ചെങ്ലോക്ക് 499
താൻ വിയെൻ ദേവൻ 559
താൻ ഷ്വെ 511, 515
താപ്രോബേൻ 562
താബോൺ മനുഷ്യൻ 451
താമരക് ഈസരഗുര ന അയുത്തയ 391
താമ്രയുഗം 136
തായ്പാ 341
തായ്ലാൻഡ് 390, 391, 393, 394
തായ്വാൻ 624
തായ്ഹാങ് 335
താലിബാൻ 94, 273
താലിബാൻ ഭരണകൂടം 90
താൽ 457
താൽമൂദ് 228
തിമൂർ 88, 140, 271
തിയ ബെലാവു 636
തിയഡോർ ഹെർട്സ് 435
തിയൻ ഷാൻ 271, 275, 290, 300, 303, 335
തിരു-കൊച്ചി 183
തിരുവിതാംകൂർ 183
തു ഹ്സ്യു 343
തുഗ്ലക് വംശം 140
തുഞ്ചത്തെഴുത്തച്ഛൻ 562
തുന്ദ്ര 81
തുർക്ക്മെനിസ്ഥാൻ 412, 413, 414
തുർക്ക്മെൻബാഷി 415
തുർക്കി 398, 399, 400
തുർക്കിയുടെ ശവക്കുടീരം 29
തുവാലു 623
തൂയി കനൂക്കുപുലു 620
തെക്കേ അമേരിക്ക 22
തെങ്ഗിസ് 291
തെമുജിൻ 488, 489
തേക്ക് 425
തേക്കിയോൺ 425
തേരവാദബുദ്ധമതം 393, 538
തേഴ്സ്ഡേ ഒക്ടോബർ ക്രിസ്ത്യൻ 668
തൊക്കലാവു 668
തൊക്കുഗാവാ ഷോഗൺ 349, 351
തോമസ് മൂർ 32
തോമസ് സ്റ്റാംഫോഡ് 123
തോർ ഹെയർദാൽ 507
ത്യ്യൂറാത്തം 293
ത്രിംബകേശ്വർ 156
ത്രീ ഗോർജസ് ഡാം 336
ത്രുവോങ് സോങ് 558
ത്രേസ് 398, 399
ത്രോവുലാൻ 118
ദ കപ്പ് 486
ദമറൈ പർവ്വതം 318
ദക്ഷിണ കൊറിയ 419, 420, 421, 423
ദക്ഷിണ ഗംഗോത്രി 51
ദക്ഷിണ ധ്രുവദീപ്തി 46, 52
ദക്ഷിണാഫ്രിക്ക 147
ദാക്ബെൻ 319
ദാഗിസ്ഥാനി 105
ദാഞ്ചിയ 174
ദാത്തു 451
ദാദാഭായ് നവറോജി 146
ദാവീദ് 227, 236
ദിൻമുഖാമദ് കുനയേഫ് 288
ദിവാനിയ 312
ദിവാൻ ഇ ഷാംസ് 92
ദിവേഹി 509
ദീൻ ഇലാഹി 141
ദീപവംശം 563
ദീപേന്ദ്ര രാജകുമാരൻ 429
ദുബായ് 520, 522, 523
ദുബായ് മെട്രോ 525
ദെങ് സിയാവോ പിങ് 332, 333
ദെങ് സെമിൻ 333
ദേയ് ജോ 265
ദേവദാരു വിപ്ലവം 547
ദേവയാനി റാണ 429
ദേശി 174
ദേശീയ ക്ഷമാപണദിനം 612
ദേഹാൻ മിങ്ഗുക് 419
ദോഫർ യുദ്ധം 279
ദോയ് ബാമർ 513
ദോയ് മോയ് 558
ദോൽമ 104
ദോംബ്ര 292
ദ്രാങ്മെ ചു 485
ധവളവിപ്ലവം 257
ധിരുഭായ് അംബാനി 171
നഗോണോ-കരബാഖ് 29, 99
നജ്ദ് 306
നജ്‌രി 597
നഡി 647
നണ്ണയ്യ 157
നതാൻ ബിൻബോം 231
നർമദ 154, 157, 158
നർമദാ ബച്ചാവോ ആന്ദോളൻ 158

നവവർഷ 468
നവാസ് ഷരീഫ് 444, 445
നസറേത്ത് 238
നഹർവാൻ ഇദ്രിസ് ബർസാനി 242
നാക്ദോങ് 423
നാഗസാക്കി 348
നാട്യശാസ്ത്രം 174, 175
നാത്സികൾ 232
നാദിർ ഷാ 256
നാല് വേദങ്ങൾ 178
നാലുപുസ്തകങ്ങൾ 343, 344
നാൽവർ സംഘം 332, 341
നാഷണൽ ജിയോഗ്രഫിക് 41
നാഷണൽ ജിയോഗ്രഫിക് അഡ്വെഞ്ചർ 42
നാഷണൽ ജിയോഗ്രഫിക് എക്സ്പ്ലോറർ 42
നാഷണൽ ജിയോഗ്രഫിക് ട്രാവലർ 42
നാഷണൽ ജിയോഗ്രഫിക് സൊസൈറ്റി 41
നാഷണൽ ലിബറേഷൻ ഫ്രണ്ട് 533
നാഷണൽ ലീഗ് ഫോർ ഡിമൊക്രസി 514
നാഷനൽ ലീഗ് 515
നാസ 50
നാസർ ബയേഫ് 288, 289, 292
നാസി ഗോരേങ് 127
നാം പ്രിക് 395
നാം പ്ലാ 395
നിക്സൺ 556
നികിത ക്രൂഷ്ചേഫ് 288
നിക്കോൾ കിഡ്മൻ 611
നിഗിരി 362
നിപ്പോൺ 349
നിസ 412
നിസാം ഉൾ മുൽക്ക് 142
നിഹിൻദോ 118
നിഹോൺ 349
നിള 155
നിഴൽമത്സരം 287
നീലത്തിമിംഗലം 48
നുവോൺ ചിയ 317
നുസ്രത്ത് ഫത്തേ അലിഖാൻ 447
നൂറു അസ് സയീദ് 242
നൂറുൾ അമിൻ 463
നെബുക്കദ്നസർ ഒന്നാമൻ 241
നെസറ്റ് 234
നേതാജി സുഭാഷ് ചന്ദ്രബോസ് 150
നേപ്പാളി കോൺഗ്രസ് 430
നേപ്പാൾ 427
നൊരോദം സിഹാനുക് 315
നോ 360
നോർഫോക് ദ്വീപ് 666
നോവെ ഷോർഡാനിയ 366
നോഹ 399
നോറക് ഡാം 387
നൗഷാക് 91
നൗറു 626, 627
നംഗപർവതം 153
ന്യൂസീലൻഡ് 629, 631
ന്യൂ കാലിഡോണിയ 667
ന്യൂ ഹെബ്രിഡീസ് 655
ന്യൂ ഹോളൻഡ് 608
ന്യൂട്രിനോ ടെലിസ്കോപ്പ് 50
ന്യൂയ് 667
ന്യൂവാട്ടർ 576
പഖാലി 372
പഖൂം ബെൻ 319
പഞ്ജ്നദി 387
പഞ്ചശീലതത്ത്വങ്ങൾ 65
പടിഞ്ഞാറൻ കര 374
പടിഞ്ഞാറൻ ചുമര് 228
പടിഞ്ഞാറൻ മതിൽ 237
പടിഞ്ഞാറൻ സമോവ 659, 660
പട്ടടക്കൽ 137, 168
പട്ടുപാത 286, 412
പരദേശികൾ 235
പരമേശ്വരൻ 496
പർവേസ് മുഷറഫ് 441, 444
പലസ്തീൻ 228, 374, 434, 546
പലസ്തീൻ അറബ് ലീഗ് 434
പലസ്തീൻ ടെറിറ്ററീസ് 437
പലസ്തീൻ തീവ്രവാദം 232
പലസ്തീൻ നാഷണൽ അതോറിറ്റി 437
പലസ്തീൻ ലിബറേഷൻ ഓർഗനൈസേഷൻ 233, 375, 436, 546
പലാവു 635
പല്ലവവംശം 136
പവിലിയൻ ദ് ബ്രെറ്റിയൂൽ 29
പവിഴദ്വീപ് 508
പവിഴപ്പുറ്റു കടൽ 473
പശ്ചിമ അസ്വസ്ഥത 160
പസിഫിക് ഐലൻഡ്സ് ഫോറം 85
പസിഫിക് ഫോസ്ഫേറ്റ് കമ്പനി 626
പഴശ്ശിരാജാവ് കേരളവർമ്മ 145
പറുദീസ 471
പാക് കടലിടുക്ക് 152
പാകിസ്ഥാൻ 441
പാകിസ്ഥാൻ മുസ്ലിംലീഗ് 445
പാട്രിക് വൈറ്റ് 611
പാഡി റോയ് ബെയ്റ്റ്സ് 36
പാണ്ഡ്യവംശം 136
പാതെറ്റ് ലാവോ 538, 539, 542
പാനസോണിക് 356
പാനിപ്പത്ത് യുദ്ധം 140
പാപനാഥ ക്ഷേത്രം 168
പാപ്രിക 409
പാപ്പുവ ന്യൂഗിനി 122, 652, 662
പാമിർ 385
പാമിർകെട്ട് 152
പാർക്ക് ചുങ് ഹീ 422
പാർഥിയന്മാർ 255
പാലിയത്ത് അച്ചൻ 187
പാലീയോ-സൈബീരിയൻ 83
പാറ്റഗോണിയൻ ടൂത്ത്ഫിഷ് 47
പാം ദ്വീപുകൾ 524
പി.എൽ.ഒ. 233, 436, 438
പി.എൽ.ഒ. തീവ്രവാദി 233
പിനാത്തുബോ 457
പിരോജ്ഷാ ഗോദ്റെജും 171
പിലാഫ് 104, 409
പിറ്റ്കെയ്ൻ ദ്വീപുകൾ 668
പിറ്റി 104
പീപ്പിൾസ് ആക്ഷൻ പാർട്ടി 576
പീപ്പിൾസ് ഡെമോക്രാറ്റിക് പാർട്ടി ഓഫ് അഫ്ഗാനിസ്ഥാൻ 89
പീറ്റർകാരി 611
പു യി 351
പുങ്കാക്ജയ 122
പുത്രജയ 501
പുന്നപ്ര-വയലാർ 195
പുരാണങ്ങൾ 178
പുലകേശി 137
പുഷ്പകമൽ ദഹൽ 429
പുറപ്പാടു പുസ്തകം 227
പുറം ജോലിക്കരാർ 166
പൂർണവർണൻ 117
പൃഥ്വീനാരായൺ ഷാ 427
പെനാങ് 497
പെൻഗ്വിൻ 48
പെരിയാർ 155
പെരിസ്ട്രോയിക്ക 386
പെലെലിയു 636
പെല്യു ദ്വീപ് 635
പേർഷ്യ 254
പേഷാവംശം 142
പേൾഹാർബർ ആക്രമണം 453
പേൾറിവർ 335
പോൺപൈ 652
പോപ്പുലർ ഫ്രണ്ട് ഓഫ് അസർബയ്ജാൻ 101
പോർച്ചുഗീസുകാർ 143, 185
പോർട്ട് ജാക്സൺ 608
പോർട്ട്വില 656
പോളിഗാർമാരുടെ പ്രതിരോധവിപ്ലവം 145
പോളിനേഷ്യയിലെ പാറ 667
പോൾ പോട്ട് 317
പ്യു 511
പ്യോങ്യാങ് 421
പ്രചണ്ഡ 427
പ്രത്യേക സാമ്പത്തിക മേഖല 32
പ്രലംബങ് ജോയോ ബോയോ 127
പ്രവാചകന്റെ പള്ളി 237
പ്രവാസസർക്കാരുകൾ 29
പ്രാമുദ്യ ആനന്ദതൂർ 123
പ്രോജക്ട് ടൈഗർ 163
പ്രംബനൻശിവക്ഷേത്രം 117, 123
പ്ലാസിയുദ്ധം 462
പ്ലാറ്റിപ്പസ് 612
പ്ലേറ്റോ 32
പ്ലോട്ട് 507
ഫ്ളെച്ചർ ക്രിസ്ത്യൻ 668
ഫ്ളോർസ് ദ്വീപ് 126
ഫ്രാം 55
ഫക്രുദ്ദീൻ അഹമ്മദ് 465
ഫൺസിറ്റി 529
ഫർസീൽ 48
ഫലൂൺ ഗോങ് 334
ഫസ്ലുൾ ഹഖ് 463
ഫസുല്യ 112
ഫഹദ് 594
ഫാ എൻഗും 538
ഫാ ഖൂൻ 543
ഫാ സമോവ 660
ഫാ സി പാൻ 558

ലോക രാഷ്ട്രങ്ങൾ

ഫാത്തിമിഡ് രാജവംശം 546
ഫാൻബോയി ചൗ 553
ഫിജി 645
ഫിദായീനുകൾ 375
ഫിദെൽ റമോസ് 456
ഫിനീഷ്യ 545
ഫിഫ 68
ഫിർദൗസി 261
ഫിലാർമണിക് ഓർക്കസ്ട്ര 112
ഫിലിപ് ഗുണവർധന 564
ഫിലിപ്പീൻസ് 451
ഫിഹി മാ ഫിഹി 92
ഫുകേത് 392
ഫുജാറിയ 520
ഫുജി 352
ഫുജൈറ 525
ഫുവാ മുലക്ക് 508
ഫെഡ്ചെങ്കോ ഗ്ലേസിർ 388
ഫെഡറേഷൻ ഓഫ് സൗത്ത് അറേബ്യ 533
ഫെർഡിനൻഡ് മഗല്ലൻ 451
ഫെർഡിനൻഡ് മർക്കോസ് 454
ഫൈസൽ രാജാവ് 585, 594
ഫൊൺ കോമിഗ്സ് വാൾഡ്, ജി.എച്ച്. ആർ. 126
ഫോർട്ട് റഫ്സ് 36
ഫോർമോസ 380
ഫോസ്ഫേറ്റ് നിക്ഷേപം 626
ഫോസ്ഫേറ്റ് ശിലാദ്വീപ് 627
ഫ്രഞ്ച് പോളിനീഷ്യ 667
ഫ്രാങ്ക് വെൽഡ് 46
ഫ്രാലക് ഫ്രാലം 542
ഫ്രെറ്റിലിൻ 298
ബങ്കിം ചന്ദ്രചാറ്റർജി 146, 158, 164
ബതൂർ 124
ബനിയാസ് 522
ബന്ദർസെറി ബഗവാൻ 479
ബഫിൻബേ 52
ബയ്ക്കനൂർ കോസ്മോഡ്രോം 293
ബയ്ൻ സുളു 292
ബയ്സാ 282
ബരാങ്ഗേ 451
ബർത്തലോമ്യു ഉലുഫാലു 663
ബ്ർഹാനുദീൻ റബ്ബാനി 90
ബൽഖാഷ് 290
ബൽദേവ്ദാസ് ബിർള 171
ബഹ്ർ അൽ മിൽഹ് 250
ബഹ്റൈൻ 471, 472, 474
ബഹ്റൈൻ ഓയിൽ കമ്പനി 474
ബഹ്റൈൻ സർവകലാശാല 475
ബഹാദുർ ഷാ സഫർ 141
ബഹാദുർഷാ 146
ബഹായ് 260
ബഹായ് മതം 260
ബഹാവുള്ള 260
ബാക്ചി 264, 419
ബാക്ട്ര 271
ബാകു 98, 100, 104, 105, 106
ബാക്ക്ദാങ് നദീ 551
ബാക്ക്ലാവ 589
ബാത്ത് പാർട്ടി 243, 245, 586
ബാബർ 141
ബാബിലോണിയ 241
ബാബിലോണിയൻ അടിമത്തം 227
ബാബുറാം ഭട്ടറായ് ഡോ. 429
ബാബെക് 100
ബാബേൽദോബ് 636
ബാമനി സുൽത്താൻ 143
ബാമിയൻ പ്രവിശ്യ 94
ബായ്ൻ നഹ്റൈൻ 241
ബാരന്റ്സ് കടൽ 52
ബാർബിക്യൂ 112
ബാലഗംഗാധര തിലകൻ 147
ബാലാജി വിശ്വനാഥ് 142
ബാലി 118
ബാലിദ്വീപ് 124
ബാൽഫർപ്രഖ്യാപനം 232
ബാവുൽ 174
ബാവോ ദായ് 553, 554, 555
ബാവോ ദായിയെ 554
ബാഷർ അൽ-ആസാദ് 587
ബാസ് കടലിടുക്ക് 610
ബിദൂൺ 311
ബിന്തൻദ്വീപ് 497
ബിൻ യാഹ്യ 532
ബിർള 171
ബിലാദ് അൽ-ഷാം 584
ബിൽ ക്ലിന്റൻ 234
ബീഫ് സ്ട്രോഗനോഫ് 112
ബീബി ഖാനിം പള്ളി 276
ബുക്കരായൻ 138
ബുക്കിത് തിമാ 577
ബുദ്ധമതം 176, 394, 489, 490
ബുർജ് ദുബായ് 524
ബുസ്കാഷി 94
ബുറിങ്ഗുറാ 610
ബൂമെറാങ് 613
ബൂലന്റ് എസേവിറ്റ് 405
ബെനിങ്ഗോ അക്കിനോ 454
ബെയ്ജിങ് 329
ബെയ്സ് ലൈൻ 35
ബെയ്റൂട്ട് 547
ബെയാസിദ് 401
ബെലാവു 635
ബെലിങ്ഷോസൻ കടൽ 47
ബെൽജിക്ക 54
ബെസ്ബാർമ 293
ബെറിങ് കടലിടുക്ക് 52
ബേനസിർ ഭൂട്ടോ 444
ബേലൂർ 138
ബൈസന്റൈൻ സാമ്രാജ്യം 398, 400, 409
ബൈസാന്റിയം 79, 409
ബൊട്ടാണിക്കൽ സർവേ ഓഫ് ഇന്ത്യ 159
ബോക്സർ കലാപം 330
ബോഗ്ങവൻ സോളോ 122
ബോട്ട് പീപ്പിൾ 82, 557
ബോഡോകൾ 139
ബോൺ ഓം തൂക് 319
ബോൺ കാ തെൻ 319
ബോൺ ചർറോട്ട് പ്രേയ 319
ബോത്തിന ഉൾക്കടൽ 31
ബോധോദയകാലം 230
ബോർണിയോ 122, 478, 499
ബോർത്തി 489
ബോൽ അതുല്യതേജ് രാജാവ് 391
ബോൽക്കിയ 478
ബോസ്ഫറസ് 398
ബോസ്ഫറസ് കടലിടുക്ക് 410
ബോറോബുദൂർ ബുദ്ധമത സ്തൂപം 123
ബൗസ് 326
ബംഗ് 462
ബംഗാൾ വിഭജനം 462
ബംഗ്ലാദേശ് 444, 462, 464, 466, 467
ബംഗ്ലാദേശ് നാഷനൽ പാർട്ടി 464
ബ്യൂബോണിക് പ്ലേഗ് 490
ബ്യൂ ഫോർട്ട് കടൽ 52
ബ്രഹ്മപുത്ര 154, 155, 465, 466
ബ്രഹ്മസമാജം 146
ബ്രാഹ്മണങ്ങൾ 178
ബ്രിജ്സ്റ്റോൺ കോർപ്പറേഷൻ 354
ബ്രിട്ടീഷ് ഈസ്റ്റിന്ത്യാകമ്പനി 144, 145, 428
ബ്രിട്ടീഷ് രാജ്ഞി 624
ബ്രൂണൈ 478, 479
ബ്രൂണൈ പീപ്പിൾസ് അവയെർനെസ് പാർട്ടി 479
ബ്രൂണൈ സുൽത്താൻ 478, 499
ഭഗവദ്ഗീത 178
ഭരതൻ 174
ഭാരത് 158
ഭാരതയുദ്ധം 125
ഭിലി 181
ഭീകരതയ്ക്കെതിരായ ആഗോളയുദ്ധം 246
ഭീംബേട്ക 175
ഭൂ ഉത്താൻ 483
ഭൂഅഭിനതി 152
ഭൂട്ടാൻ 483
ഭൂട്ടാൻ കമ്യൂണിസ്റ്റ് പാർട്ടി 485
ഭൂപേന്ദ്രനാഥ് ദത്ത 149
ഭോജ്പുരി 181
ഭംഗ്ഡ 174
മ്ട്ക്വാരി 103, 368
മക്തബ് അൽ ഖദാമത് 90
മക്കാട്ടിയ 627
മക്കാവു 329, 341
മഖ്ദീദ് 282
മഖ്ബൂസ് 311, 475
മഗധ സാമ്രാജ്യം 462
മജ്ലിസ് അൽ - നുവാബ് 534
മജ്ലിസ് അൽ-ശൂറാ 534
മജാപഹിത് 117, 118, 123
മജിലിസ് അഷ്ഷാബ് 588
മഞ്ചു രാജവംശം 329
മഞ്ചുക്കോ 351
മഞ്ചൂറിയ 419
മഞ്ഞക്കടൽ 268, 423
മഞ്ഞനദി 336
മൺസൂൺ 159
മതകോടതികൾ 260
മഥുര ശൈലി 93
മദൻലാൽ ധിംഗ്ര 149
മധ്യധരണ്യാഴി 79, 434
മനാമ 474
മന്നത്തു പദ്മനാഭൻ 188

ലോക രാഷ്ട്രങ്ങൾ

മർക്കോസ് 454, 456
മർമാര കടൽ 406
മലബാർ കലാപം 192
മലബാറികൾ 235
മലയ 495
മലയൻ കമ്യൂണിസ്റ്റ്പാർട്ടി 498
മലയൻ ചൈനീസ് അസോസിയേഷൻ 499
മലയൻ ജനകീയസേന 498
മലയൻ പീപ്പിൾസ് ലിബറേഷൻ ആർമി 499
മലയാളപദ്വീപ് 497
മലാക്ക 496
മലായ്തായിലെ തീവ്രവാദികൾ 663
മലേഷ്യ 495, 496
മല്ലികാർജുനക്ഷേത്രം 168
മവോറികൾ 629, 630
മസമാൻ കറി 395
മസൗമ മുബാറക് ഡോ. 309
മഹ്മൂദ് അഹ്മദിനെജാദ് 258
മഹൽ 181
മഹാകാം നദി 117
മഹാത്മാഗാന്ധി 148, 511
മഹാധീർ മുഹമ്മദ് 500
മഹാനഖോൺ 392
മഹാനദി 156
മഹാനാമ 563
മഹാനേതാവ് 268
മഹാപ്രളയകാലം 399
മഹാഭാരതം 178
മഹാവംശം 563
മഹാഹിമാലയം 152, 153
മഹിന്ദ രാജപക്സെ 565
മഹേന്ദ്രചൗധരി 645, 646
മഹേന്ദ്രവർമൻ ഒന്നാമൻ 137
മറാഠാസാമ്രാജ്യം 141
മറീ 610
മാകി 362
മാഗധി 181
മാഗൻ 279
മാങ്ങാക്കാറ്റ് 160
മാതരരാജ്യം 118
മാതരം 117
മാദ്ര 536
മാനസ് 301
മാനസസരസ്സ് 335
മാനസേഹ് സൊഗവാരെ 663
മാനിഖ് 106
മാനുവൽ എൽ. കിസോൺ 454
മാനുവൽ എൽ. റോക്സാസ 454
മാനുവൽ ഷുട്സ് 613
മാന്നാർ ഉൾക്കടൽ 152
മാൻസികേർത് 400
മാരണൈറ്റ് 545
മാരിബ് 531
മാരിറ്റ്സ 406
മാരുതി 172
മാർക്കോപോളോ 329
മാർഗി 174
മാർട്ടിൻ ക്രോ 633
മാർത്താണ്ഡവർമ 144, 186, 187
മാർഷൽ അയൂബ്ഖാൻ 442
മാർഷൽ ദ്വീപ് 649, 650
മാർസുകൾ 113
മാലദ്വീപ് 506, 507
മാലി 506
മാലിക്ഷാ 255
മാലിയത്തോവ തനുമാഫിലി 660
മാൽകി 536
മാവോ സെ തുങ് 331, 332, 337
മാവോവാദി കമ്യൂണിസ്റ്റ് പാർട്ടി 428
മാവോവാദി കമ്യൂണിസ്റ്റുകൾ 427
മാൾ ഓഫ് എമിറേറ്റ്സ് 525
മിങ് വംശം 329, 332, 551
മിനാ ഖാബൂസ് 282
മിനേയൽ 531
മിൻ 335
മിന്റാഖത്ത് 280
മിയാഫൈസിറ്റിസം 114
മിർ കാസിം 145
മിർസാ അലിമുഹമ്മദ് 260
മിർസാ ഹുസൈൻ അലി നൂർ 260
മില്ലി മജ്‌ലിസ് 102
മിഷ്ഖാഖ് 282
മിഹായിൽ ഗോർബച്ചോഫ് 44, 272, 288, 301, 386, 540
മീഗൽ ലോപെത് ഡി ലെഗസ്പി 452
മീഡിയൻ സാമ്രാജ്യം 99
മുഖാലബ് 282
മുഖുഷാനി 372
മുഗൾ കാലഘട്ടം 140
മുജാഹിദീൻ 90
മുജിബ് ഉർ റഹ്മാൻ 442, 444, 464
മുജീബുർ റഹ്മാൻ 463
മുർതാബക് 127
മുഷൂഷി 372
മുസ്തഫ കെമാൽ അത്താതുർക്ക് 398, 403, 408
മുസ്‌ലിം ഇക്കണോമിക് കോ ഓപ്പറേഷൻ ഓർഗനൈസേഷൻ 386
മുസഖൻ 439
മുസ്ലിംലീഗ് 146, 150, 442, 463
മുഹമ്മദ് (മെഹ്മ്മദ്) രണ്ടാമൻ 409
മുഹമ്മദ് ഖാതമി 258
മുഹമ്മദ് ഘോറി 140
മുഹമ്മദ് നജീബുള്ള 90
മുഹമ്മദ് നബി 237, 545
മുഹമ്മദ് നാദിർഖാൻ 89
മുഹമ്മദ് മുസ്സാദേക് 256
മുഹമ്മദ് യൂനുസ് 465
മുഹമ്മദ് യൂനുസ് ഡോ. 467
മുഹമ്മദ് ഹത്ത 119
മുഹമ്മദലി ജിന്ന 150, 442, 463
മുറസാക്കി പ്രഭ്വി 358
മുറാദ് ഒന്നാമൻ 401
മുറോമാച്ചി ഷോഗൺ അഷികാഗാ യോഷിമാസ 359
മുംതാസ് മഹൽ 141
മെങ്സി 343, 344
മെഡസ് 99
മെനാച്ചം ബെഗിൻ 233
മെൻഡെരെസ് 405
മെൻഷിയസ് 344
മെയ് നാല് പ്രസ്ഥാനം 330, 338
മെയ്കല മല 157
മെർവ് 412, 416
മെലയു 496
മെലില്ല 31
മെസപ്പൊട്ടേമിയ 240, 241
മെഹ്ദി ഹസ്സൻ 447
മെഹ്മ്മദ് 401, 402
മെഹലാബിയ 326
മെറാബ് കോസ്താവ 367
മെറാറത്ത് ഹാ-മഖ്ഫീൽ 238
മെറോൺ കൊടുമുടി 235
മേഘ്ന 465
മേഘവതി സുകർണോ പുത്രി 121, 126
മേജർ സിയാ ഉർ റഹ്മാൻ 444
മേധാപട്കർ 158
മേരി 412, 416
മൈക്രോനീഷ്യ 652
മൈക്കേൽ ഒ ഡയർ 147, 149
മൈത്രി 51
മൈസൂർ കലാപം 145
മൈസൂർ രാജ്യം 142
മൈസൂർ വ്യാഘ്രം 143
മൊണാക്കോയി 63
മൊത്ത ആഭ്യന്തര സന്തുഷ്ടി 483
മോ ചു 485
മോണോഫൈസിറ്റിസം 114
മോൺ 511
മോർ ഫോൻ 543
മോവ 629
മോശ 227, 545
മോഹഞ്ജോദാരോ 441
മോറോ നാഷണൽ ലിബറേഷൻ ഫ്രണ്ട് 456
മൗ കു ത്രുങ് 559
മൗണ്ട് എവറസ്റ്റ് 80
മൗണ്ട് എറിബസ് 45
മൗണ്ട് കുക്ക് 632
മൗണ്ട് ദമവന്ദ് 260
മൗണ്ട് പുലോഗ് 457
മൗണ്ട് രാമെലോ 298
മൗദ് 55
മൗദോക് മലനിര 465
മൗമൂൺ അബ്ദുൾ ഗയൂം 507
മൗലാനാ അബ്ദുൾ ഹമീദ്ഖാൻ ഭാസാനി 463
മംഗോളിയ 488, 490, 492
മംഗോളിയൻ പീപ്പിൾസ് റെവല്യൂഷണറി പാർട്ടി 491
മംഗ്ലോയ്ഡ് 179
മ്യാൻമർ 390, 511
മ്യൂണിക് ഒളിമ്പിക്സ് 233
യങ് ഇന്ത്യ 147
യമഹ 357
യഹ്യാഖാൻ 442, 463
യക്ഷഗാനം 174
യാങ്ഗോൺ 512
യാങ്ട്സി നദി 335
യാപ് 652
യാമിൻ അദ്-ദൗളാ മുഹമ്മദ് 140
യാരോ കബൂക്കി 360

യാർമുക് നദി 376
യാസർ അറഫാത്ത് 234, 375, 436, 437, 439
യാൾട്ടാ സമ്മേളനം 266
യി ഹെതുവാൻ 330
യിഗാൽ അമിർ 234
യിഷ്താക്ക് റബീൻ 234, 438
യു.എ.ഇ. 520, 522
യു.എൻ. ജനറൽ അസംബ്ലി 59
യുഗാന്തർപാർട്ടി 149
യുണൈറ്റഡ് അറബ് എമിറേറ്റ്സ് 520
യുദ്ധം 246
യുഫ്രട്ടീസ് 241
യുർത് 292
യുവതുർക്കികൾ 403
യുവാൻ ഷിക്കായി 553
യുവേന്ദുമു 614
യുസ് ഓച്ഡി 277
യൂജിൻ ഡുബോയിസ് 126
യൂണിവേഴ്സൽ പോസ്റ്റൽ യൂണിയൻ 68
യൂദയാ 584
യൂഫ്രട്ടീസ് 250, 588
യൂറാൽ പർവതം 79
യൂറേഷ്യ 22, 110
യൂറോപ്യൻ യൂണിയൻ 56
യൂറോപ്പ് 22
യൂറോപ്പിലെ രോഗി 402
യൂറ്റിക്കീസ് 114
യെണിസി 300
യെൻ ദാൻ 559
യെമെൻ 531, 532, 533
യെരുശലേം 236
യെവ്ജെനി സംയാറ്റിൻ 32
യെസിദിമതം 112
യെസു ഗെയി 488
യെറിവാൻ 113, 114
യോഗ്യകർത്ത 121, 122, 123
യോശുവ 227
രജിസ്ഥാൻ 276
രണ്ടാം കറുപ്പുയുദ്ധം 329
രവീന്ദ്രനാഥ ടാഗോർ 146, 164, 468
രാജഗോപാലാചാരി, സി. 147
രാജപരിഷത്ത് 430
രാജമേന്ദ്രി 156, 157
രാജാസോറസ് നർമദെൻസിസ് 158
രാജാറാംമോഹൻ റായി 146
രാജീവ് ഗാന്ധി 507, 562, 565, 567, 568
രാമ ഒന്നാമൻ 390
രാമകേർ 319
രാമസ്വാമി അയ്യർ, സി.പി. 190, 195
രാമായണം 178
രാഷ്ട്രകൂടവംശം 137
രാഷ്ട്രീയസ്വയംസേവകസംഘം 147
രംഗരാജ് മഹാശരണൻ 391
ലക്കി ഗോൾഡ്സ്റ്റാർ 425
ലണ്ടൻ മിഷൻ സൊസൈറ്റി 623
ലന്താവു 339
ലപ്തേഫ് കടൽ 52
ലയൺ സിറ്റി 574
ലലാരാത്ത 563
ലാ ഷാങ് 538
ലാക്‌ലോങ് കുവാൻ 551
ലാപു-ലാപു 451
ലാബുവൻ ദ്വീപ് 501
ലായ്‌ലത്ത് അൽ ഹെന്ന 527
ലാലാ ലജ്പത്റായ് 147
ലാവാണി 174
ലാവോ ഇസ്സാര 538
ലാവോകളുടെ നാട് 538
ലാവോസ് 538, 555
ലാം 542
ലിച്ചവി വംശം 427
ലിൻഡൻ ബി. ജോൺസൺ 555
ലിൻബിയാവോ 332
ലിബറേഷൻ ടൈഗേഴ്സ് ഓഫ് തമിഴ് ഈഴം 564
ലിയ് മജ്‌ലിസ് 274
ലിയാവോ 335
ലിയു ഷാവോസി 331, 332
ലിറ്റിൽ റെഡ് ബുക്ക് 332
ലീക്വാൻയു 499
ലീഗ് ഓഫ് നേഷൻസ് 585
ലുഗാൻവിൽ 656
ലുൺയു 343
ലുബ്നൻ അഷ് ഷർഖി 548
ലുസോൺ 456
ലൂജിനോ 38
ലൂസ് 336
ലെ കോർബൂസിയെ 59
ലെബനൻ 436, 438, 545, 546, 547, 548, 584, 587
ലെബനൻദേവദാരു 545
ലെസൂത്തു 32
ലോക ദ്വീപസമൂഹം 524
ലോകവ്യാപാരസംഘടന 56, 63
ലോങ് മാർച്ച് 340
ലോദിവംശം 140
ലോബിയോ 371
ലോർഡ് ഓഫ് ദ റിങ്സ് 32
ലോർഡ് നതാനിയൽ കഴ്സൺ 146
വ (ബ) രിൺ ഘോഷ് 149
വടക്കൻ മറിയാനാ ദ്വീപുകൾ 666
വടക്കേ അമേരിക്ക 22
വനുവാ ലെവു 645
വനുവാതു 655
വന്ദേമാതരം 158
വന്മതിൽ 329
വയ് 394
വർണവിവേചനം 147
വാഗൺ ട്രാജഡി 193
വാഗിൽ 613
വാങ്കോൺ 265, 419
വാഡി 598
വാല്മീകി 562
വാലിസ് ആൻഡ് ഫെറ്റൂണ 667
വാസ്കോ ഡ ഗാമ 143, 497
വാഴ്സാ ഘെറ്റോ 63
വി. പ്രഭാകരൻ 567
വി.ഒ. ചിദംബരംപിള്ള 146
വികീർണപ്രവാസം 228
വിജയനഗര രാജാക്കന്മാർ 143
വിജയനഗരസാമ്രാജ്യം 142
വിജയനഗരം 138
വിജയൻ, ഒ.വി. 32
വിതി ലെവു 645, 647
വിദഗ്ദ്ധസഭ 259
വിൻസൺ മാസിഫ് 45, 51
വിയങ്ചാൻ 542
വിയറ്റ് കോങ് 555
വിയറ്റ് മിഞ് 553
വിയറ്റ്നാം 551, 552
വിയറ്റ്നാം അസോസിയേഷൻ ഓഫ് സൗത്ത് ഈസ്റ്റ് ഏഷ്യൻ നേഷൻസ് 557
വിയറ്റ്നാം യുദ്ധം 82, 556
വിയാ ദൊളൊറോസ 237
വിർജിൻ ലാൻഡ്സ് ക്യാമ്പെയ്ൻ 288
വിലായത്തെ ഫഖീഹ് 259
വിശുദ്ധ ഖബറിടത്തിന്റെ പള്ളി 237
വിശുദ്ധഭൂമി 434
വീരേന്ദ്രരാജാവ് 428
വീരേന്ദ്രവിക്രംഷാ 429
വു ഷു 337
വെഡ്ഡൽ കടൽ 47
വെയ്റ്റ്യാങ്ഗി കരാർ 630
വെൽവെറ്റ് റെവല്യൂഷൻ 303
വെസ്റ്റ് ബാങ്ക് 233, 234, 374, 436
വെളുത്ത രാജാക്കന്മാർ 478
വെള്ളക്കടൽ 52
വെറ്റ 633
വേദങ്ങൾ 178
വേദവ്യാസൻ 157
വേദാന്തം 178
വേലുത്തമ്പിദളവ 145, 187
വേവൽ പ്രഭു 150
വേൾഡ് ട്രേഡ് സെന്റർ 90, 587
വേഴ്സായ് സന്ധി 635
വൈഷ്ണോദേവിഗുഹ 177
വൊഡയാർ 142
വൊറോനിയ ഗുഹ 368
വോൺദോ 425
വോസ്തോക്ക് തടാകം 49
വോൾഗ-ഡോൺ 106
വോംബാറ്റ് 612
വ്യാസര 157
ശക്തൻതമ്പുരാൻ 188
ശങ്കരാചാര്യർ 185
ശതകർണി ഒന്നാമൻ 136
ശതവാഹനവംശം 136
ശബ്ദപാലൻ 126
ശബ്ദ്രുങ് നംഗ്വാൽ 483
ശാന്തി അശോകെ 393
ശിപായിലഹള 145
ശിവജി 142
ശിവാലിക് പർവതനിര 153
ശൈഖ് ഖാലിദ് 526
ശൈഖ് മുജീബ് ഉർ റഹ്മാൻ 442
ശൈഖ് ഷാഖ്ബത് അൽ-നഹ്യാൻ 521
ശൈഖ് സയിദ് ബിൻ സുൽത്താൻ അൽ നഹ്യാൻ 520
ശൈഖ് ഹമദ് ബിൻ ഈസാ അൽ ഖലീഫ 473
ശൈഖ് ഹസീന 464
ശൈഖ് റാഷിദ് ഇബ്ൻ ഹുമയ്ദ് 521
ശ്രീനാരായണ ധർമപരിപാലന യോഗം 189

ശ്രീനാരായണഗുരു 188
ശ്രീമൂലം പ്രജാസഭ 189
ശ്രീലങ്ക 562
ശ്രീലങ്കൻ തമിഴർ 569
ശ്രീലങ്കയിലെ തമിഴ്പ്രശ്നം 562
ശ്രീലങ്കാ ഫ്രീഡം പാർട്ടി 564
ശ്രീവിജയം 117, 496
ഷഖാര 368
ഷനാനാ ഗുസ്മാവ് 298
ഷൽമാനെസർ 227
ഷഹീദ് 150
ഷാ ജഹാൻ 141
ഷാ വാഴ്ച 472
ഷാങ് 328
ഷാങ്ഹായ് 265
ഷാത് അൽ അറബ് 250, 258
ഷാത് അൽ അറബ് ഡെൽറ്റ 243
ഷാനാമ 261
ഷാൻ 139
ഷാർജ 520, 526
ഷാർജ എക്സ്പോ സെന്റർ 527
ഷാർപ് 356
ഷിന്റോമതം 420
ഷിമോൺ പെരെസ് 234
ഷിയ 328
ഷിർമാഖർ ഒയാസിസ് 51
ഷിർവാൻഷാ രാജ്യം 100
ഷിഹ്വാങ്-തി 329, 332
ഷുസെ മാനുവൽ റമോസ് ഹോർത്ത 296
ഷൂഗി-ഇൻ 352
ഷെയ്ഖ് ജാബിർ അൽ അഹമ്മദ് അൽ സബാ 244
ഷെർബൊറ്റ് 104
ഷെവർനാദ്സെ, എഡ്വേഡ് 364, 367
ഷോങ് യോങ് 343
ഷോളെന്റ് 238
സ്കിതിയന്മാർ 385
സ്നൈഡർ റിനി 663
സ്പാനിഷ്-അമേരിക്കൻ യുദ്ധം 452
സൺ യാത് സെൻ 330, 338
സൺഡോഗ് 46
സത്‌ലജ് നദി 446
സദ്ദാം ഹുസൈൻ 240, 242, 243, 245, 246, 306, 307
സദ്ദാം ഹുസൈൻ ഭരണകൂടം 257
സന്തുഷ്ടമായ അറേബ്യ 531
സന്ന്യാസി വിപ്ലവം 145
സപർമുറാദ് നിയസോഫ് 414, 415
സബായിയൻ 531
സമനിദ് രാജവംശം 271
സമർഖണ്ഡ് 140, 271, 276
സമുറായ് 349
സമോവ 623, 659
സയ്ഗോൺ 556
സയീദ് ഇബ്ൻ തയ്മൂർ 279
സയ്യിദ്‌വംശം 140
സർ തോമസ് സ്റ്റാംഫോർഡ് റാഫ്ൾസ് 574
സർക്കാർ ഇതര സംഘടന 70
സർദാർ വല്ലഭ്ഭായി പട്ടേൽ 147
സർദാർ സരോവർ പദ്ധതി 158
സർവരാജ്യസംഘടന 58
സർവസംഹാരായുധങ്ങൾ 246
സലിം എൽഹോസ് 547
സൽമാൻറുഷ്ദി 257
സഹാര എയർലൈൻസ് 173
സഹ്യാദ്രി 154, 158
സാകാഷ്‌വിലി 367
സാഗ്രോസ് 260
സാത്തനിക് വേഴ്സസ് 257
സാദ് ഹരീരി 547
സാധുജനപരിപാലനസംഘം 189
സാന്യോ 356
സാമ്പത്തിക-സാമൂഹിക സമിതി 60
സാബർമതി 147, 148
സാർക്ക് 56
സാലൈക് 562
സാൽത്ത 536
സാംബാജി 142
സാംസ്കാരിക വിപ്ലവം 332
സാംസ്കാരികവിപ്ലവം 341
സാംസങ് 423, 425
സി ഷി 330
സിഖ് മതം 176
സിഖ് സാമ്രാജ്യം 142
സിങ്മൻ റീ 421
സിങ്കപ്പൂർ 499, 574
സിങ്കൾ ദ്വീപ് 562
സിഡ്നി തുറമുഖത്തെ ഓപ്പെറ ഹൗസ് 613
സിനോ-ടിബറ്റൻ 83
സിന്ധു 155, 441
സിന്ധു-ഗംഗാസമതലം 152, 153
സിന്ധൂതട നാഗരികത 175, 441
സിന്ധൂതടം 446
സിൻ ശോദ് 396
സിമുകൻ 136
സിയറാ മാദ്രെ 457
സിയാ ഉർ റഹ്മാൻ 463, 464
സിയോണിസം 230, 231
സിയോണിസ്റ്റ് കോൺഗ്രസ് 435
സിരിമാവോ ബണ്ഡാരനായകെ 564, 565, 568
സിർദാര്യ 275, 303
സിലിഗ് 599
സിലോൺ 562
സില്ല 264, 419
സിഹാനുക് 317
സിറാജ് ഉദ്ദൗള 145, 462
സിറിയ 584
സിറ്റിസൺ 354
സിംഹപുരം 563, 574
സിംഹസാരി 117
സിംഹളീസ് വൺലി ആക്ട് 565, 566
സീ ഓഫ് മെർമ്മാറ 398
സീക്കോ 356
സീനായ് ഉപദ്വീപ് 233
സീനായും 234
സീബോർഗ 37
സീയോൻനഗരം 435
സീലെൻ ദിവ 562
സുകർണോ 119, 120
സുഖോതായ്മാ 117
സുന്ദരവനം 154, 465
സുബതുൽഫ അൽ മുസലക് 245
സുബ്രഹ്മണ്യഭാരതി 146
സുഭാഷ് ചന്ദ്രബോസ് 147
സുമാത്ര 123
സുയി രാജവംശം 329
സുലൈമാൻ ഒന്നാമൻ 402
സുലൈമാൻ ദെമിരെൽ 405
സുൽത്താൻ ബിൻ അബ്ദുൾ അസീസ് 595
സുൽഫിക്കർ അലി ഭൂട്ടോ 442, 444
സുവർണരേഖ 156
സുവോളജിക്കൽ സർവേ ഓഫ് ഇന്ത്യ 159
സുഷി 362
സുസുക്കി 357
സുഹർത്തോ 120, 124
സൂര്യസെൻ 149
സെനറ്റ് 274
സെന്റ്കോം 325
സെയ്ക് 362
സെയ്ഹിൻ 98
സെലാൻബായെർ 404
സെലിം 402
സെലൂസിദ് രാജവംശം 255, 585
സെലൂസിദ് സാമ്രാജ്യം 227, 241
സെൽജുക്കുകൾ 400
സെൽജൂക് വാഴ്ച 413
സെൽഫ് ഇമാൻസിപ്പേഷൻ 231
സെറെൻഡിപിറ്റി 562
സെറെൻദിബ് 562
സൈന്യനിർവ്യാപന മേഖലകൾ 30
സൈപ്രസ് 404
സൈബർസ്ഡോർഫി 63
സൈമൺ ബാർ കോഖ്ബ 228
സോങ് രാജവംശം 329
സോങ്‌ലോ 558
സോങ്ഹോങ് 557
സോണി 354, 356
സോൺ സെൻ 317
സോന്ഡി ബ്യൂണ്യരത്കൽ 391
സോവിയറ്റ് യൂണിയൻ 82, 412, 421
സോവിയറ്റ്-അമേരിക്കൻ ശീതയുദ്ധം 420
സോഷ്യലിസ്റ്റ് ഫ്രണ്ട് ഫോർ ദ ലിബറേഷൻ ഓഫ് ഓക്യുപൈഡ് 533
സോളമൻ 227, 236
സോളമൻ ദ്വീപ് 662
സോളമൻ ബണ്ഡാരനായകെ 564

സോളിഡാരിറ്റി പാർട്ടി 479
സൗ ഖൊവാൻ 542
സൗത്ത് ഒസെറ്റിയ 29
സൗദി അറേബ്യ 592
സൗഭനോവോങ് 539
സൗവണ്ണഭൗമ രാജകുമാരൻ 539
സംഗമേശ്വരക്ഷേത്രം 168
സംഘകാലം 184
സ്വദേശാഭിമാനി രാമകൃഷ്ണപിള്ള 188
സ്വപ്നകാലം 613
സ്വരാജ് 150
സ്വരാജ് പാർട്ടി 147
സ്വാമി വിവേകാനന്ദൻ 146
സ്വാശ്രിതത്വം 267
സ്യോനാൻ-തോ 575
സ്റ്റാലിൻ 101, 366
സ്റ്റാലിൻഗ്രാഡ് യുദ്ധം 105
സ്റ്റേറ്റൻ ലാൻഡ് 630
ഹഡ്സൺ കടലിടുക്ക് 52
ഹഫീസിൻ 587
ഹബീബുള്ള 89
ഹമദ് ബിൻ ഖലീഫ അൽതാനി 325
ഹമാസ് 234
ഹമിൻ 238
ഹമീദ് കർസായി 90
ഹമുറാബി 241
ഹയ് 335
ഹയാക് 108
ഹരപ്പാ 441
ഹരിഹരൻ 138
ഹര്യാൺവി 181
ഹലാവത് അൽ-ജിബ്ന 589
ഹലാസാൻ 423
ഹലൗമി 378
ഹസ്കലാ 230
ഹസ്തിനപുരം 88
ഹസീദി ജൂഡായിസം 230
ഹസ്സനൽ ബോൽക്കിയ 478
ഹറം അൽ ശരീഫ് 237
ഹാങുക് 264, 419
ഹാങ്ങുൾ 265, 419
ഹാജിയ സോഫിയ 410
ഹാനുങ് 419
ഹാൻ തുക് 559
ഹാൻ മങ്-സൂക് 422
ഹാൻ രാജവംശം 329
ഹാൻ സാമ്രാജ്യം 329
ഹാൻഗയ്ൻ 491
ഹാൻസ് ബ്ലിക്സ് 246
ഹാപ്കിദോ 425
ഹാരേയിസ് 326
ഹാലെബിഡ് 138
ഹാവിയർ പെരസ് ഡി കീൽയർ 246
ഹാഷമൈറ്റ് കിങ്ഡം ഓഫ് ജോർദാൻ 375
ഹാസ് റ്റ്സ് ഈഗിൾ 630
ഹിന്ദുക്കുഷ് 91
ഹിന്ദുമതം 138, 176, 177, 179, 180
ഹിന്ദുമഹാസഭ 147
ഹിമകടൽപ്പക്ഷി 48
ഹിമാദ്രി 153
ഹിമാലയ പർവതമേഖല 152
ഹിമാലയപർവതം 80
ഹിമാലയം 153, 335
ഹിമ്യാറൈറ്റ് 531
ഹിരോഷിമ 348
ഹിസ്ബ്-ഇ-ഇസ്ലാമി 90
ഹിസ്ബുള്ള 547
ഹിറ്റ്ലർ 105
ഹു ജിൻതാവോ 334
ഹുക്ബലഹാപി 454
ഹുൺഡേയ് 423, 424
ഹുമായൂൺ 141
ഹുമ്മുസ് 326
ഹുലാഗുഖാൻ 471
ഹുവാങ്പു 335
ഹുവായ് 335
ഹുസാമദ്ദിൻ ചെലബി 92
ഹുസൈൻ അബ്ദുൾ മജീദ് 245
ഹുസൈൻ മുഹമ്മദ് എർഷദ് 464
ഹുസൈൻ രാജാവ് 376
ഹുസൈൻ ഷഹീദ് സുഹ്രവർദി 463
ഹൂണന്മാർ 412
ഹൂറിയൻ 99
ഹെങ്ദുവാൻ 515
ഹെൻടിയ്ൻ പർവതം 491, 492
ഹെബ്രോൺ 238
ഹെർമൺ കൊടുമുടി 588
ഹെറൊഡോട്ടസ് 434
ഹൈഡ്രോപോണിക്സ് 310
ഹൈദർ അലി 142, 143, 186
ഹൈദർ അലിയേവ് 101, 102
ഹൈൻറിഷ് ഫൊൺ സ്റ്റെഫാൻ 68
ഹൈസീസ് 35
ഹൊക്കൈദോ ദ്വീപ് 353
ഹൊർലൂജിൻ ഛോയ്ബൽസൻ 490
ഹൊറെയ്സ് വാൽപോൾ 562
ഹൊറൈസൺ 2005 549
ഹോ ചി മിഞ് 315, 538, 551, 553, 554, 556
ഹോങ് ഷിയുചുവാൻ 330
ഹോങ്കോങ് 339
ഹോൺഡ 354
ഹോമാ ഇറക്ടസ് 116, 126, 328
ഹോമോ ഫ്ളോർസിയെൻസിസ് 116
ഹോയ്സാലവംശം 138
ഹോർമുസ് കടലിടുക്ക് 281
ഹോസെ റിസാൽ 452
ഹോളോകോസ്റ്റ് 231
ഹോംസ് ഗാപ് 588
ഹംപി 138
ഹ്യൂൻ സാങ് 95
ഹ്രസ്ദാൻ 114
റൺ ഓഫ് കച്ച് 154
റതു ആദിൽ 127
റതു കാമിസേസ് മാര 646
റതു ജോസഫ് ഇലോയിലോ 647
റഫ്സ് ടവർ 36
റഫ്ളീസിയ 123
റഫീഖ് ഹരീരി 547
റഫേൽ ലെംകിൻ 231
റഫേൽ ഹൈത്‌ലേദിയൂസ് 32
റമോൺ മഗ്സാസെ 454
റഷീദ് ദോസ്ത 90
റഷ്യൻ ആർമീനിയ ട്രാൻസ്കൊക്കേഷ്യൻ ഫെഡറേഷൻ 109
റാണി രാജേന്ദ്രലക്ഷ്മി 428
റാണി ലക്ഷ്മീഭായി 145
റാതക് ചെയിൻ 649
റാമോസ് ഹോർത്ത 298
റാലിക് ചെയിൻ 649
റാസ് അൽ-ഖൈമ 520, 526
റാംസെസ് രണ്ടാമൻ 227
റിച്ചാർഡ് നിക്സൻ 556
റിച്ചാർഡ് ബൈർഡ് 45
റിച്ചാർഡ് ലയ്ഡകർ 158
റിച്ചാർഡ് ഹാഡ്‌ലി 633
റിപ്പബ്ലിക്കൻ വിപ്ലവം 490
റിപ്പോർട്ടേഴ്സ് വിത്തൗട്ട് ബോർഡേഴ്സ് 576
റിയർ അഡ്മിറൽ ജോർജ് ഡ്യൂപെക് 45
റിലയൻസ് ഇൻഡസ്ട്രീസ് 171
റിസാ ഖാൻ 256
റിസാ ഷാ പഹ്‌ലവ് 255, 256
റുപ്പർട്ട് മർഡോക് 611
റുബായിയത്ത് 262
റുമേലിയ 110
റുവാപെഹു 632
റൂബ് അൽ ഖാലി 280, 597, 598, 598
റൂയ് ലോപ്പെത് ഡി വിൽയലോബൂസ് 451
റൂസ് അൽ ജിബലി 281
റൂസ് അൽ മദ്‌റൗബ് 282
റൂഹ്നാമ 415
റെഡ് ആർമി 338
റെഡ് ഗാർഡ്സ് 332
റൊണാൾഡ് കെ. നോബിൾ 68
റൊണാൾഡ് റെയ്ഗൺ ബാലിസ്റ്റിക് മിസൈൽ സെന്റർ 650
റൊവാൾഡ് അമുൺഡ്സെൻ 44, 53
റോ തേ വൂ 422
റോ-മൂ-ഹൺ 422
റോബർട്ട് പിയറി 55
റോബർട്ട് ഫാൽക്കൺ സ്കോട്ട് 44
റോമൻസാമ്രാജ്യം 409
റോയൽ ഭൂട്ടാൻ ആർമി 485
റോസ് ഐലൻഡ് 44
റോസ് വിപ്ലവം 367
റോസ് റെവല്യൂഷൻ 303
ക്ഷേത്രപ്രവേശന വിളംബരം 148